

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ
TUTANAK DERGİSİ

23'üncü Birleşim
25 Aralık 1987, Cuma

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I. GORUŞULEN İŞLER

- 1988 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı (Devam)	3293-3459
- Program 05, Maliye ve Gümrükler Bakanlığı Bütçesi	
- Gelirler Bütçesi	

2013

2

2

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.15

Başkan - Hakkı Atun

Kâtip - Dr. Erbay Kanatlı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin I'inci Dönem, 3'üncü Yasama Yılı'nın 23'üncü Birleşimini açıyorum.

Ad okunarak yoklama yapılacaktır."

(Ad okunarak yoklama yapıldı)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Gündem gereği görüşmelere geçiyoruz. Başkanlığın Genel Kurula sunuşları yoktur.

I. GÖRÜŞÜLEN İŞLER

Şimdi ikinci maddede özel gündemle görüşülmekte olan 1988 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının görüşülmesine devam ediyoruz. Program gereğince 05 Maliye ve Gümrükler Bakanlığı Bütçesi ile Gelirler Bütçesi görüşülecek ve bilahare bütçenin diğer maddelerine geçilecektir. Lütfen Program 05 Maliye ve Gümrükler Bakanlığı Bütçesini okuyunuz.

KATİP -

05 Maliye ve Gümrükler Bakanlığı. Alt Program 01 Yönetim Hizmetleri. Personel Giderleri Toplamı 83,133,000 Türk Lirası; Cari Giderler Toplamı 17,800,000 Türk Lirası; Yatırımlar Toplamı 630,000,000 Türk Lirası; Transferler toplamı yok; Alt Program Toplamı 730,933,000 Türk Lirası.

Alt Program 02 Bütçe Dairesi; Personel Giderleri Toplamı 114,590,000 Türk Lirası, Cari Giderler Toplamı 17,300,000 Türk Lirası, Yatırımlar Toplamı yok; Transferler Toplamı yok; Program Toplamı 131,890,000 Türk Lirası.

Alt Program 03 Para, Kambiyo ve İnkıfâf Sendiği İşleri Dairesi. Personel Giderleri Toplamı 87,644,000 Türk Lirası, Cari Giderler Toplamı 2,355,000 Türk Lirası; Yatırımlar Toplamı yok; Transferler Toplamı yok; Alt Program Toplamı 89,999,000 Türk Lirası.

Alt Program 04 Maliye, Teftiş ve İnceleme Kurulu . Personel Giderleri Toplamı 46,220,000 Türk Lirası, Cari Giderler Toplamı 2,350,000 Türk Lirası, Yatırımlar toplamı yok, Transferler Toplamı yok, Alt Program Toplamı 48,570,000 Türk Lirası.

Alt Program 05 Hazine ve Muhasebe Dairesi. Personel Giderleri Toplamı 527,650,000 Türk Lirası, Cari Giderler Toplamı 27,200,000 Türk Lirası, Yatırımlar Toplamı yok, Transferler Toplamı yok, Alt Program Toplamı 554,850,000 Türk Lirası.

Alt Program 06-07 Gelir ve Vergi Dairesi. Personel Giderleri Toplamı 548,134,000 Türk Lirası; Cari Giderler Toplamı 54,300,000 Türk Lirası, Yatırımlar Toplamı yok; Transferler Toplamı 10,000,000 Türk Lirası. Alt Program Toplamı 612,434,000 Türk Lirası.

Alt Program 08: Devlet Emlak ve Malzeme Dairesi. Personel Giderleri Toplamı: 490,187,000.-T, Cari Giderler Toplamı: 15,700,000.-T, Yatırımlar Toplamı: Yok, Transferler Toplamı: 200,000.-T, Alt Program Toplamı: 506,087,000.-T, Program Toplamı yok.

Alt Program 09: Gümrük ve Rüsumat Dairesi. Personel Giderleri Toplamı: 1,187,828,000.-TL, Cari Giderler Toplamı: 37,700,000.-TL, Yatırımlar Toplamı: Yok, Transferler Toplamı: 10,000,000.-TL; Alt Program Toplamı: 1,235,528,000.-TL, Program Toplamı: 3,910,291,000.-TL.

Alt Program 10: Genel Giderler ve Sübvansiyonlar. Personel Giderleri Toplamı: 35,101,950,000.-TL, Cari Giderler Toplamı: 1,280,300,000.-TL, Yatırımlar Toplamı: Yok, Transferler Toplamı: 19,991,082,000.-TL, Alt Program Toplamı: 56,373,332,000.-TL, Program Toplamı: 60,283,623,000.-TL.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Programın dökümünü dinlediniz. Söz almak isteyenler?... Sayın Vehbi, Sayın Süreç.

Sayın Ergün Vehbi, buyurun.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli üyeler; 1988 Malf Yılı Bütçe Yasa Tasarısının görüşmelerinin sonuna gelmiş bulunuyoruz. Hayırlısı ile bugün Bütçe Tasarısı ...

BAŞKAN - Sayın arkadaşlar; görüşme başlamıştır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tamamlanmış olacaktır.

BAŞKAN - Sayın Ömer Demir, lütfen.

ÖMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Bir program yapıyoruz Sayın Başkan.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak, muhalefet olarak, uzun süredir yorucu çalışmalar sırasında görüşlerimizi ortaya koyduk. Bütçenin, bütçeye ilişkin politikaların geneli ve özeli üzerinde eleştiriler yaptık. Bizim temennimiz, Hükümetin en azından bu eleştirilerden, olumlu eleştirilerden pay çıkarması ve giderek olumsuzlaşan tavırlarını değiştirmesi, ekonomik çıkmazların büyümesini, sosyal bunalımların azalmasını sağlamasını

temenni ederiz. Pek umutlu olmasak da sabahın bu saatinde Hükümete böyle bir temenni yaparak sözlerimize başlamak istedik. Neden? Dün yaptığımız oturumda, bütün tartışmalara rağmen, muhalefetin bütün iyi niyetine rağmen, şu kürsüden bize göre Hükümetin fevkalade şakıncalı ve yanlış bazı eğilimleri, bizzat Maliye Bakanının ağzından yansıtılmış bulunmaktadır. Nedir, bu? Hükümet eylem içinde olan örgütler veya eylem içinde olan kitlelerle temas kurmayacaktır. Böyle bir karar almış ve bu kürsüden Hükümet bunu açıklamıştır. Şimdi değerli arkadaşlar; eğer bu demokratik düzeni benimsemişsek, demokratik düzenin birçok kurumları elbet olacaktır. Eğer demokratik düzeni benimsemişsek bu kurumlara da hoşgörü ile bakmak, onlara da tahammül etmek zorundayız. Yani sendikalar bu ülkede olacaktır. Demokratik kitle örgütleri, meslek kuruluşları bu ülkede olacaktır ve bunlar, bu demokratik kitle örgütleri ve kuruluşlar, yine kendilerine Anayasanın ve yasaların sağladığı olanaklar çerçevesinde eylemler de yapacaklardır. Grev yapabilirler, yürüyüş yapabilirler, başka protesto gösterilerinde bulunabilirler, seslerini duyurmak için de çeşitli yöntemlere başvurabilirler. Aynı hak Hükümete verilmiş bulunuyor. Hükümet kendi icraatlarını halka çeşitli yollarla ve çeşitli eylemlerle duyurmaktadır. Hükümetin Bakanlar Kurulu olarak veya münferit tek tek bakanlar olarak, kalkıp makam arabalarına binerek köylere gitmesi ve köy kahvelerinde kendisini ve icraatını savunması da bir eylemdir. Bu eylemi de devletin yine parası ile, devletin bazı kurumları, örneğin Bayrak Radyo Televizyon Kurumu halka ekstradan da yansıtmaktadır. Yani halk Hükümetin bu tarz eylemlerine tahammül edecektir ama, Hükümet halkın, kitle örgütlerinin veya sendikaların eylemlerine tahammül edemeyecektir. Bu tamamen tek taraflı yanlış ve sosyal patlamalara toplumu götürmeye yönelik tavrıdır. Bize göre Hükümet, bu tavrılarını değiştirmek mecburiyetindedir. Zaten iyice etüd ettiğimiz zaman, Hükümetin kapitalist ekonomik politika yanlışlığı olduğu ve kapitalist ekonomik politikanın gereği olan örgütlere de, sendikalarına yaptığının tam tersi

davranış içinde bulunduğu da açıkça görülmektedir. Yani bir Sanayi Odası örneğın, herhangi bir beğenmediği olaydan dolayı eyleme girebiliyor, bu eylem Hükümeti protesto tarzında olabiliyor, konferans tarzında, açık oturum tarzında olabiliyor, basına demeç verme şeklinde olabiliyor ama, buna rağmen Hükümet Sanayi Odası temsilcileri ile görüşüyor. Onlardan kaçmıyor.

RASİH KESKİNER (Girne)(Yerinden)- Ticaret Odası.

ERGUN VEHBİ (Devamla)- Ticaret Odası için de aynı şey. Sıfır gümrük uygulamalarına karşı Ticaret Odasının başlattığı birtakım çalışmalar vardır. Katma Değer Vergisine karşı çıkıyor ve basın toplantıları ile açıklıyor, kitleleri kongre salonlarına topluyor ve onlara görüşlerini, Hükümetin aldığı kararlara karşı açıklıyor ama, Hükümetimiz onları boykot etmiyor. Onlarla istedikleri anda ve istedikleri yerde, istedikleri koşullarda rahatlıkla görüşmeyi kabul edebiliyor. Hatta Sayın Eroğlu Ticaret Odasının organize ettiği konferanslara, seminerlere bizzat kendisi gidip oturup o Ticaret Odasının burjuvaları ile birlikte o büyük tüccarlarıyla birlikte görüş açıklayabiliyor. Bunları da biz yatsımlıyoruz. Bunlar da olsun, olacak ama niye Sayın Eroğlu Hükümeti aynı tavrı bir Amme Memurları Sendikasına, bir Öğretmenler Sendikasına, bir Polis Emeklileri Derneğine, örgütüne, Yönetim Kuruluna göstermiş? Onlar da toplumsal haklarını kullanarak, en doğal biçimde bazı eylemlere girişmektedir, bir yürüyüş yapmaktadır, ama yürüyüş yaptığı için Hükümet tarafından boykot edilmektedir. Böyle tavır olmaz. Öğretmenler Sendikası bazı broşürler çıkardı veya gazetelere bazı bildiriler verdi, ilânlar verdi diye ve temsilcileri bazı yürüyüşler yaptı, gösteriler yaptı diye hükümet tarafından, öğretmen kitlesine karşı boykot ediliyor, toplantılara alınmıyor, bu düşünce, bu zihniyet tasvip edilebilecek olumlu bir davranış değildir. Kesinlikle değildir. Eğer bu demokrasiyi kurumları ile birlikte içimize sindireceksek, ve artık bir vitrin demokrasisi değil de, gerçekten kurumlaşmış bir demokrasiden söz edeceksek, parlamentosu ile, yargı organları ile, demokratik kitle örgütleri, sendikaları ile, grevi ile, eylemi ile, yürütüşü ile eğer gerçek

bir demokrasiden söz edeceğiz, Hükümet tüm bunlara katlanmak, tahammül etmek mecburiyetindedir. Ben düşünmüyorum, bir grev bu ülkede her an olabilir. Gerçi grev olgusunun da belli şu veya bu biçimde, özellikle de yargı organının çok sakat biçimde verdiği bir kararla kırılmıştır, belli bükülmüştür, ama yine de bu ülkede grev olacaktır. Bu grevi çözmeye çalışmak Hükümetin önde gelen görevleri arasındadır. Grev her zaman için tasvip edilecek bir olay değildir ki, istenecek bir olay değildir ki. Grev en son artık işçi kitlesinin, emekçi kitlesinin ücretli insanların en son çıkmaza girdiği noktada, başka çare kalmadığı noktada başvurduğu bir eylem biçimidir ve haklarını alabilmek için başvurmaktadır ama her zaman biliyoruz ki bu greve başvurmadan o insanlar da memnun değildir. Zora kalmışlardır, mecbur bırakılmışlardır ve her grevin de bu ülke için mutlaka bir maliyeti vardır. Peki, grev yapıldı diye Hükümet böyle bir karar alarak kendini bu olaydan nasıl soyutlayacaktır? Ne hakla soyutlayacaktır değerli arkadaşlarım? Tam tersini yapması lâzım gelen Hükümetin, tam tersi bir biçimde kendisinin de eyleme geçerek, Çalışma Bakanlığı ile, müdürleri ile, müsteşarları ile eylemi ortadan kaldıracak koşullarda grevci ile işvereni uzlaştırma çabalarına girecek yerde, efendim siz eylem yapıyorsunuz, onun için siz benim muhatabım değilsiniz. Yani iş koptuğu yerde kalsın, isteyen üç ay, isteyen üç yıl grev yapsın. Ne isterse olsun. Ülke ne kadar zarara girerse girsün, işçi ne kadar rahatsız olursa olsun, Hükümetimiz tınmayacaktır. Anlaşılan, verilen karardan çıkan budur. Sanayi Holding bir kamu kuruluşudur. Özel sektör de değildir. Yarın Sanayi Holding'de demek ki bir eylem olsa, bir grev olsa veya grevden vazgeçtik, herhangi bir yürüyüş olsa, bir toplantı olsa ve birtakım hakları Hükümetle de görüşmek ve çözümlenmek isteseler, kapılar kapıncak. Bu ne kolaylık? Bu nasıl bir vurdumduymazlıktır? Bu nasıl bir anlayıştır? Bizim bunu kabul etmemize olanak yoktur.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Hükümetin bir başka tavrı da, yine önceki günkü oturumda ortaya çıkmış bulunuyor. Sayıştay Bütçesine karşı Eroğlu Hükümetinin takındığı tavır, fevkalade olumsuz bir tavidir. Yani bu başında, birinci planda söylediğim, aktardığım olumsuzluğu katmerleştiren bir olumsuzluktur. Aynı zihniyetten geliyor, dikkatinizi çekerim. Ne yaptı? Sayıştay da bu ülkede birtakım eylemlerde bulundu. Bu eylemler nedir? Yasaların kendisine verdiği denetim görevidir. Gerek burda yıllarca ihmal edilmiş bazı konularda, Sayıştay devreye girmeye çalıştı, birtakım araştırmalar yapmaya çalıştı, gerek Devletin yurt dışındaki organlarının harcamalarını, hesap kitaplarını denetim altına almaya çalıştı. İşte bu olgu da bir eylemdir ve Hükümete karşı herhalde Hükümet tarafından kabul edildiği için Sayıştayın terbiye edilmesi gündeme geldi. Bunun adını başka türlü koymaya olanak yoktur. Eğer siz daha önce de söyledim, Sayın Denktaş'ın, ben Cumhurbaşkanıyım, benim kapıma gelen fakir fukaraya para dağıtırım, dağıtmam lazım veya ben köylere gittiğim zaman, köylere televizyon, radyo almam lazım, bunun için bana fon koyacaksınız diyecek ve siz buna teslim olacaksınız. Zihniyete bakın. Siz buna, o talepte bulunan kişi, çok yanlış bir biçimde talepte bulunan kişi, çok sakat bir biçimde, hiçbir zaman bütçe tekniğine uymayan bir tarzda, padişahlık çağrışımı yapan bir tarzda para isteyecektir, fon isteyecektir sizden ve buna teslim olacaksınız, karşı çıkamayacaksınız, karşı duramayacaksınız. Sayın Denktaş, bütçe tekniğine uymaz. Bu 25,000,000'u bir yıl içinde biz size verip de, istediğinize istediğiniz gibi dağıtıp diyemeyiz. Böyle bir yöntem uygulamak mümkün değildir PPBS Bütçemizde. Planlama, Programlama, Bütçeleme Sistemimiz var ya, o bütçe sistemimizde bu mümkün değildir. Tek kuruluşuna kadar bizim bütün masraflarımızı denetim altına almamız lazım diyemiyorsunuz Sayın Denktaş'a.

Ona teslim oluyorsunuz ve 25,000,000'u oraya koyuyorsunuz ama, Sayıştayın dış ülkelerdeki temsilcilikleri her an denetlemek için kullanacağı bir parayı, sırf Sayıştayı Hükümet tarafından denetim altına alabilmek amacı ile kaldırılıyorsunuz. Fonunu, tahsisatını kesiyorsunuz ve bunu da işte Maliyenin altına koyduk gideceğinde gelsin bizden para istesin diyebiliyorsunuz. İşte bu zihniyet yine aynen sendikalara, demokratik kitle örgütlerine, yani yine demokrasinin bazı kurumlarına takındığınız tavırla paralellik içindedir. Devletin hoşunuza gitmeyen kurumlarına da aynı tavrı Sayıştay Bütçesinde göstermiş oluyorsunuz. Bunlar fevkalade yanlıştır. Bizi daha büyük bunalımlara götürmeye yönelik tutumlardır. Bunların değişmesi gerekir. Aynı şekilde yine biz çıkıp burdan savunmaya çalıştığımız Sayıştaya, eleştiri de yapıyoruz. Hükümet ne onu yapıyor, ne de desteğini beyan ediyor. Ne yapıyoruz? Biz diyoruz ki Sayın Sayıştay, Sayın Nail Atalay, sayın üyeler siz bu ülkeye Rabita'nın imamlarının eli aracılığı ile isme yazılıp gelen çeklerin kaç tane olduğunu, nereye, nasıl harcadığını, kime nasıl verildiğini denetlemek, tesbit etmek mecburiyetindesiniz diyoruz. Ve Sayıştayı da eleştiriyoruz. Bunu yerine getirmediği için, göreve çağırıyoruz. Biz bunu yaparken Hükümet hangi tavra giriyor? Hükümet Sayın Denктаş'ı savunma ihtiyacını duyarak, Rabita paraları bütçede görünüyor. İşte Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden alınan paraya dahildir. Değildir, değildir. 500,000,000 liralık Dolap karşılığı para alınmıştır, isme alınmıştır. Bazı çekler Maliyeye gitmiştir, bazı çekler başka başka kuruluşlara gitmiştir. O başka başka kuruluşlara dağıtılan çekler bu bütçeye girmemiştir. Yoktur, bu bütçeye girenlerin dökümü de yoktur ya. Hadi onu bir kenara çekersek, dışarıda, başka kurumlara, kuruluşlara verilen paraların hesabını bizim sordığımız gibi Hükümetin de sorması gerekir. Oysa Sayın Denктаş'ın gölgesi baskın çıkıyor ve Hükümet bu noktada teslim olmayı yeğliyor ve arka çıkıyor. Arka çıkmak zorunluluğunu hissediyor. Daha önceki dönemlerde bu paralar alınmış, bu çekler alınmış. Büyük bir oranda daha önceki dönemlerde alınmış olmasına ve o dönemlerin Başbakanlarının ve Maliye Bakanlarının bunlar hakkında bilgisi olmadığını açıklamasına rağmen, Eroğlu Hükümeti Sayın Denктаş devrede olduğu için, bu konuda derhal arka çıkmaya çalışıyor. Ama öğretmenlere karşı, polis emeklilerine karşı ve sendikalara karşı da rest çekmeyi gayet rahatlıkla becerebiliyor. Hatta bunu karara dönüştürdüğünü çıkıp Meclis Kürsüsünden açıklayabiliyor. Bu, fevkalade sakıncalı bir zihniyettir.

IBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Nedir o karar?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - O kararı Sayın Mehmet Bayram dün açıkladı. Eylem içindeki örgütlerle Hükümet kesinlikle temas yapmayacak, görüşmeyecek. O zaman sorunu nasıl çözecek Hükümet? onu soruyoruz biz de. Kalkacak eylem, yani teslim olacak, yani işçi memur...

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Korkutmadır, sindirmedi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Öğretmen teslim olacak. Önce teslim olacak, sonra Hükümetimiz onu muhatap alacak.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Anayasa grev hakkı veriyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hak aramanın yeni bir yöntemini Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde icat ettik. İcattır bu, bu icattır. Bunun adı icattır. Tabii ki faşist yönetimlerde, bunun çok daha gelişmiş şekli örnekleri vardır. Ancak şu kadarını söyleyeyim ki bu sizin yaptığınız da faşist baskıların başlangıcı sayılabilecek niteliktedir. Bunun başka anlamı yoktur. Hükümet eğer kendini Devletin de üstüne koymaya başlar ve demokrasinin tüm kurumlarını elinin tersi ile itebileceği iddiası ile ortaya çıkmaya başlarsa, bu faşizan düşüncelerin artık bu kabineye hakim olmaya başladığının kesin bir delili, göstergesidir. Başka türlü bunu açıklamaya olanak yoktur. Zaten biz bunu yadırgamıyoruz. Muhalefet olarak geçen senelerde, önceki yıllarda imzalanmış olan TC - KKTC İşbirliği Protokolü ile getirilen önlemler paketi -bizim ismine, adına "Yakım Paketi" dediğimiz, önlemler paketi- eğer bu ülkede uygulanacaksa, Hükümetin önlemler paketine paralel baskıcı bir rejimi bu ülkeye dayatmaya çalışacağını açıklamıştık. İşte şimdiki olgular, şimdi yaşadığımız bunun da birer göstergeleridir. Fiili elindeki yetkileri kullanabildiği oranda Hükümet baskıya dönüştürmeye çalışmaktadır. Yine yasalarla Dernekler Kanununda, Sendikalar Yasasında değişiklikler getirerek Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasalarında değişiklikler getirerek, o anlattığımız biçimde baskıcı rejimi

bu ülkede tırmandırmaya çalışmaktadır. Basın da topun ağzındadır, demokratik kitle örgütleri de topun ağzındadır. İşte Hükümetin bu demin bahsettiğimiz tavırları da bu "Ekonomik Yıkım Paketi"nin uygulanmasına yönelik, kendileri açısından gerekli adımlardır. Ancak bu, bu ülkede kesinlikle sosyal barışa bizi götürecek yöntemler değildir. Tam tersidir. Sosyal patlamalara tırmanış getirecek bir husustur. Onun için Hükümeti öncelikle bu tavırlarından vazgeçmeye ve demokrasiyi tüm kurumları ile benimsemeye, içine sindirmeye çalışıyoruz. Bütün uzlaşma çabalarımıza rağmen, Sayıştay konusunda girişimlerini menfi biçimde el kaldırarak, Meclis çoğunluğuna dayanarak Hükümet sürdürmüştür. Daha önce de açıkladığımız gibi, Cumhuriyetçi Türk Partisi bu konuyu Anayasa Mahkemesine götürmeye hazırlanmaktadır ve götürecektir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; günlerdir yapılan çalışmalarda, konuşmalarda Hükümetin ekonomi politikaları enine boyuna teftiş edilmiştir. Biz de bütçe görüşmeleri başladığı zaman genelinde koyduğumuz görüşlerle daha detaylı biçimde, taferruatlı biçimde Hükümetin ekonomi politikalarını eleştirmiştik. Çok kısa başlıklar halinde, en azından bütçenin başlanacağı şu günde, bazı konuları tekrarlamakta yarar görüyorum. Anayasamız vergi politikalarının, sosyal adalet ilkelerine uygun olarak yürütülmesi gerektiğini söyler. Hükümetin demecilerine, Sayın Maliye Bakanının anlattıklarına baktığımız takdirde de bu yıl içinde, önümüzdeki yıl içinde yapılmak istenen şey, vergi adaletini sağlamaya yönelik çalışmalardır. Öte yandan bütçenin ağırlığının dolaylı vergilerde olduğu da apaçık ortada. Ancak bunu da Sayın Maliye Bakanı 9,000,000,000 daha geçmedi, 9,000,000,000'lik KDV'yi hesaba katmazsak arada denge var. Niye katmayacağız? Bunu anlamak mümkün değildir. Şimdi gerçekten adaletli bir vergi politikası mı uygulamayı amaçlamaktadır Hükümet? Bunu bir kez daha etüd etmekte yarar görüyorum. Ne yapıldı geçtiğimiz dönemde? Kurumlar vergisi düşürüldü. Oldukça büyük boyutta düşürüldü. %25'lere düşürüldü. Ancak o kurumlar vergisi düşürme oranı Hükümete yetmedi. Daha doğrusu Hükümete değil, patronlara yetmedi, büyük tüccara yetmedi. Çünkü kurumlar vergisi düşüyor ama dağıtılmayan kurum gelirleri de yine vergiye tabii. Bir de ordan stopaj yapılacak.

Onun da oranının düşürülmesi gerekir. Habire ver babam ver, musluk açılmış, bir taraftan havuza ücretli, maaşlı, dar ve sabit gelirlilerden akıtacaksınız, bu taraftan da başka bir musluk açılmış, "Yıkım Paketi"nin gereği olarak oradan da habire patronlara akıtıyorlar. Musluğun ucundan akan suyun dozu da yetmiyor. Habire daha istiyorlar ve nitekim geçen dönem düşürülen kurumlar vergisi dışında, yeni bir vergi düşürmesi istemiyle Hükümetin komitenin, Meclisin karşısına çıktı ve komitede de yine iktidar oylarıyla bu Yasa Tasarısı da geçirilmiş oldu. Önümüzdeki Pazartesi Hükümetimiz yeni yıla girmeden önce, topluma armağan verebilmek için Meclisi oturuma çağıracak. Pazartesi öğleden sonra 14.30'da Meclis yeniden oturacak...

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Çağırıldı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet çağırmıştır tabii, çağıracak, zaten karar altına alındı. Neden? Topluma yeni yıl armağanı vermek için. Nedir bu armağan? Motorlu araçlara %200'lere varan...

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Nerden çıkardın be Ergün bunları? Halk da duydu da sorar bana, %200'ü halk da duydu da sorar.

BAŞKAN - Korkutma, insanların zaten yüreği yufkaldı.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - %15'le, 30 arasında.....

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Ehliyetler %200'dür, doğrudur.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Efendim ehliyetlerde...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - İşte söyle bir şeyini de anlayayım ben de yahî.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Öğrenci ruhsatlarında...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Böyle ansızdan şaşırıdım bu kadar para mı toplayacağım diye.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ehliyetlerin vizesinde, vizesi bitenler, vizelerini uzatırken...

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Kaç liranın %200'dür?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E, 3,000'in, 5,000'in, yani 3,000, 12,000'e çıkıyor. Yani ben %200'ü biraz insafla söyledim. Bazı kalemlerde %300'lere varan zâm var. Ama efendim azmış. Şimdi arkadaşlar ruhsattan 3,000 lira tırtıklayın.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Kürsüde insaf yoktur.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Aracın yine ruhsatından onlara az yaptık diye söylemeye çalışıyor Sayın Maliye Bakanı. Tabii o ruhsat paraları da, yine araç ruhsat paraları da %30'ların üzerinde artırılmış bulunmaktadır. Yarı orda değil, yani bu yıl da, geçen yıl %100'lere varan zâm yaptık.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ne yaptık? Yok yahu, %30.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Zaten yeterli düzeyde şu kırık dökkük yolların parasını bu ahaliden topladık. Bu yıl da şu zammı yapmayalım demiyor. %30'lar, %40'lara varan yine zamlar onlara da var. Meselâ ehliyet vizeleri için de %200'lere, 300'lere varan zamanlar var. Şimdi araç ruhsatından alacaksınız. Elektrikten alacaksınız, Sudan alacaksınız.

RÂSİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Avdan da.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Av ruhsatından alacaksınız, puldan alacaksınız, e, herşeyi artırınca Sayın Başbakan, bu bahsettiğimiz ve size az görünen Oo 2000 liralık artışlar bindiği zaman, dar ve sabit gelirli ücretlilerin, maaşlıların maaşının büyük bir bölümünü zaten otomatik olarak götürmektedir. Bir de ekstradan gelir vergisi kesiyorsunuz, elde sifıra sifır, elde sifır. Bizim anlatmaya çalıştığımız budur.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden) - İnsaf biraz.

ERGUN-VEHBİ (Devamla) - Yani dolaylı vergiler sürekli artmaktadır.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - 70,000,000,000 Maliyeye...
Toplanan vergi nedir?

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Kalkıyorsunuz sigara...

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - 70,000,000 maaş ödüyor.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - 70,000,000 maaşın içinde nedir o?

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Biraz daha insafli davranın.

İÇİŞLERİ, KOYİŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANİ TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - İnsafli biraz. İnsaf da dinin yarısıdır Ergün Bey.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Niye insafli davranacağız anlamadım. Söylediklerimde hiçbir mübalâğa yok.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sayın Vehbi; bu ay ödemeniz 12 milyardır. Yalnız maaş.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Söylediklerim gerçek. Bu vergileri artırmıyor musunuz? Pazartesi bunu geçirmeyecek misiniz? Ben, sizin halka yeni yıl armağanınızın müjdesini bugünden, Cuma gününden veriyorum.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sizin propagandanızı yapar.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Yani Pazartesi zaten siz vereceksiniz Meclisten geçirip. Ben daha önceden veriyorum.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Pazartesi de sendikalarla Sayın Bakan görüşecek. O zaman ne kadar büyüklükte gelecek, onu da söyleyeceğiz tabii.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - O zaman efendim, enflasyon %30'lardadır deyip ücret artışlarını, maaş artışlarını %30'larda tutmaya çalışacaksınız.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yüzde kaç artış vereceksiniz, odur önemli. Yani 100,000 lira alan, kaç para alacak? Önemli olan odur.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - 500,000 lira.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Elektrik zammına gelince %200, gübreye gelince %100, motorlu araçlara %30-40, ama ücretlere gelince efendim enflasyon. Siz bakmayın Amme Memurları Sendikasının çıkardığı rakamlara veya Türkiye'den gelen rakamlara. Siz bizim maliyenin yeni...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Demek maliyeye inanmaya başladın.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) Yeni ekonomistimizin, Devletin parlak ekonomisti Sayın Erdal Onurhan'ın buluşları ile getirdiği yeni kalıplara yapılan, çıkan istatistiklere bakın. Bakın ne güzel, asgari ücreti rahatlıkla aşağıya alabiliyoruz, yeni kalıplarla hayat pahalılığı indeksleri ile oynayabiliyoruz, düşürebiliyoruz, oraya gelince orda ücretlerde aynı şeyi söylemeyeceksiniz, biliyoruz biz.

İÇİŞLERİ, KOYUŞLARI VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Erdal Süreç'in kalıbı daha mı iyidir yani?

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) (Yerinden) - En iyi kalıp Taşkent'tir.

BAŞKAN - Daha denenmemiş o.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bir kalıp Erdal Süreç'in var, bir kalıp Bakan tarafından...

ERDAL SURIÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Daha ben söyleyeceğim hangi kalıp daha iyidir.

İBRAHİM KORELİ (Lefkosa) (Yerinden) - Çağ atılma zamanıdır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli Üyeler; Fazartesi bu vergi halka dayatılacaktır. Bu geçirilirken, motorlu araçlar ruhsatlarında, ehliyetlerde, vizelerde bu artışlar getirilirken, bir başka yasa tasarisını da görüşeceğiz bu Mecliste. O nedir? O da acaba ücretlinin, asgari ücretlinin vergi ödeme düzeyini düşürecek bir tasarruf mudur? Bunların vaadini geçen yıl başında Sayın Maliye Bakanı yapmıştı. Yani bu artışları sendikalara, örgütlere rağmen yapıyoruz. Biraz düzey düşüktür ama, vergi dilimlerini değiştirerek dar gelirlinin vergi yükünü azaltacağız, dolayısıyla de zaten sendikaların isteğinin bile üzerinde, ücretli ve maaşlılar rahatlamış olacak demişlerdi bir yıl önce. Tabii ki bu gerçekleşmedi. Acaba yeni yıl müjdesi olarak bir de bu mu geçiyor? Hayır. Ne geliyor? Yine patronlara vergi indirimi. %5 daha vergi indiriyorlar. %5 daha vergi indiriyorlar. Yasa Tasarisında tadilat var. Kurumlar ve kurumların gelir vergilerinde daha önceki indirim ek olarak %5'lik daha vergi indirimi getiriyorlar. Kime? Kurumlara. Şirketlere. Bankalar. Büyük tüccarlara. Halka mı gelecek?

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Bir kere Fazartesi eksik konuşacan, hakkını kullanıyorsun, onun için eksik konuşacan Fazartesi. Konuşalım şartları da.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Maliye Bakanı gelirler kısmı için de konuşuyorum. Yani hem Maliye Bakanlığı Bütçesi...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Fazartesi konuşma hakkını kaybettin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hem de Bütçenin gelirler kısmı için de konuşuyorum. O kısımda yeniden söz almayacağımızın için ikisini amalgame ettik ve müşterek konuşuyoruz. Aslında biz üç konuyu birleştirdik ve konuşuyoruz.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Onun için zaten Fazartesi konuşmayacaksın.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Ekonomi, maliye, gelirler politikası, hepsi birdir, bir bütündür. Ama siz orda da çok sakat bir tutumla, bu Bakanlar Kurulu oluştuğu günden itibaren ben bu Kürsüden bunu söylüyorum, ekonomiyi maliyeden ayırdınız. Ticaret ve Sanayiye, maliye, ekonomi kısmı için, memleketin ekonomi kısmı bağlandı, maliye kısmı da Maliye Bakanlığında kaldı. Hiç böyle bir ayırım mümkün müdür? İmkân var mı siz Merkez Bankasını ikiye ayırabilir misiniz karpuz gibi, bir kısmını Erdal Onurhan'a, bir kısmını da Mehmet **Bayram**'a veresiniz? Mümkün değil. Bir Bakanlığa bağlı olacak ama, bu memleketin Merkez Bankası bu memleketin hem ekonomi politikalarından sorumludur, yükümlüdür, yetkileri vardır, hem de maliye, para-kredi politikalarından yükümlüdür, sorumludur. Siz bir örgütü iki kısma nasıl böldünüz, hayret ediyorum. Zaten bölmediğiniz ortada, çünkü çalışacak yerde gittikçe bu örgütler, bu organlar atıl hale geldi. Bu memlekette eğer bankalar denetlenecekse, bankalara hükümet belli politikaları kabul ettirecekse, bu yalnızca ekonomiyle ilişkili değil ki. Ekonominin içinde maliye politikalarıyla da ilgili bir tavidir. Onun için bizim konuşmalarımız tabii ki geneline olmaktadır ve biz böyle-sakat bir ayırımı kabul edip de işi ikiye bölüp de yanlış bir biçimde öneri getirmek istemiyorum.

Sayın Başkan, değerli Üyeler; vergi politikalarının sakatlığını konuşuyorum. Fazartesi geçecek vergilerden bahsettim. Yine bu vergi politikalarındaki sakatlıkla ilişkili olarak bir konuya daha temas etmek istiyorum. Sayın Maliye Bakanından dün istedim, sağolsunlar lütfedip verdiler aldım ve inceledim. Birkaç gün, hafta önce TC Büyükelçisi Sayın Kumcuoğlu ile Sayın Mehmet Bayram...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - İki gün önce.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İki gün, birkaç gün önce dedim, evet. Sayın Mehmet Bayram bir protokol imzaladılar, bir anlaşma imzaladılar, protokol da değil. Bu anlaşma, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında, gelir üzerinden alınan vergilerde, çifte vergilendirmeyi ve vergi kaybını önleme anlaşmasıdır. İsmi budur. Bu da tabii halk televizyondan, imza töreni biçiminde yansıtıldı. Demokrasilerde bu işin içeriğine de girmek gerektiği için bugün konuşmam sırasında buna değinmek istedim. Aldık, okuduk. Teknik ve gerçekten yapılması lâzım gelen bir anlaşma yapılmış oluyor. Yani eksik olan bir saha tamamlanmış oluyor. Tamamlanması da lâzım. Biz Cumhuriyetçi Türk Partisi olarak Türkiye'yle olan ilişkilerde her mümkün konunun, bu tür anlaşmalarla belirginleştirilmesinden yanayız. Ancak...

İÇİŞLERİ, KOCYİŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Bir tane de bugün imzalanır Ankara'da Ergün Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Nedir o? Borçlarla, borçlanmalarla ilgilidir? O konuda da...

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ ERGÖLU (Yerinden) - Suçluların iadesi.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Suçluların iadesidir.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Çok iyi. Bak o konuda da boşluk olduğunu biz senelerdir söylüyoruz...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bereket de söylediniz de fark ettik. Yoksa biz fark etmeyecektik.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tabii tabii siz de bize geliyorsunuz, on sekiz tane kaçakçılık dosyası niçin tekemmül ettirilemiyor, niçin geliştirilemiyor, niçin mahkeme safhasına gelemiyor? Efendim, Türkiye'yle anlaşmamız yok,

suçluların veya tanıkların iadesi, getirilmesi konusunda anlaşmamız yok. Bu nedenle bu dosyalar raflarda duruyor ve mürur-i zamana da uğruyor ve uğramıştır da. Peki bu şimdi imzalanmakta olduğunı söylediğiniz anlaşma, bu kadar sıcak Anavatan-Yavruvatan ilişkileri arasında neden beş sene önce, neden üç sene önce, neden yedi sene önce imzalanmadı diye sorarsak haksız mıyız?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bu "Yıkım Paketi" dediğin paket getirdi bunları hep Ergün Bey. Hep o "Yıkım Paketi" dediğin paket getirdi bunları.

FADIL ÇAĞDA (GİRNE) (Yerinden) - Onun getirdiği başka şeydir Sayın Taşkent Atasayan.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Atasayan...

BAŞKAN - Lütfen efendim.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Sen destebanlara git.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Çok iyi bileceksiniz ki...

BAŞKAN - Sayın arkadaşlar.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Statüde değişiklik olduğu için bunları imzaladık ve bu imkâna da sahip olduk.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden) - Cumhuriyet olduğumuz için, Devlet olduğumuz için.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Başbakan; Cumhuriyet 1983'te.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Yavaş yavaş hallediyoruz işte.

BAŞKAN - Sayın Bakan izah edecek efendim, lütfen.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hayır, yavaş yavaş halledilmeye tahammül edemeyecek bir konu. Nitekim gazetelerde çarşaf çarşaf o dosyalarla ilgili, kaçakçılıkla ilgili, birtakım şeyler yayınlandı. Neler yayınlandı? O kaçakçılık dosyaları içerisinde silâh kaçakçılığı dahi olduğu yazıldı, çizildi ve tezip edilmedi. Yani Lübnan'dan lüks tüketim malları getirildi ve bindirildi TIR'lara, Türkiye'ye gönderildi. Lüks tüketim mallarına paralel silâh bile getirilmiş ve yüklenip götürülmüş. Bunlar yazıldı çizildi. Biz bilmiyoruz, o dosyalar halen duruyor ve o dosyalar neden tekemmül ettirilmiyor dediğimiz zaman da bize bu gerçeği söylediniz. Demek ki bu iş çok daha önceleri yapılmalıydı, yapılmadı. Temenni edelim ki bu tarz boşluklar süratle doldurulsun. Ancak doldurulurken, müteakabiliyet esasına göre herşeyin yapılması gerekir, bir.

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Hakkından geleceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Oraya gelsin diyorum.

İÇİŞLERİ, KOYUŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANİ
TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Ergün Vehbi'nin mi?

FADİL ÇAĞDA (Devamla) - Senin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İkincisi; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin, Türkiye Cumhuriyeti'ne nazaran tercihli olması lâzım gelir. Yani güçsüz olan biziz. Yani yardımı yapacak tabii Anavatan. Türkiye yapacak. Borç da, kredi de verecek. Anlaşmalarda da her zaman daha zayıf konumda olan,

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tercihi olacak. Burası teşvik edilecek. Bizim anlayışımız budur ve Türkiye ile ilişkilerin de bu ilke çerçevesinde yürütülmesi gerektiğine inanıyoruz. Oysa aldık, inceledik ve olumlu bir adım olarak nitelendirdiğimiz bu anlaşmanın içinde, fevkalâde sakıncalı, olumsuz bir hususun bulunduğunu görüldük. Nedir bu husus? Türkiye Cumhuriyeti'nin yardımları ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilen projeleri yürüten Türkiye firmalarının, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde vergi vermesi önleniyor. Yasaklanıyor, kapatılıyor o kapı. Şimdiye kadar alınmıyordu. Evet, Maliye Bakanı bize onu söyledi. O da yanılttı. Niye alınmıyordu? Yani ENKA bir patronun, bir şirketi buraya gelecek, parantez açayım...

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Senin de patronun.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet, benim de tabii eski patronum. Gizleyecek bir durum yok.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - O seni aradı da.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet. Aramak, konuşmak başka, görüş söylemek başka.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Lütfen yanlış anlama, alma.

BASBAKAN Dr. DERVİŞ ERCGLU (Yerinden) - Beraber çalıştığınız için...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tabii beraber çalıştık.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Vallahi geldi burda aradı.

çalışanları da pek kapsamayacak. Çünkü bizim devlet olarak orda proje finanse etmemize Türkiye'de olanak yok. Demek ki, anlıyoruz ki böyle bir konunun gündeme gelmesinde maksat Türkiye'nin bazı firmalarına ayrıcalık sağlamak..

FADİL ÇAĞLA (Girne)(Yerinden) - Avantaj sağlamak.

ERGÜN VERGİ (Devamla) - Onların sırtını kalınlaştırmak. Şimdiye kadar ödemedikleri vergileri de ya ileride istenir mantığıyla bağışlamak, affetmek. Bu anlaşmanın içinde ne yazık ki bu vardır. Bizim bu içerik yönünden, bu anlaşmayı tasvip etmemize imkân ve ihtimal yok. İşte orda diyorum ben TC bize, e efendim zaten size yardım ediyorum. Bırakın bari bu projelerin vergisini de Türkiye'de ben alalım, dememelidir. Derse de biz KKTG olarak karşısına çıkıp, hayır efendim müsaade edin burda çalışan bu müesseselerden KKTG olarak biz vergi payımızı, devletin payını alalım ve biz de rüştünü ispatlamaya doğru gelişen bir ülke haline gelelim.

EĞBER SERAFİNCİ (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Analığını tamam yapmıyor demek ki.

ERGÜN VERGİ (Devamla) - E, bunu kabul eden hükümeti, bunu imzalayan Maliye Bakanını da eleştirmek hakkımız değil mi o zaman?

Sayın Başkan, değerli üyeler; daha önceki konuşmalarında para-kredi politikalarını eleştirdiğim için, üzerinde bugün fazla durmayacağım. Ancak şunu söyleyeyim ki gerçekten Merkez Bankası fonksiyonlarını gerek yasal değişikliklerle getirilen hususlar nedeniyle, gerekse yetkilerinin, Hükümetin ekonomiyle yetkili kanadı veya maliyeyle yetkili kanadı tarafından kısıtlanması sonucu atıl haldedir, çalışamaz durumdadır. Merkez Bankası devrede değildir. Bu Maliye Bakanımızın yine geçtiğimiz haftalarda açıkladığı bir de konvertibilite numarası, oyunu vardır. Bu da yine Merkez

Bankasını, devletin kambiyo-döviz politikasını darbelemekten öteye hiçbir yarar sağlamayacak bir konudur ve yine o demin dediğimiz sağlıklı ilişkiye, TC ve EKTC arasındaki sağlıklı ilişkiye de tipik bir örnektir. Yani birdenbire Türkiye'de, Ankara'da basılan bir paranın, Sayın Maliye Bakanı EKTC'de konvertibil para olduğunu ilân ediyoruz dünyaya. Eğer gerçekten lira, konvertibil para yapılacaksa, yani dünya borsalarına açılacaksa, dünya piyasalarında artık Türk parası ve döviz serbest işlem göreceği bir hale getirilecekse, bunun ilk mercii Ankara'dır. Ankara'nın böyle bir kararı almasından sonra, ancak anlamlı birtakım eleştiriler getirilebilir. Yararı veya zararı tartışılabilir. Bizim burda bunu yapmamız hiçbir anlam ifade etmez. Tek anlamı köşe başlarındaki dövizcileri legal hale, yasal hale getirmektir.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; finansman politikalarının fevkalâde yanlış olduğunu da her zaman söylüyoruz. Bu bütçe başladığı zaman da söyledik. Elimize yeni bir veri ulaşmasaydı belki bu konuya temas etmeyecektik. Ancak, Sayın Maliye ve Gümrükler Bakanlığından yeni bir mali rapor aldık ve Ocak-Kasım dönemi, yani, on bir aylık uygulama elimize geçti. Bu nedenle, birkaç cümle de bu konuda söylemekte yarar var. Bizim bütçemizdeki finansman kaynakları sağlıklı bir biçimde geçmişten beri üç ayak üzerine oturuyor. Başka yok. Yani, Birleşmiş Milletlerden veya üçüncü ülkelerden alınan çok cüzi, oranı çok düşük kısmı ben saymıyorum, TC yardımı işte şimdiki bütçemizde 56,000,000,000; krediler, daha doğrusu kredi olması lazım gelirdi, ortada yok. Açık finansman. Borçlanmalar kaleminde 36,000,000,000 ve yerel gelirler olarak 76,000,000,000. Bunların hususları var. Ben zaman almamak için söylemiyorum. Şimdi, sağlıklı kaynaklara dayandırılıyorsunuz bütçeyi dediğimiz zaman, bazı çevreler, Hükümet değilse bile, bazı çevreler işte efendim, bunlar zaten Türkiye'ye karşı da, Türkiye'nin bize borç vermesine, bilmem proje finanse etmesine karşı da, onun için söylüyorlar. Hayır. Türkiye'den kredi de alınır, Türkiye'den yardım da alınır. Türkiye'den proje finansmanı da sağlanır. Sağlanacaktır da, olacaktır da. Biz, Hükümet

olduğumuz zaman da olacaktır bunlar. Mutlaka olacaktır. Ama, sizin politikanızda bu işler hiçbir zaman sağlıklı anlaşmalara dayandırılmamıştır.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Çok şaşırdı.

ERGÜN VERMİ (Devamla) - Efendim?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Eşber çok şaşırdı.

ERGÜN VERMİ (Devamla) - Hangi sözüme şaşırdılar?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hükümet olunca da devam edecek dediniz de onun için.

ERGÜN VERMİ (Devamla) - Bu bir gerçek, bu bir vakıa. Zaten...

EŞBER JERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Sayın Başbakan bunu sen de duy da bu çok önemlidir.

ERGÜN VERMİ (Devamla) - Bizim sizinle uğraşmamıza bile lüzum yok, hükümet olabilmemiz için veya sizi düşürmek için. Siz kendi kuyunuzu kendi icreatlarınızla ve bu ekonomik politikalarınızla kazıyorsunuz. Otomatik olarak gideceksiniz. Yani, muhalefet ekstradan sizi yıpratacaktır. Yoksa biz ortada olmasak bile gideceksiniz. Çünkü mümkün değil. Yani, hem halka bu pahalılığı dayatacaksınız, hem halka bu vergileri yükleteceksiniz, hem üretimi düşüreceksiniz, sütte, ette, yumurtada...

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Dün anlattık yahu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hem de iktidarda kalacaksınız. Mükün değil. Onun için Sayın Bakan yadırgamayın benim söylediğimi.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ben yadırgamadım, o yadırgadı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Yani eninde sonunda gideceğiniz bir vakiadır, bir gerçektir.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ben değil, onlardır.

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Kalıcı ne var Sayın Vehbi.

BAŞKAN - Sayın Vehbi...

EŞBER SERAFİNCİ (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Hayır, biz gideceğiz de kendi gelecek.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Buyurun Sayın Başkan.

BAŞKAN - Usulü çiğnediğimi bilerek bir söz söylemek istiyorum.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Buyurun Sayın Başkan, buyurun.

BAŞKAN - Benim Maliye Bakanı olduğum dönemde, CTF Türkiye'den yardım almamıza da itiraz ediyordu ve biz elbette alacağız diyorduk. Şimdi çok büyük bir gelişme olduğunu da memnuniyetle görmekteyim. Teşekkür ederim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Peki.

EŞBER SERAFİNCİ (Devamla) - Enteresan yanı da odur zaten.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Başkan...

OZKER OZGUR (Lefkoşa)(Yerinden) - Hiç öyle bir yorumu olmadı.

ERGUN VEMBI (Devamla) - 1981...

BAŞKAN - Olmadı?

OZKER OZGUR (Devamla) - Olmadı.

BAŞKAN - Peki.

ERGUN VEMBI (Devamla) - 1981 yılından beri en azından ben şu kürsüden...

EŞBER SERAFINCI (Gazi Pağusa)(Yerinden) - Ama şimdi itirazınız olmasa da acaba devam edecek mi?

OZKER OZGUR (Devamla) - Ne zaman itiraz ettik?

ERGUN VEMBI (Devamla) - Sayın Genel Başkan...

BAŞKAN - Peki, tutanaklara bakacağız.

ERGUN VEMBI (Devamla) - 1981 yılı öncesi için söylüyorum ve en azından 1981 yılından sonra bütçe faaliyetlerinde görevli bir partili milletvekiliyim ve 1981 yılından bugüne kadar bizim parti olarak böyle bir politikamız olduğunu ben duymadım. Biz, daima, Türkiye'den alınacak olan kredilerin, yardımların sağlıklı anlaşmalara dayanması ve gerçekleştirilebilir nitelikte olmasını savunuyoruz. Ve şimdi de zaten söyleyeceğim budur. Şimdi, %56'sını bütçenin bağlamışsınız Türkiye'ye. Peki, sonuç ne olacak? Bu yatırım kaynağı olarak, TC yardımları olarak getirdiniz, bütçeye getirdiğiniz %7 olarak saptadığınız kalkınma hızını etkileyecektir. En büyük etken yatırımlardan geliyor. Yani kalkınmada en büyük

sürükleyici unsur bütçenizdeki yatırım kalemleridir. Güzel birşey 56,000,000,000 liralık yatırım, altyapı yatırımı olsa dahi. Yani üretime dönük yatırım olmasa dahi, ama kaçta kaç gerçekleşecek? Şimdi bize çıkıp Hükümet diyebiliyor mu ki evet 56,000,000,000 lira biz anlaşma yaptık Türkiye ile, anlaşmamız var imzaladık. Sayın Maliye Bakanı gitti ve bu miktarları bütçeye koyun diye orden talimat aldı. Bunu söyleyebiliyor musunuz? Anlaşmanız var mı? Yatırımlar için var diyebilirsiniz belki, yatırımlar için ama, geçen yıl yok muydu? Geçen yıl da vardı. O zaman ben bütçeyi eleştirirken, hangisine güveneceğim? Sizin söylediğinize ve bu bütçeye yazdığınıza mı, yoksa gerçekleşme, geçmiş bütçelerdeki gerçekleşme oranına mı? İşte elimde 11 aylık Kasım sonu itibarıyla 11 aylık Türkiye yardımlarınının 1987 bütçesindeki projelerle ilgili gerçekleşme oranı. 27,740,622,610.- diye 1987 Mali Yılı Bütçe gelir tahminlerinde öngörülmuş ve dikkatinizi çekerim, bu miktarda da anlaşma yapılmış geçen yıl, Türkiye ile anlaşma da yapılmış, açıklanmış da, bütçe görüşmelerinde de bize söylenmiş ama, yıl bitiyor ve gerçekleşme oranı sadece 14,000,000,000'lık kısmı. Yani yarısı. O zaman bu yılki 56,000,000,000'ın da yarısından fazlasınının gerçekleşeceğini iddia edebilmek mümkün müdür, olası mıdır? Hayır. Çünkü sadece 1987 değil, 1986'ya bakın, 1986'da durum daha da kötüydü. %30-35 civarında gerçekleşmişti.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - Protokola bile koydurdular.

ERGUN VERMİ (Devamla) - Ondan önce yine öyleydi. Bu sene Tenekeci Faşa yine başta ve Tenekeci Faşa yine sizi karşısına çekecek ve birtakım zamları yapmanız için talimatlar verecek ve o zamları da zamanında ve yerinde yerine getirmesiniz de, proje paralarını çözmeyecek, yatırımları da açmayacak. Bu sene öyle oldu. Daha bize Haziran ayı içinde gittiğimizde Elektrik Santrali Projesinin ihaleye çıkacağını söyleyen Tenekeci Paşaydı ama, bu gerçekleşmedi. Ve bu sene de 17,000,000,000 olarak bütçeye girdi. Bu sene gerçekleşeceğine dair bizi ikna etmeniz olası değildir.

Gelelim öteki ayağa, borçlanmalar. Hep bunu söylüyorum, borçlanma tamamen açık olarak karşımıza geliyor, borçlanma kalemi ve kaynağınız yok. Tek kaynak yine Türkiye Ziraat Bankasından alabileceğimiz borç. Şimdi arkadaşlar; bu konuda hiçbir anlaşma yok.

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Var.

ERGUN VERMİ (Devamla) - Efendim?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Var 10,000,000,000 anlaşma var.

ERGUN VERMİ (Devamla) - 10,000,000,000 bu 1987 yılı için Sayın Bakan.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - 1986 da tamamdır.

ERGUN VERMİ (Devamla) - 1987 yılı için 10,000,000,000 anlaşma oldu. Kaç milyardı bütçede? 1987'de?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - 36 küstre.

ERGUN VERBİ (Devamla) - Otuz altı küsur milyar lira borçlanma kalemi. Bu otuz altı küsur milyar liranın ancak bir ay önce 10,000,000,000 liralık kısmı için anlaşma imzalandı. Anlaşma imzalanmasına rağmen 10,000,000,000 verildi mi? Hayır.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bitiyor işte bu ayın sonunda tamam olacak.

ERGUN VERBİ (Devamla) - 2,500,000,000 gerçekleşti, 2,500,000,000

MEHMET BAYRAM (Devamla) - O yerine getirildi.

ERGUN VERBİ (Devamla) - 1,500,000,000 ayın sonu. Yeni bir ayda 7,500,000,000 değil mi?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - 13'üncü maddeleri nasıl vereceğiz? 12,000,000,000'dir dedik size bu aylık ödenek.

ERGLİN ABDULLAHİ (Gazi Mustafa) (Yerinden) - 13'üncü maddeleri sakladınız?

ERGUN VERBİ (Devamla) - 6'ya Bakanlık Bakanlığı 13'üncü maddeleri siz çeke çeke millettten alıyorsunuz, ben görüyorum burada. Yerel gelirler hedeflediğinizin üstüne çıkmış, yani yerel gelirlerde artış var.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bir kısmını yerel gelirlerden artıracacağız.

ERGUN VERBİ (Devamla) - Tebii sağlıklı gelişse yani bizim istediğimiz biçimde adaletli olarak, çok fazlasından alınan vergilerle, bu yerel gelirlerdeki artışları yapmış olsanız biz de bunu burada takdir edeceğiz, ama öyle değil. Çoğunluk hep kolaylı. Ne yapıyorsunuz? Sigara serbestisi verdiniz. Doğru bir yönten midir? Daha önce Bakanlık tesbit ediyor ve fiyatları, izin verdiniz bahane sigara ithalatçılarına fiyat artırıyor. Sizin de aldığınız paylar birazcık artıyor. O nedenle de sesinizi soluğunuzu bastınız, çıkarmıyorsunuz.

.. / 3320 ..

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) -
Dünya kadar vergi alıyoruz biz.

ERGÜN VEHBI (Devamla) - Efendim?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Dünya kadar vergi alıyoruz biz
sigara işinden.

ERGÜN VEHBI (Devamla) - Dünya kadar vergi alıyorsunuz diye
fiyatları sigara ithalatçılarının eline terk etmenin anlamı yok mü.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ ERGÜLÜ (Yerinden) - İstikrar payları
bellidir.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Fiyat istikrar fonları, içilen
sigaranın yarısı vergidir.

ERGÜN VEHBI - (Devamla) - Tabii. Benim de zaten anlatmış
istediğim bu. Yani, bankalardan ne aldınız. Bize getirin Türk
Bankasının ki 1,000,000,000'den fazla İhtiyat sandığı varolarına
onda tutuyorsunuz ve onlar da bu varoları işletiyor. Onun ne vergi
verdiğini, ondaki artışları, Ticaret Bankasının, diğer bankaların,
büyük şirketlerin ciroları yıllık 10,000,000,000'lere gmiş olma
Hong-Kong, Tayvan ithalatçılarının vergilerindeki artışları ve
ondan dolayı yerel gelirlerdeki artışları getirin, biz de sizi bu
konuda destekleyelim. Ama böyle oluyor.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sayın Vebbi, yanlış anlaşılır
bütün primleri.

ERGÜN VEHBI (Devamla) - Efendim?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Kendileri ayrıca, yani bu basitçe.
Birçok fonlar kurmuşlar, birçoğu kendi gelir - gider, ödemeleri
vergilerle ilgili bilançolarına duyurmuşlardır.

ERGÜN VEHBI (Devamla) - Evet, peki.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ayrıca ilan edeceğiz.

ERGUN VEHBİ (Devamla)- Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; görüldüğü gibi geçen yılki borçlanmalar kaleminde otuz altı küsur milyarın da ancak 2,500,000,000'ı en birinci ay sonuna kadar gerçekleştirilmiş. Peki, o zaman biz bu 36,000,000,000'in kaçta kaçının gerçekleştirileceğini nasıl tahmin edeceğiz? Yani, bu konuda, hemen elimizde daha hiç anlaşma yok. Yani, biz bütçede yazılan rakamları alt alta. Şu serfi yazalım, bu yatırımı yazalım, bunu getirelim, ondan sonra ortaya bir rakam çıkmış. Bunun şu kadarını Türkiye vereceğim demiş. Bir tahminlere göre, enflasyon oranına göre, yerel gelir oranını artırmışız, kendi yerel gelirlerimizin miktarını koymuşuz, geriye kaldı 36,000,000,000. Bunu ne yapacağız? Ya bütçede tasarrufa gideceğiz veya bu 36,000,000,000'i bize göre, gerçekten bu ülkede vergi ödeneğini nereden alacağız? Onu yaparsanız, çok güzel, zaten açık kalmayacak ve emin olun ki enflasyonu da, enflasyonu da aşağıya çekeceksiniz. Bunu yapmadığınız için boş olarak, borçlanmalar kalemi olarak koyuyorsunuz ve ileride belli Türkiye'nin, Kıbrıs Koordinasyon Kurulu Başkanının iyi tarafını rastlarsınız da bir 10,000,000,000'lik, 12,000,000,000'lik yeni bir anlaşma daha yapıp Direkt Bankasından çekebilirsiniz. Başka yapılacak bir şey yok. Yani başka eğer 36,000,000,000 gelir için österebileceğiniz bir kaynak varsa biz de öğrenelim. Amalgüdüne kadar bunu söylemiş değilsiniz.

HALİYE VE GUMRUKLER BAKANI HEMİT BAYRAM (Yerinden) -
Daima baskıdadır, işte bahsettiğiniz kalemlerdir.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Tamam, anlamayacaksınız, işte açık ortada.

HEMİT BAYRAM (Devamla) - Vergi gelirlerini artıracamız, meydana çıkaracağız ve bu açık kapatılacak yeni.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Belli, hangi vergileri artırdığınız belli.

Başbakan Dr. DERSİŞ ERGÜLU (Yerinden) - Vallahı istatistik...

SALİH USAR (Devamla) - KDV, bilmen ne, şu bu halkın sırtına yükliyorsunuz.

MEHMET BAYRAM (Devamlı) - Yaptığımız işlerin sonuçları bellidir.

ERGÜN VEHBİ (Devamlı) - Evet.

MEHMET BAYRAM (Devamlı) - Hede, devam et.

RASİM RESKİNER (Girne) (Yerinden) - Aceleleri var.

MEHMET BAYRAM (Devamlı) - Acelemiz yoktur.

ERGÜN VEHBİ (Devamlı) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; tabii, son kapata şeyi olduğu için birazcık konuşur konuşuyoruz. Zamanında bitireceğiz, Yani, zamanına fazla, en azından aşmamayı gayret edeceğiz. Ancak, şimdi bu güne kadar üzerinde büyük pörçüğü konuşulmuş olan kamu iktisadi teşebbüslerini bir bütünlük içinde de ele almak istiyorum. Hepsini tabii, ayrı ayrı bakanlıklara bölüştürmüştük, arkadaşlar konuşurken de kayıdan köşeden bunlara değinilmiş. Ancak, bu kamu iktisadi teşebbüsleri işte eğer doğru dürüst üzerine gidilirse, doğru dürüst organize edilirse ve devlet tarafından denetlenirse, sağlıklı bir finansman kaynağına ulaşabilecek nitelikte kurumlardır. Ama bu olmuyor ve finansman kaynaklarını böyle açık, muhayyel, hayal edebildiğimiz rakamlarla dayandırıyoruz. Oysa, bu kamu iktisadi kuruluşlarının üzerine gidilmelidir. Ne durumdadır bu kamu iktisadi kuruluşları? Şöyle kısaca başlıklar halinde bir bakalım. ETL Teşebbüsleri, bir hatırlama bakımından bunları getiriyorum ki Hükümet de belki yeni baştan bu kadar kamu kuruluşumuz var, bunlara biraz ilgi duyalım dedim. Ne zaman oluştuğunu bilmediğimiz bir yönetim kurulu var ETL'nin. ETL, temel bazı maddelerinde belli bir misyonu yüklenmiş. Önemli olması lazım gelen bir kuruluş yani kahvede, şekerde, pirinçte filân devlet...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - İlîç de.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Efendim? İlîç de. Devlet desteği ile önde gelen bir kuruluş. Şimdi bunun Yönetim Kurulu oluşumuna bakıyorum. İşte müdürü, Yönetim Kurulu Başkanı hepsini sayıyordum, zannınızı almıyordum fakat meselâ Girne Kaymakamı da Yönetim Kurulu Üyesi. Nerden nereye?

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Odullandırıldı o.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Girne Kaymakamı MTE'nin Yönetim Kurulu Üyesi. Yani bu mülkette şöyle, bu temel gider maddelerinde bu önemli misyonu yüklenmiş bu kuruluş. Onundan daha yararlı olabilecek bir yapıya geçit, eğitimci geçit kişi bulunamadı, yani ben bulunamadım, ben yedi bu aradaki küçük-
sinek için söyleyiyorum, ama madem yerel rın açılacaksınız, eğilmek mecburiyetindedesiniz, bunları gündeme getirmek ve üzerinde konuşmak mecburiyetindeyiz. Devam edelim Yönetim Kurulu Üyelerine. Mustafa Tanıl, Türk Bankası Müdür Muavini. Duyurun. Devletin kamu kuruluşu, 90'lerin içinde çıkmıştır devletin payı, çok küçük bir özel sektör payı vardır ama içinde Türk Bankası Müdür Muavini Yönetim Kurulu üyesi yapıyor. Yani özel sektör devletin, devlet desteği ile temel gider maddelerine yönelik faaliyetlerinde Türk Bankasının Müdür Muavini de sözcü, yetkili kişi, ondan sonra işin şekli değişiyor.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Kaçta kaç?!

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Efendim?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Kaçta kaç? Söyle rakamı da. Özel sektörün hissesi var, o hissesi oranında...

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Yedide bir. Özel sektörün hissesi Sayın Bakan %10'un üzerinde doğrudur.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - O kadar temsil ediliyor zaten.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Tamam, iki tane var.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Şirketler Yasasına göre.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - İki tane var. Bir de Mehmet Şakir var. O da Türk Bankası Bölüm Müdürü, Yönetim Kurulu Üyesi olmaz.

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Orana uymuyor.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Yani...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yok, oran öyledir. Biz sorduk, oran tamamdır.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - ..Sonra bakıyoruz ki şeker ithalâtında, kahve ithalâtında Türk Bankası önde. Beraber, yani Devletin Merkez Bankası da bize göre rahatlıkla akreditif açarak devletin bir kuruluşu ise bu kahvede hiç olmazsa Türk Bankasının komisyonları kadar bir ucuzluk sağlamak hakkına sahip, olanağına sahip, bunu yapmıyoruz, Türk Bankasının müdürleri, bölüm müdürleri Yönetim Kurulunda ve İhtiyat Sandığı paralarına baktığımız zaman da şeker ve kahve ithalâtı için, pirinç ithalâtı için paralar Türk Bankasında bloke ediliyor, Türk Bankası akreditifleri açıyor. Bu faizci olarak uzun vadeli verilen o milyarlık İhtiyat Sandığı parasının dışındaki paralar bu bahsettiğim. Bunlar doğrudan ticari amaçlı paralar. Bunlar yine Türk Bankasına ve böyle bir içişlik Türk Bankası ile

sürdürülüyor. El atın lütfen ve bu işi çözümlenmeye çalışın. Neden önemlidir? Bu ülkedeki fiyat politikasında etkin olabilecek bir kurumdur ETİ ve bundan yararlanmak gerekir. Ona fırsat tanımamalıyız bu ülkenin diğer özel sektör tekelleri ile anlaşmaya girsin ve halka rağmen fiyat birliği sağlasın. Bunu açıkça iddia ediyorum. İnceleyin, göreceksiniz ki Reno bayiliği her nasılsa zamanında ikiye bölünmüş, birisi özel sektöre, güzel sektöre, birisi de devlet sektörüne bir parçası da verilmiş, ikili bir oyun oynanmış ama milyarlarca lirayı tutan yedek parça işinde yine bu iki kuruluş devreye sokulmuş ve fiyat anlaşması yapıyorlar. Olmaz böyle şey. Tam tersine ETİ'nin zorlayıcı, fiyatları aşağıya çekici olması lâzım. İşte bundan dolayı da bu ülkeye giren yüzlerce, binlerce Reno arabasının en basit bir lâstik parçası bile hem özel şirkette üç-dört bin liraya, hem ETİ'de aynı üç-dört bin liraya satılabiliyor. Oysa bu yedek parça soygununda fiyatı istikrarlı hale getirebilecek bir kurum olması gerekir. Bir misyon yüklenmesi gerekir. Bundan dolayı da özel sektörün etkisinden bu kuruluşu kurtarmak lâzımdır. Cypfruvex'e değinmeyeceğim. Arkadaşlar bu konuda çok konuşmuşlar. Ancak şu kadarını söyleyip geçeyim. Cypfruvex'in payı ihracattaki payı her geçen yıl düşmektedir. Bu yıl felâket durumdadır. Cypfruvex neredeyse piyasada yoktur. Gittik, gördük, arkadaşlar da burdan zaten bu konuyu dile getirdiler.

Kıbrıs Türk Hava Yolları var. Efendim...

MALİYE VE GUMRUKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Zarar etti diyeceksin bana şimdi.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Kıbrıs Türk Hava Yolları?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Evet.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Tam tersine kâr eden bir kuruluş. Ama dökülen bir kuruluş. Kâr ediyor, fakat dökülüyor. Nasıl? Her yönüyle dökülüyor. Yani bir felâket kuruluş halinde. Neden? Yönetim hataları, başka şeyi yok ki bunun.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Düzelteceğiz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Yönetim hataları var. Yani, yönetenlerin yanlışlıklarındandır. Hakkınız yoktur turistleri, bırakın turistleri, kendi yurttaşlarınızı, hem yolcuları, hem yolcuları bekleyenleri, hem de orda çalışan personeli perişan etmeye hakkınız yoktur. Düzelteceksiniz. Düzeltmek mecburiyetindediniz şu veya bu biçimde. Her gece, her gece 10.00'da gelecek olan saat 4.00'de geliyor sabaha doğru. Olacak iş değil. Akın mantığının alacağı rotalar değildir. Sadece bu değil eksiklikleri. Bu turistlik Adaya dolmuş yapar gibi sefer düzenlemektedir bu Kıbrıs Türk Hava Yolları. Bunun çözülmesi, behemehal Hükümetin devreye girmesi gerekir. Maşallah...

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Bagajların kaybolması da ekstrası Sayın Ergün Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Efendim?

FADİL ÇAĞDA (Devamla) - Bagajların kaybolması da sürekli olan birşeydir.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tabii, bagajlar... Hayır, kârlı bir kuruluşun...

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Bagaj da kaybolabilir, rotar da olabilir.

FADİL ÇAĞDA (Devamla) - Yok efendim.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Mümkün olduğu kadar bunları düzelteceğiz.

FADİL ÇAĞDA (Devamla) - İstisnai olması lazım.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Makul düzeydeki rotara birşey söylemiyoruz.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden) - Aynı görüşteyim.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Makul düzeydeki. Yani, maşallah diyorum ben, baktığımız zaman yönetim kurulunda da amiraller, generaller hep var. Yani, nasıl olur bu kadar üst düzeylere çıkmış insanlar, eski başbakanlar var, milletvekilleri var. Düzeltilemiyor. Bunu kabul etmeye olanak yoktur. Kaldı ki Sayın Maliye Bakanı kârlılığını vurguladı. Biz de vurguluyoruz. Kâr eden nadir müesseselerimizden, buna rağmen...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - KİT'lerimizin hepsi kârdadır.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Keçi boynuzundan şey süzecek, bal alacak, öğrencilerin biletlerini bula bula buldu. Kullanılmakta olan, kendi personeli ve yönetim kurulu tarafından pas biletleri sayısını azaltacak yerde ve tasarruf sağlayacak yerde öğrencilerin uçak biletlerine zam yaptı ve onlara yapılan tenzilatın oranını anlamsız bir miktara düşürdü. Kâr eden bir kuruluş, eğer kamu kuruluşuysa ki öyledir, devlet tarafından yönlendirilir. Öğrencilere bir çeşit sübvansiyon olan bu paraya niye kaldırdınız?

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Kıbrıs Türk Tütün Endüstrisi Limited Şirketi bir kamu iktisadi teşebbüsü değil.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Kamu kuruluşudur.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Kamu kuruluşudur. Büyük pay tekeldedir. Ama yine ben, tabii Anavatan, Yavruvatan ilişkileri açısından işe baktığımız zaman, burda da birtakım sakatlıklar olduğunu rahatlıkla görmek mümkün. Efendim?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Söyle bize bakalım, bilelim sakatlığını, bulup da söyleyin bize bakalım.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Söyleyelim Sayın Bakan.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bize tütünü Anavatan verir ve kâr ettirir. Yani nedir sakatlığı onu anlamadım. Sakat tarafı...

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Siz karar alıyorsunuz, Bakanlar Kurulu kararı. Yönetim kurulu başkanları 75,000 Türk Lirası ayda alacak. Yönetim kurulu üyeleri 65,000 Türk Lirası ayda alacak. Bu bey kardeşlerimiz...

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - 140,000.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Ayda, yılda, mesela 1986 yılında yaptıkları sekiz toplantı için, her ay 140'ar bin lira alıyorlar. Hani karar? Bu memlekette mi bunlar? Bu memlekette. Sizin kararınız var mı? Var. Niye Türkiye'nin uyguladığı ücretleri burda uyguluyorlar? Kıbrıslı yönetim kurulu üyelerinin aldığı 65,000 lira, bile bize göre fazladır. Çünkü, artık hakkı huzur olmaktan da çıkmış, maaş bağladınız onlara. Her ay aldıkları bir çek ve dediğim gibi, ayda bir toplantı bile yapmıyorlar, 1986'da sekiz toplantı yapmış, 1987'de de yapa yapa dokuz toplantı yapmış ama her ay çeklerini 140,000 lira olarak alıyorlar. Nereye biniyor bunlar? Bu masraflar hep vatandaşların ıktığı sigaraya biniyor, ne hakları var? Asgari ücretin 40,000 lira olduğu Türkiye'den iki ayda bir Kıbrıs'a gelecek, bir toplantı yapacak diye asgari ücretin dört misline varan bir maaşı ne hakla çekiyorlar? En azından buna müdahale edin. Bu memlekette bizim Yönetim Kurulu üyelerimiz şu kadar alıyor, siz de bu kadar alacaksınız deyin. Demiyorsunuz. Aynı olay diğerlerinde de, diğer bazılarında da vardır. Taşel'de var mesela. Taşel'de daha da düşük sayıda toplantı yapılmış, yedi toplantı yapılmış. Bir yıllık yedi toplantı için ayda 150,000 lira alıyorlar. 150,000. Olacak iş değil, buna müdahale edemez mi bu Hükümet? Ne hakları var? Aynı Yönetim Kurulunda, aynı işi yapan Sayın Lütfi Esendağ, Şirketler Mukayyidi, o 65,000 lira alıyor. Aynı işe eğer veriliyorsa bu para, Türkiye veya Kıbrıslı ayırımı niçin bu kamu kuruluşlarına yansıyor. Bunu anlamıyoruz. Bunu düzeltmek yönünde Hükümetin girişim yapmasını istiyoruz ama sakınola biz önerdik diye bizim Yönetim Kurulu üyelerini de onların maaş düzeyine çıkarmaya kalkmayın. Böyle birşey de olabilir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; kamu iktisadi kuruluşlarından daha fazla söz etmeye sanırım gerek yoktur. Durumları meydandadır. Bir Sanayi Holding'in ne hale getirildiği meydandadır. Bir turizm şirketinin ne hale geldiği meydandadır. Bu açıklamalardan sonra bu konuyu da geçiyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Maliye Bakanlığının daha birazcık teferruatta, zaten genel politikaları hakkında da daha önce konuşmuştum, onun için fazla uzatmayacağım, teferruatta bazı konularına değinmek istiyorum. Bu kürsüden Sayın Maliye Bakanı Tanıtma ve Teknik İşbirliği sarfları ile ilgili bize göre yetersiz açıklamalarda bulundu. Gündeme, yeniden gündeme getiriyorum. Nedir bu örgüt? Bu örgütün dokunulmazlığı nerden geliyor? Bu Tanıtma Birimi bizi nereye, nasıl tanıtıyor o meçhul ama masrafları, sarfları dokunulmaz bir daire boyutunda nedir? Acaba Sayın Durduran'ın hani bizim bütçemizde olmadığından bahsettiği İstihbarat Teşkilatı mıdır ki dokunulmaz birtakım kalemlerle karşımıza çıkmaktadır? Bir casusluk örgütü müdür Tanıtma ve Teknik İşbirliği Projesi, nedir? Behemehal bu sözleşmeli personelin, bu kurumda çalışan sözleşmeli personelin de açıklamasını istiyoruz, kim vardır? Diğerleri açıklandı. Bu hâlâ meçhul. İstemediğimiz dendi, geçen gün söyledik, bunu da istiyorum. Buna paralel maaşlar yazılıyor, hizmet alımları yazılıyor, teknik malzeme alımları yazılıyor karşılıklarına paralar konuyor, bunlar hepsi cari masraflardır, akaryakıt, yağ, o da PTT, 13,000,000 lira cari masraflar hep yazılıyor, altta 13'üncü kalem geliyor yine cari harcamalar 33,000,000 lira. Bu ne? Nasıl tasarruf bütçesi? Yani cari harcamaların hepsini yazmışsınız zaten onlar tutuyor 40-50,000,000 lira. Bir de altına ekstra cari harcamalar kalemi koymuşsunuz o da 30,000,000 küsur lira. Bunun da açıklamasını istiyoruz. Tabii bundan öteye daha önce de sorduğumuz bu lobimize giden meşhur 74,000,000 lira da bilgi verildiği takdirde memnun olacağız. Aksi takdirde her yıl bizi bu tarz açıklamalarda bulunmak mecburiyetinde bırakacaksınız. Sayın Maliye Bakanının bütçesinde gelir idaresini geliştirme projesi sıfırlanmış bulunuyor. Biz bu konuya önem veriyoruz. Her konuşmamızda gerçekten Vergi Usul Yasalarının da elden geçirilerek, değiştirilerek vergi tahsilâtının daha sistemli bir biçime getirilmesini savunuyoruz, istiyoruz. Buna paralel olarak da gelir idaresini

gerçekten bu Bakanlıkta hem personel, hem personelin niteliği, bilgisi yönünden geliştirilmesini istiyoruz. Ancak bakıyorum gelir idaresini geliştirme projesi 1987'de 40,000,000'du bu sene sıfırlandı. Şimdi ben, belki bütçe komite çalışmalarında Sayın Bakan açıklamıştı bilmiyorum ama, ben gelir idaresini geliştirme projesi sıfırlanmıştır. Yani gelir idaresi tamam oldu herşey düzeltildi ve kaldırdık. Efendim?

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Bir yanlışlık olmasın. Yok hiç olur mu?

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bakan ezbere bilir bütçeyi. Senin nedir söylediğin orda?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yok, 100,000,000 çıkarıldı.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Peki, başka, belki başka fasıldadır.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - 100'dür, 100,000,000 liraya çıkardık onu. Bakanlık altındadır.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Bakanlık altında olabilir. Ancak ben karşısında tahsis olmadığını gördüğüm için buraya aldım.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Hayır, 100,000,000'a çıktı.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Konuşmam bittikten sonra bütçeye tekrar bakacağım. Tartışacağız. Zaten burda söylemek istediğim ilke meselesidir. Biz bu Dairenin gerçekten geliştirilmesini ve yerel gelirlerin toplanmasında daha etkin hale getirilmesini istediğimiz için bu konuya ben özellikle değinmek istedim.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Gelişmesini istiyorsunuz.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bütçede yine her konuda, her cari harcamada belli oranlarda artışlar olmasına rağmen Gümrük ve Rüsumat Dairesinde ödüller faslı tahsisi 3,000,000'dan yine 3,000,000 olarak kaldı. Yani 1987'de de 3,000,000'du, 1988'de de 3,000,000'dür. Bu tabii herhalde göstermelik bir rakam olarak bütçeye konuyor. Zaten artırılmayışından bunu anlamak mümkün. Efendim?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Görevini yapıyor, çok şey hallerde görevini yapıyor.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - E, görevini yapıyor ama biz görevin nasıl yapıldığını bir türlü öğrenemiyoruz. Ne basından, ne sizin açıklamalarınızdan. Zaten konuyuz..

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Esrar, mesrar. Normal görevini yapıyor.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Zaten konuyu ona getireceğim. Evet, soruyorum şimdi. Gümrük Dairesinde bizim gümrüklerimizde, bizim gümrüklerimizde, İstanbul gümrüğünde veya Londra gümrüğünde değil, bizim gümrüklerimizde kaç kilo esrar yakalandı bugüne kadar? Mesela bir yılı alalım, geçmiş yıla gitmeyelim. Kaç kilo esrar yakalandı veya kaç adet antika eşya yakalandı? Biz bunları duymuyoruz. Neden olmuyor? Neden bizim gümrüğümüzde bu kadar formalite olmasına rağmen, bu kadar kontrol, denetim olmasına rağmen turistlerin bagajları bile hâlâ dünyanın her yerinde kalmış ama bizde aranmak üzere masaların üzerine konmasına rağmen bugüne kadar kaçak giden veya gelen birtakım şeyler yakalayamadık. Eğer varsa da biz duymuyorsak bunları da Sayın Bakan açıklarsa memnun oluruz. Biz hep Londra'da yakalanan, valiz içerisinde Londra'da yakalanan esrarda veya İstanbul'da yakalanan antika eşyalardan haberdar oluyoruz. Niye bizim bu... Şimdi eğer bir ödüllendirme sistemi geliştirirseniz, bu çalışma yöntemi ile gerçekten ihbarlara dayandırılan kaçakçılık yakalama yöntemleri de geliştirilebilecektir.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinde) - Belçika'da yakalandı.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Ancak o konuda Sayın Bakan diyor ki, görevini yapar ödüllendirme olmayacak. Ödüllendirme olmadığı için de o ödüllendirme başkaları tarafından yapılmaktadır. Başkaları tarafından bazılarına tabii, herkese böyle bir ithamda bulunmuyorum. Bulunmak da istemem. Büyük bir kısmı tenzih ederim. Ama bir kısmının ödüllendirilmesinin de kimler tarafından yapıldığını da hepimiz bilmekteyiz ve görmekteyiz. Aynı şey gümrüklerle ilgili söylemek istediğim bir konu, Sayın Maliye Bakanından da açıklama bekliyorum. Antrepoların durumu. Bu antrepolarda da bu memlekette ciddi bir denetim olduğunu söylemek mümkün değildir. Antrepo biliyorsunuz gümrüklenmeden bir malın doğrudan gümrük depolarından alınıp bir anahtarının patronunda, bir anahtarının da gümrük memurunda olacağı şehir kent içinde veya köyde depolara konmasıdır. Bu antrepoların kilitlerinin beraber, birlikte açılması koşuldur.

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Oyledir.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Ve gümrükçünün önünde malların işleme sokulması koşuldur. Ancak, bazı antrepolarda açıldıktan ve bazı denetimler yapıldıktan sonra büyük eksiklikler olduğu saptanmış durumda.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Onları açıklayacağım.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Bu nasıl oluyor? Burada besbelli ya başka bir yerden delinmiştir, hırsızlık olmuştur, ya da o anahtarı taşıyan gümrükçülerle işbirliği olmuştur. Hangisidir? Bu konuda da Sayın Bakandan açıklama bekliyoruz. Herhangi bir gümrükçü hakkında bu antrepolardaki eksik mallar konusunda keşif yapıldı mı, yapıldı mı, mahkemeye intikal etti mi?

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Bütçenin tamamlanmasına kısa bir süre kalmıştır. BRT konusu ayrı bir kurum olarak ele alınmadığı için de enine boyuna konuşulmamıştır. Gerçi birçok arkadaşımız BRT konusuna temas etti. Ancak, Maliye Bakanlığı altında BRT'ye 706,000,000 lira Devlet katkısı olduğu

İçin, birkaç söz söylemek mecburiyetindeyiz. Bu parayı Eroğlu Hükümeti vermemektedir BRT'ye. Bu para, Devletin bütçesinden, Devletin Maliyesinden BRT'ye, Bayrak, Radyo, Televizyon Kurumu'na aktarılmaktadır. Neden? Bir misyonunu yerine getirsin, görevini yerine getirsin. O konuşmama başlarken üzerinde durduğum demokratik gelişmemizin en mühim unsurlarından birisi, Bayrak, Radyo, Televizyon Kurumu'nun olması gerekir. Yasası bunu emreder, Anayasası bunu emreder. Anayasada da var. Hele hele Yasasında çok açık bir biçimde tarafsız olması lâzım geldiği, kamuoyuna aktüel konularda, siyasal partilerin getirdiği konularda açık oturumlarla ve haber veya haber programlarla bilgi vermesi gerektiği ve bunda da iktidara ağırlık yerine dengeli bir dağıtım yapması gerektiği yazar. Kendi Yasasında da bizzat yazar. Ancak ne yazık ki bu kadar milyara varan kaynağın aktarıldığı Bayrak, Radyo, Televizyon Kurumu, bugün suistimallerle çalkalanmaktadır. Görev ihmalleri ile çalkalanmaktadır, haksız para iktisapları ile çalkalanmaktadır ve yine tarafsızlığını kesinlikle yitirmiş, iktidarın ve Sayın Denктаş'ın borazanı haline gelmiş bir kurum olarak nitelendirilmektedir ve gerçek de budur. Biz Hükümeti, bu kuruma bu tavırlarından dolayı arkâ çıkmamaya çağırırız. Bu, çok tehlikeli, son derece sakat bir tavırdır. Eğer demokrasiyi bu ülkede kökleştireceksek, Devletin kasasından, halkın vergilerinden aktarılan paraları, o yönetimin başında olanlar kendi istekleri, kendi inançları veya kendi çıkarlarına doğrultusunda kullanamazlar, kullanmamaları gerekir. Lâik devlette şeriat borazanı haline gelmiştir bugün Bayrak, Radyo, Televizyon Kurumu. Kendi Yasalarını ve Anayasayı çiğneyecek boyutlarda üstelik ve ne yazık ki halâ müdahale edilmemektedir. Birtakım çevreler tarafından da arkalanmaktadır. Bu tavırları devam ettiği müddetçe, bu kürsülerden buraya, bu Meclis gündemine bu Bayrak, Radyo, Televizyon Kurumu daha çok gelecektir. Bugün için ülkenin en önemli konusu görüşülüyor. Gelecek yılın yatırımlarını, cari harcamalarını, transferlerini şekillendirecek bir yıllık bütçesi görüşülüyor, ancak Bayrak, Radyo, Televizyon Kurumu çok kısa, görüşmelerden çok kısa bazı özetin özeti görüşleri kamuoyuna ancak yansıtmaktadır.

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden)- Geçen akşam sizin resimlerinizi koydu mu koymadı mı?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Ooo, demek iyice gelişme var.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Tabii. Başbakanla bizi koymadı, sizi koydu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Maaşallah, maaşallah.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Hayret, Hükümet de şikâyet ediyor.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Evet, kimseye ...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Sayın Başkan, değerli üyeler; Sayın ...

SALİH USAR (Devamla)- Resimlerimizi koymadan söylediklerimizi aktarsa, o da yeter.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Yok, söyledi. Konuşmalarınızı da, yok sizi de koydu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Yani Sayın Bakanın eğer hakkını da aramak bize düşerse onu da yaparız. Biz Hükümetin icraatını, söylediklerini kesin de sadece muhalefete yer verin diye birşey söylemeyiz. Bunu da savunmayız. Bizim savunduğumuz şey, Hükümet, muhalefet denge içerisinde, hatta bu ülkenin diğer demokratik kuruluşları da dengeli biçimde bu ekrandan halka yansıtılmalıdır. Görüşler ancak bu biçimde, bu tarzda kamuoyunda makede bulabilir, yankı bulabilir, tartışma olanağı bulunabilir ve gelişmemizi de bu doğrultuda sağlayabiliriz.

Sayın Başkan; son olarak Sosyal Sigortalar da yine özel bir kurumdur ve bu kuruma da bazı arkadaşlarım temas etmiştir. Ancak kısa geçildiği için birkaç cümle de ben ilave etmek istiyorum. Baktık Maliye Bakanlığının sübvansiyonları veya tahsisleri altında yine Sosyal Sigortalar Kurumuna devlet katkısı 1000 TL'si gibi bir temsili para ile gösterilmiştir. Anlaşılan Devletimiz bu yıl da, önümüzdeki yıl da prim borcunu Sosyal Sigortalara ödemeye niyetli değildir. Ama bunun sonucunu, bunun sıkıntısını bu ülkenin sigortalıları, sigortadan emekli insanlar, yaşlılar çekmektedir. Neden? Çünkü bu geliri eğer Sosyal Sigortaların bütçesinde görülmezse pek tabii ki olanakları da o denli kısıtlı olmaktadır ve Sosyal Sigortalı emeklilere vereceği paralar da o oranda azalmaktadır. Bu tavır kesinlikle yanlıştır. Devlet borcunu, geçmiş borcunu bütünü ile bütçeye koymalı; Sosyal Sigortalar Kurumuna aktarmalı ve her yıl da bu prim borcunu düzenli olarak ödemelidir. Şimdi Sosyal Sigortaların kendi raporlarına baktığımız zaman, Devletin prim hissesinden düşürülmek üzere alınan 499,800,000 TL'si değerindeki gayri menkul bedeli düşüldüğünde 5,604,471,000 TL'si Devletin borcu vardır Sosyal Sigortalara. Şimdi tabii bu 6,000,000,000'li geçmiştir. Onu da söyleyeyim. 6,000,000,000'li eğer Devlet Sigortalara vermezse o zaman Sigortalarda sigortalı kişilere yeterli düzeyde olanak sağlayamıyor ve sağlamıyor da. Baktığımız zaman artışlar gelmiş. Nereye gelmiş Sosyal Sigortalardan artışlar? İşte en küçük kalemlere. Gözlük çerçevesi %87.5 artışla 8,000 TL'sinden 15,000 TL'ya çıkarılmış.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa)(Yerinden)-Var mı öyle gözlük piyasada?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Ama gözlük camı da 5,000 TL'sinden 10,000 TL'sine çıkarılmış.

AKTAN SADİK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Dört senede bir.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- %100 artmış. Senede bir veya on senede bir veya beş senede bir. Evet, dört senede bir. Ama ödeneklere geliyoruz artışlar %25 civarında.

Değerli arkadaşlar; %100, yani dört yılda bir alınacak bir gözlük çerçevesini %100 oranında artırdığınızı övünerek rapora yazacaksınız. Sonra ücretlilere, her ay ödemekler Sosyal Sigortanın yükümlü olduğu parayı da ancak %25 oranında yani enflasyon oranının, pahalılığın çok çok altında bir oranda artıracaksınız. Bunu kabul etmemize, bunu onaylamamıza olanak yoktur. Bu tavır, bu durum derhal düzeltilmelidir. Devlet 6,000,000,000'lık sigorta borcunu Sigortaya ödemeli ve en az kamu görevlilerine yapılan artışlar düzeyinde muntazam hiç aksatmadan bu emeklilere de maaş artışları yansıtılmalıdır.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Sayın Bekandan, görevli arkadaşlara da sordum, tam bir yanıt almadım. Daha teferruatlı bize açıklarlarsa memnun olacağım bir konu var. Devlet kefalet fonu bütçede 10,000,000. liradan. 500,000,000 liraya çıkartıldı. Bu kadar büyük bir artışın herhalde bir izahı olması gerekir. Biz bu konuyu gerçekten kendi bilgilerimizle anlayamadık. Bu konuda bizi aydınlatırlarsa memnun olacağız. Demek ki 1988'de neler olacak diye bağlarsak, bu politikalarla enflasyon, pahalılık yine denetime alınamayacak ve tırmanmayı sürdürecektir. Vergi adaletsizliği, konuşmamın başında anlattığım gibi sürecek, katma değer felâketi de gelecek ve iğneden ipliğe katma değer oranında her emtiyaya, her mala yansıyacak.

MALİYE VE GUMRUKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden)- Ticaret Odası da aynı söyler. Katma değer der.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Tabii, Ticaret Odası da kendi açısından tutarlı bir davranışla Katma Değer Vergisine karşı çıkmaktadır. Neden karşı çıkmaktadır?

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Aynı şeyi söylüyorsunuz da.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Çünkü tüketim maddelerini halka satan onlardır. Siz fiyatları artırdığınız oranda ve kazançlar düştüğü oranda, ücretlilerin, maaşlıların gelirleri artmadığı oranda fiyatlar artar ve onlar yerinde sayarsa, tüketim azalacaktır. Satışları düşecek olan büyük tüccarın şikâyeti bu nedendir. Onların şikâyeti bu yönden, bizim şikâyetimiz, dar ve sabit gelirlilere yüklemeyecek olan yük yönündendir. Ama bir noktada birleşiyoruz ve doğrudur. Size yol yakinken bu sahayı mamulleri için, her zaman söylediğiniz Avrupa neden kullanıyor katma değeri, üretime dönük sanayi mamullerinde girdileri daha kaynakta vergilendirmek için geliştirilmiş olan Katma Değer Vergisini siz doğrudan doğruya ticari amaçlarla bir basit tüketim vergisi şeklinde ülkeye ithal ediyorsunuz. Yol yakinken bundan dönüm ve gelir kaynaklarına başka yollar, başka çareler, gerçekten kazandıran, gerçekten para kaçırandan, büyük tüccardan, bankacıdan almaya çalışın.

Yine rakamlardan görüldüğü bir olgu daha olacak. Bu da dış ticaret açığının büyümesi, doğal olarak. Lüks tüketim ithalâtını kısıtlamayacağınızı ve bunu daha da serbest bir hale getireceğinizi açıklıyorsunuz. Açıkladığınıza göre bu dış ticaret açığının Devletimiz ve halkımız aleyhine büyüyeceği de açık bir gerçek, Üretim daha da düşeceği, yatırımların da daha önce anlattığımız çerçevede en azından %50 oranında kesin gerçekleşmeyeceği bellidir. Para kredi politikasının da daha da bozulacağı, şimdi alınmış olan tedbirlerin getirmeye başladığı yansımalarından, sonuçlardan rahatlıkla görülmektedir. 1988 yılı içerisinde de bu devam edecektir. Biz, ne önerelim? Bizim önerilerimiz açık. Köklü ekonomi politikalarınızda değişiklik yapmak mecburiyetindedesiniz. Özel sektörü tavırlarınızı, anlayışınızı değiştirmek, kaynakları Devlet sektörüne dayandıracak, Devlet sektörünü geliştirecek şekilde kullanmak mecburiyetindedesiniz. Bunları yapmayacağınıza göre, boşa da kurşun atmak, boşuna da ses tüketmek de istemiyoruz. Ancak, genel açıdan ekonomi politikalarınızı eleştirmekle yetiniyoruz. Beni dinlediğiniz için hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergün Vehbi. Sayın milletvekilleri; söz sırası Sayın Erdal Süreç'tedir. Buyurun Sayın Erdal Süreç.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 14 Aralık tarihinden beridir Bütçe üzerinde görüşmeler sürmektedir. Bu zaman içerisinde gerek geneli üzerinde, gerekse ilgili Bakanlık bütçelerinde Hükümetin genel politikası yanında, ekonomi politikası da enine boyuna eleştiri konusu yapılmış, icraatları, faaliyetleri tartışılmıştır. Maliye ve Bütçe Bakanlığında da ...

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden)- Maliye ve Gümrükler Bakanlığı.

ERDAL SÜREÇ (Devamla)- Veya Maliye Gümrükler Bakanlığı. Her gün, her yıl bir isim koyarsınız, biz de şaşırıyoruz tabii.

MEHMET BAYRAM (Devamla)- Harcamalar Bakanı de işte olsun.

ERDAL SÜREÇ (Devamla)- Evet, bu bütçe tartışmasında da gerek Maliye ve Gümrükler Bakanlığının, gerekse gelirler bütçesi üzerinde eleştirilerde bulunacağız. Bu nedenle tekrar gelirler bütçesi aşamasında söz alacak değiliz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sanırım bu bütçe tartışmalarında olduğu gibi bundan sonraki Meclis çalışmalarında da Hükümetin en fazla üzerinde durulması gereken olan iki önemli olayla karşı karşıyayız ve bu iki önemli olay Meclisimizi de kamuoyunu olduğu gibi devamlı meşgul edecektir. Bunlardan biri bu ülkede her geçen gün, halkı önemli oranda rahatsız eder duruma gelen enflasyon ve pahalılıktır ve ikincisi de partizanlıklardır, Hükümetin demokrasiye olan inancsızlığıdır. Biz görüşmeleri aşamasında bunları devamlı dile getirdiğimizde önemli oranda partizanlıklar konusu özellikle tedirginlik konusu da olmaktadır. Ama bir de görüyoruz ki bizim iş-
rarla, Hükümet partizanlık yapmaktadır örnekleri ile vererek söylerken o Hükümetin ilgili bakanları, sırası geldiğinde bu kürsüye çıkıp bunu daha açık bir şekilde yapacaklarını da söylemekten kaçınmamaktadırlar. En başını da dünkü polis bütçesinde yaşadık. Biraz önce Sayın Ergün Vehbi de değindi bu konuya. Ancak yalnız Ergün Vehbi arkadaşım değil, bundan sonra bu Mecliste devamlı tartışma konusu olacak bir konu olduğu için bir kez daha değinmekte biz de yarar görüyoruz.

Çünkü dediğim gibi bu ülkeyi devamlı meşgul eden önemli konulardan biri haline gelmiştir ve Hükümet bu tavrını değiştirmedeği sürece de gelecektir, tartışılacaktır ve sanırım çok aşırı bir tırmanmaya da yönelecektir bu konu. Görüyoruz ki Ulusal Birlik Partisinde özellikle anlayış geriye doğru gitmektedir. Buraya hep ileriye gidiyoruz, çağı yakalıyoruz, Sayın Özal'dan ilham alarak çağı yakalıyoruz cümleleri ile gelip konuşmaktadırlar, ama kendiler faaliyetlerinde maalesef düşünce kalıpları ile geriye doğru, gerinin de gerisine gitmektedirler. Bu ülkede demokrasi olduğu ve Sayın Başbakan kendi bütçe eleştirisinde de kurumların kendi Hükümetleri döneminde demokratik kurumların korunması gerektiğini ve demokrasiye olan inançları nedeni ile de bu kurumların korunacağını söyleyebilmektedir. Ama icraatına baktığımızda bunun tam tersi bir olayla karşı karşıya kalmaktayız. Özellikle sendikalara, siyasal partilerden bir yaklaşım içerisinde bulunulmaması demokrasinin gereğidir. Bir siyasal parti, demokrasinin vazgeçilmez unsuru olarak görülebildiği gibi sendikaların da bu ülkede demokrasinin vazgeçilmez unsuru olduğu anlayışı hakim olmalıdır. Hiçbir Hükümet bir ülkede hem demokrasi olduğundan bahsedecek ama o demokrasi içerisinde siyasal partilerle Anayasanın ve yasaların belirlediği yasal haklarını kullanmak konusunda set çekilecek. Bunu anlamaya olanak yoktur sayın arkadaşlar. Bu ülkede 1976'dan itibaren çok partili demokratik düzene girilmiştir ve siyasal yaşamımızda siyasal partiler yanında sendikaların aktif olma dönemleri de özellikle bu dönem sonrasına rastgelmektedir ve 1976 yılında Ulusal Birlik Partisi 40 kişilik sandalyesi olan bir Meclise 30 kişi ile halk iradesi ile gelmiş ve o Meclisin büyük oranda çoğunluğunu temsil etmiştir. Ama ne acıdır ki 30 kişi ile iktidarda oldukları bir dönemde dahi, bugün sergiledikleri bir anlayış içerisinde Ulusal Birlik Partisi bulunmamıştır. Ulusal Birlik Partisi'nin tek partili döneminde bu ülkede sendikalar uzun süreli grevler yapmışlardır. Uzun süreli grevler aşamasında o zaman Ulusal Birlik Partisi Genel Başkanı olan Başbakanla görüşmeler de yapılmıştır. Dışarıda grevler olurken, içeride sendikacılar görüşmüştür, anlaşmalar imzalanmıştır ve grevler oadan sonra kaldırılabilmiştir. Ama şimdi Sayın Maliye Bakanı bu Kürsüye çıkmakta ve eğer bir sendikal örgüt herhangi bir eylemde bulunursa, onunla görüşmeyeceğini de söyleyebilmektedir ve bunun bir Hükümet ilkesi olduğunu açıklamaktadır.

İSMAIL BOZKURT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Son yılların en büyük siyasal gafıdır Sayın Süreç.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Hem siyasal gafı, hem de demokrasi açısından gerçekten büyük bir talihsizliktir bu ülkenin Meclisinde bunu söylemek.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Anayasa suçudur. Bu değerlendirme Anayasaya aykırıdır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Başbakanı aştı bu. Thatcher'i aşmıştır.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Hayır, öyle birşey yoktur. Hiç öyle birşey yoktur Sayın Adaoğlu. Ne Thatcher aştı ne mağer.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Hükümet Anayasa suçu işliyor.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Oralarda nasıl yürüdüğünü sendikal eylemlerin, gittik ve gözümüzle gördük.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Demokrasinin belgesi...

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Şimdi sayın arkadaşlar...

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Demokratik hakları elinden almaya kalkıyor.

İSMAIL BOZKURT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Özüdür bu.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Şimdi sayın sendikacı dostlarım daha iyi anlayacaklardır bu konuyu. Bir sendikaya sen kâğıt üzerinde veya anayasal madde üzerinde yasal bir hak tanıyorsun ve eylem hakkı tanıyorsun. Kurulma hakkı tanıyorsun ve faaliyet hakkı veriyorsun, sonra da esas onun muhatap alan kesim, ben, herhangi bir eylemde bulunursa ve bir yürüyüş yaparsa bu sendikal kuruluşununla görüşmeyeceğim diyebiliyorsun. Dolayısıyla onun fiilen o hareketini yapmayı da ortadan kaldırmış oluyorsun. Yani bu kâğıt üzerinde kalıyor

ve sendikalar da bir dernek veya bir kulüp şeklinde görülmeye başlanıyor bu anlayışla. Bunu anlamaya olanak yoktur sayın arkadaşlar. Çünkü şimdiye kadar bu ülkede böyle bir olay olmamıştır ve bu Hükümet döneminde yaşamaya başladık ve işin acısı şudur. Hükümet yalnız sendikaların herhangi bir zamanda bir eylem aşamasında da bunu gündeme getirmemektedir. Bir gün önce yapmış olduğu bir yürüyüşü dahi bahane ederek o örgütü cezalandırma yönüne gidiyor ve onunla görüşmeye gelmiyor. Çünkü bizzat ben...

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Hükümet suç işliyor, suçludur bu Hükümet.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Ben ilgili Bakanın dün görüşeceğini biliyordum. Kendileri söylemişti. Kendileri Öğretmenler Sendikası ile yarın bir araya geliyoruz demişlerdi. Ondan sonra duyduk ki bir gün önce, o görüşecekleri gün de değil, bir gün önce...

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Öğretmen broşür dağıttı diye.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bir yarım saatlik bir yürüyüş yapıldı diye sendika ile görüşmekten Hükümet vazgeçmiştir. Hükümet küstü.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Hükümet Anayasa suçu işlemektedir Sayın Erdal Süreç.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Hükümet küstü ve sendikayı kaale almıyor ve görüşmeyeceğim diyor. Madem eylem yaptı diyor, görüşmeyeceğim diyor. O zaman bu memlekette...

MALİYE VE GUMRUKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Anayasadır bu.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Hangi demokrasiden bahsediyorsunuz, hangi sendikal haklardan bahsediyorsunuz ve nereye doğru gittiğinizi, nasıl çıkıp da bu şava ile fiye doğru gidiyoruz diye bahsedebiliyorsunuz?

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Hükümet ülkeyi kaosa itmeye çalışıyor, bunun başka tanımı yoktur.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Yani bizi boğmayın rakamların içerisinde Maliye Bütçesini tartışalım, Bütçeyi tartışalım, gidelim. Biz bunları isteriz tartışalım. Hükümetin icraatları gündeme gelmelidir. Anayasaya aykırı, yasaya aykırı ve resmen, bu hakkı resmen ortadan kaldıran hareketlerini tartışmamız gerekmektedir. Ne hakkı vardır bir hükümetin, kendi hükümet oldu diye Anayasanın ve yasaların verdiği sendikalaşma hakkını bu tür tavırlarla ortadan kaldırmaya? Kim vermiştir Hükümete bu yetkiyi.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sendikalaşma hakkı... Ne ilgisi var?

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Ne ilgisi var? İşte siz partizanlıklarla insanları sindirmeye, bu tür davranışlarla, bu tür partizanlık yaklaşımları ile de bu ülkede kurumları ortadan kaldırarak tek partili rejimlerin dünyemi içerisinde yürümeye çalışıyorsunuz.

İSMAİL BOZKURT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Erdal Bey; bunun ilgisi yoksa, kimin ilgisi var?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sizin hedefiniz budur.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Oyle bir görüşüm yoktur Sayın Süreç.

MUSTAFA ADAOGLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yani siyasal liberalizmle ekonomik liberalizm arasında bir ilişki kurmaya çalışıyorsanız, değil mi?

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Hitler'ci kapa yapısı ile başka sonuca varılamaz Sayın Erdal Süreç.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bu ülkede eğer demokrasi varsa, Anayasamız varsa, herkes güçlü olduğuna, güçlü yere ulaştığına bakmadan bunları uygulamak ve bunlara uygun hareket etmek zorunluluğundadır. Zaten geçmişte başka ülkelerde de bunun dışına taşanların bir günü o hizaya getirildiklerini ve nasıl kendilerinin hesap sorulduğu da görülmüştür. Biz temenni etmiyoruz sizin de aynı yollara getirilmenizi ama bu tür hareketler içerisinde ısrarlı olduğunuz sürece de bu ülkede sindirmek ve bu şekilde sindirerek istediğinizi yaptırma yönteminin de galip gelmeyeceğini çok kısa bir süre sonra yaşayarak göreceğiz. Göreceksiniz. Siz de göreceksiniz. Siz de boyunuzun ölçüsünü alacaksınız. Yani bu tür hareketlerle işanların yasal haklarını yapmasını ertelemek veya geciktirme yöntemleriyle işi başarıya götüreceğinizi ve o örgütlerin tabanında da size yönelik sempatiğin artacağını sanıyorsanız onun da büyük bir yanlışlığı olduğunu ve özellikle Kıbrıs Halkının tepkisel hislerinin ne oranda galeyana geldiğini de yaşayarak göreceksiniz. Onu hep birlikte göreceğiz.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - UBP halkın gazabından kurtulamayacak Sayın Erdal Süreç.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - CTP'nin?

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Halkın gazabından kurtulamayacaksınız Sayın Adaoğlu.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Yanlıştınız Sayın Hükümet üyeleri ve destekçileri. Bu gittiğiniz yoldan bir an önce dönmek zorundasınız. Eğer bir ülkede anayasal hak varsa, o anayasal hakların yalnız sizin açınızdan değil, tüm halk için geçerli olduğunu hatırlamanız ve bir sendikaya hiçbir zaman sizinle, eylem yaparsanız görüşme yapmam dememeniz gerekir.

MALİYE VE GUMRUKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Eylem yaparsanız değil Sayın Süreç, eylem...

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bunu sizden öncekiler yaptı Sayın Bayram, sizden öncekiler yaptı, sizden önceki Başbakanlar yaptı.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Eylem yapıldı ondan sonra görüşüldü.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sizden önceki başbakanlar pekâlâ eylem aşamasında oturup müzakerede bulundu.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Olabilir.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bir Sayın Çağatay, bir Sayın Konuk pekâlâ oturdu, görüştü ve anlaşmada da bulundu. Ne oldu siz şerefinizden mi olacaksınız? Ne olacaksınız?

İSMAİL BOZKURT (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Şimdiki dönem dışında her dönemde yapıldı, şimdi çıktı bu moda.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Görüş meselesi.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - İşte partizanca hareketlerinizle güç almaya çalışıyorsunuz.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Partizanca ne ilgisi vardır?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Ve bu tür baskılarla halkı sındirmeye, örgütleri ortadan kaldırmaya çalışıyorsunuz. Gidişinizi hiç iyi görmüyoruz, onu vürgulayayım.

FADİL ÇAGDA (Devamla) - Hitler'ci kafa yapısıdır Sayın Süreç. Bizim değerlendirmemiz böyle. Hitler'ci, Hitler'ci.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yok şey Stalin'ci?

FADİL ÇAGDA (Devamla) - Tabii Hitler.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bütçeler...

FADİL ÇAGDA (Devamla) - Lâfla olmaz, lâfla olmaz böyle şeyler.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bütçeler Hükümetin ekonomik politikasının da bir göstergesidir. Önümüzdeki bu bütçeyle de, bu bütçe yapısıyla da diğer bir rahatsızlık olarak gördüğümüz pahalılık ve enflasyonun körükleneyeceği ve sorunların daha da ağırlaşacağı açık olarak görülmektedir. Tabii buna paralel olarak da yine bu ülke için bu tür politikaların uygulanması sonrasında ortaya çıkan diğer bir sorun da gelir dağılımında giderek bozulan yapının bütçedeki öngörülen durum ve Hükümetin uygulamada direndiği politikası ile daha da derinleşeceği ve artacağı açıktır.

Fiyatlar yükselerek, dövizlere göre belirlenen bu fiyat anarşisi içerisinde ülkemizdeki mal ve hizmet fiyatlarındaki tırmanış da sürecektir. Bunun temel nedeni de Hükümetin ısrarla para politikasıyla bu ülkede ekonomiye yön vermeye çalışması yatmaktadır. Devamlı vurgulanan ve hata olarak görülüp ülke ekonomisinde önemli istikrarsızlık kaynağı haline gelen durumun düzeltilmesi yönünde mali politikaların gündeme gelme istekleri ise bir türlü Hükümetçe kaale alınmamakta ve yine bildikleri yolda yürüyerek para politikaları ile ve kendi dışımızda bir otoritenin belirlediği ve kendi dışımızda bir ülkede o ülkenin koşullarına göre önemli oranda değer kaybeden para biriminin devamlı ülkemize pompalanması ve bu sayede, bu serbesti girişi sayesinde de ülkemiz içerisinde enflasyonun daha da tırmandırılması politikaları geliştirilmektedir. Buna ek olarak tüketim de bu ülke için bir politika olarak seçilmiştir. Enflasyonun nimetlerinden yararlanma durumu yaratılan bir kesime avantaj sağlama hesaplarıyla da bu tırmandırılma sürdürülmekte ve tüketim devamlı kaçılacak suretiyle bu ülkedeki enflasyon hızı katmerlenerek artmaktadır. Gerçi ekonomi ad olarak, isim olarak ayrılmış Maliyeden ve Sayın Erdal Cnurhan'ın Bakanlığına devredilmiş ve onun fikir ve düşünceleri doğrultusunda bu ülkenin para politikası o yönden şekillenerek ülkede devreye konmuştur ama bu ülkede giderek getirilen tüketim teşvikleri sonucu fiyatların ve enflasyonun da giderek hızlanarak arttığı bir gerçek olarak önümüzde durmaktadır. Bunun doğal sonucu olarak da ücret-fiyat

denge-siz-liği ortaya çıkmakta ve fiyat-üret denge-siz-liği sonu-cu da ücret ve maaş-ıyla ge-çinen kesimlerin reel gelir ve yaşantılarının her yıl bir önceki-ne göre daha da geriye doğru gittikleri durum-la karşı karşıya kalmış ol-maktayız. Bu bütçe uygulamasıyla Ülkemizde 23,821,129,000 lira olan bir açık-la bağ-lanan bu bütçe 1987 yılı-na göre %46 oranında bir artış-la bağ-lan-mak isten-mektedir. Yani enflasyon-u düşür-düğümüzde 1987 ve 1988 bütçe rakamlarını yen yana koydu-ğumuz-da bu bütçe-de de çok önem-li bir artış yok-tur. Rakamlar global olarak büyümüş ama enflasyon düşündüğümüzde yapı-lacak hizmet yönünden önem-li bir artış 1988 bütçesinde görü-lmemektedir. Yalnız açık yönünden 1987 yılı-na göre %46 ora-nında bir artış mevcuttur ve Ülkemiz giderek açık bütçelerle ve enflasyona en büyük neden olan bir neden de bu ol-mak-tadır. Bu açık bütçe politikaları-yla yürütül-meye çalışılmak-tadır. %55 açık-la bağ-lanan bu bütçenin sağ-lıklı bir gelir-gider denge-sinden de bahsedilemeye-ceği açıktır. %55'e açık olan bir bütçe-de gelir ve giderler arasında da biraz sonra söyleye-ceğim önem-li denge-sizlikler söz-konusudur. Bütçenin finansmanına baktığımız-da bu denge-siz-liği orda da açık bir şekilde gör-mek-teyiz. Ülke kendi ayakları üzerinde duran bir yapıya kavuş-tu-rul-acak tü-mü-celeri devamlı söy-leniyor bu Me-cliste ve her bütçe tartış-malarında da en fazla üzerinde durulan konu ol-maktadır ama her bütçe yılında da bakıyoruz ki her ge-çen yıl kendi yerel gelirleriyle bütçesini denkleştirmek yönünde-ki ilerleme geriye doğru say-maktadır ve bu bütçe de bizim dışı-mızdaki, kendi dışımızdaki faktörlere bağımlı kılın-maktadır. Yerel gelirlerin bütçe hacmine oranı sadece %45.2'dir. Bütçe giderlerimizin %54.8'i Türkiye Cumhuriyeti yardımlarına ve borçlanmalarına bağ-lanmıştır. İşte biz devamlı söylediğimiz-de bu Hükümet plâna ve bütçeye inanmamaktadır ve plân ve bütçeye inan-maması dolayısıyla de rakamsal olarak belli rakamları yan yana getirerek belli bütçeler yap-maktadır ama bunu bir politika olarak kabul edip, bir program olarak kabul edip hem yıllık ekonomik programını, hem beş yıllık ileriye dönük hedeflerini bilimsel esasları üzerindeki ve kendi ülke potansiyelimize ve kaynaklarımıza dayandırarak belirlememektedir. Şimdi bakı-yoruz %54.8 bütçenin Türkiye Cumhuriyeti yardımlarına ve

borçlanmalara bağlandı bu bütçe. Biraz önce Sayın Ergün Vehbi de değindi, elimizde on bir aylık gerçekleşme rakamlarına baktığımızda tabii ki gerçek bundan önceki yıllarda da sözkonusudur. Örneğin geçen yıl en son rakamlara göre yatırımların gerçekleşme oranı yine bu zamanlarda tartışma konusuydu. Yatırımlardan 15,000,000,000'lik kesimden gerçekleşme %50 civarında olmuştu, hatta onuncu ayda %28 oranında gerçekleşme vardı %28 oranında, sanırım o yıl sonunda %50 civarında bir gerçekleşme ile kapanmıştı. Şimdi geldik on birinci ayın rakamlarına ve on birinci ayın rakamlarına baktığımızda da yine Türkiye Cumhuriyeti yardımlarının %50 gerçekleştiği, borçlanmalarında bize verilen rakamlarda %6.8'inin gerçekleştiği görülmektedir. Oysa Hükümet bize bilimsel olarak bir de program sundu, ekonomik program, sırfalar tutan ekonomik program da sundu. Bir de bundan bir süre önce beş yıllık bir de plân görüştük bu Meclisten ve geçti ve bırakınız siz bir yıllık ekonomik hedeflere ulaşma yönündeki Hükümetin çizdiği programı, bir de beş yıl sonrasında ne yapacağına da bu plânda belirlemiştir ve bu beş yıl içerisinde %7 gibi çok iddialı bir de kalkınma hedefi koymuştur. Ama gelin görün ki bunlar hep paraya, finansmana dayanan hususlardır. Yani siz kalkınmayı yapabilemeniz için 1988 programında belirlediğiniz hedefe ulaşabilmeniz için belli bir kalkınma yapmanız gerekmektedir. Bu kalkınma da yatırım demektir. Bu yatırım için de para gereklidir. Parayı nereden bulacaksınız? Parayı bu yılki bütçemizde %54.8 Türkiye Cumhuriyeti yardımları ve borçlanmaları gerçekleşirse olabilecektir. E, Türkiye Cumhuriyeti yardım ve borçlanmalarının ancak %50 dolayında gerçekleştiği bir gerçek olarak önümüzde. Her yılın geçmiş rakamlarını alınız bakınız, hiçbir yıl %100 oranında gerçekleştiği görülmemiştir. E, gerçekleşmediğine göre yatırımların da olmayacağı, olmadığı ve olmayacağı bir gerçektir. Dolayısıyla sayın arkadaşlar; biz hem bütçemizi, hem yıllık programımızı, hem de beş yıl sonra göstermek istedikleri %7 kalkınma hızıyla varacağımız hedeflere ulaşabilme durumu muallakta veya ortada bırakılmaktadır.

Yıllık program hedefleri ve plan hedeflerini açıkça bu davranış etkilemektedir. Kendi kaynaklarına dayanmadan bir ülkenin kalkınamayacağı gerçeği vardır. Çünkü %7'lik bir kalkınmayla 300,000,000,000'in üzerinde bir finansman ihtiyacı olduğu da yine planda belirtilmektedir. 300,000,000,000'lik yatırımı siz, kaynağı nerden bulacağınızı ~~aytlamaktasınız.~~ Bütçemize bakıyoruz bu yıl, aştık önümüze %54,8'i Türkiye Cumhuriyeti yardımları ve borçlanmalarına bağlanmış. E, bütün bu gerçekler içerisinde siz nerden alıp, ne miktar alıp, hangi kalkınmayı, yatırımı yapacaksınız ki belirlediğiniz %7'lik hedefe ulaşabileceğiniz? Demek ki belli, bu konuda da kâfadan atmasyon yapılmıştır, gerçekçi rakam ortada yoktur ve plan, program ciddiyetsizliği bütçe programında da görülmektedir ve bu bütçenin de yazılan bütün rakamlara ve 170,000,000,000 olarak gösterilen rakamına rağmen ne oranda gerçekleşeceği meçhul olarak görülmektedir. Dış yardım ve borçlanmalar tabii ki her ülke bütçesinde olabilir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerin, yardıma muhtaç olan ülkelerin bütçelerinde dış yardıma olan ihtiyaç açık, borçlanmaya olan ihtiyacı açık. Ama yok da yarı yarıya sayın arkadaşlar, %54,8'ini başka yerlerden gelecek duruma bağladığınız anda, sizin atacağınız birinci adımda düşünmenizi gerektirecek bir husustur. Acaba bu %54,8'in ne oranını ben alabileceğim sorusuyla devamlı karşı karşıya kalacaksınız. Bu da bütçede belirlenen kalemlerin gerçekleşme oranını önemli oranda zayıflatmaktadır. Tabii ki gelecek olan yardım ve borçlanmaların da büyük oranda cari giderlere ve özellikle maaşlara yöneleceği, onları maaşsız bırakamayacağınıza göre maaşlara gideceği açıktır. Dolayısıyla bunun dışında, maaşlar dışında ve mutlaka yapılması gereken cari harcamalar dışındaki kalemlerin birer göstermelik veya olabilir de şeklinde oraya girdiği gerçeği karşı karşıya olmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; başta da söylediğimiz gibi bu ülkede gelir dağılımı giderek bozulmaktadır ve bu bütçede, bu nitelikteki bir bütçede bu dağılımın daha da hızlanmasına neden olacaktır. Devamlı gündeme getirilen diğer bir konu da vergide adalet sağlanmalıdır ve klâsik cümle, çok kazanan çok versin, az kazanan az versin

şeklindedir. Ancak uygulama ülkemizde bu mudur? Bu ülke gerçekten küçük bir ülkedir ve özellikle bu tür konuları çözebilecek bir yapıdadır. Limanları, giriş-çıkış yerleri, ticari hayatta olan insanları ve çalışan, istihdam edilen kesimler yönünden çok rahatlıkla ve birbirini çok iyi yakından tanıyan insanlar topluluğu olmamız nedeniyle de herkesin kazancının gözle de görülebilecek bir durumdadır. Dolayısıyla bugün bu ülkede vergi adaletini sağlamak çok basit ve Hükümetin alacağı çok pratik tedbirlerle gerçekleştirilecek bir husustur. Hükümet bundan niye kaçıyor? Bunu önce açmamız gerekmektedir. Yani gerçekten bu ülkede vergilendirilmemiş ve vergi ödemeye alıştırılmamış, yani vergi ödememeyi bir alışkanlık haline getirmiş olan geniş bir kitle vardır. Bakıyoruz ve yıllardır eleştiri konusu yapıyoruz. Hükümet bu yönde ne adım atacak diye izliyoruz, öneriler yapıyoruz ama önümüze getirilen her yasa da maalesef vergilendirilmemiş kaynaklara ve gerçekten vergi ödemesi gerekirken de gerekli vergileri ödemeyenlere yönelik uygulamalar geleceğine bu Meclis gündemine, aksine vergi ödeyenlerin daha da fazla ödemesi yönünde veya bu ülkede vergi adaletsizliğini artıracak şekilde adaletli kesimler adaletsizce vergilendirilmek suretiyle bu adaletsizlik daha da bozulmak için öneriler veya tasarılar bu Meclis gündemine gelmektedir. Bu politika kesinlikle yanlıştır. Tabii Hükümet dayandığı güçler icabı mı, yoksa başka nedenlerle mi bilmiyoruz ama kesinlikle belirli bir kesimi koruduğu ve onlara yönelmekten kaçındığını açık olarak göstermektedir ve gündeme getirdiği yasalarla da bunu cesurca yapmaya yönelmektedir. Bakıyoruz bugün bu ülkede en adaletsiz vergi dünyada da adaletsiz olarak kabul edilen dolaylı vergiler. Hükümet dolaylı vergileri devamlı artırmak suretiyle, ithal vergilerine devamlı yükseltmeler yapmak suretiyle, bu dolaylı vergileri halk omuzlarına yeni külfetler getirmek suretiyle artırmaktadır.

MALİYE VE GUMRUKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - İç üretimi nasıl koruyacağız Sayın Süreç?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Şimdi bütçeye bakıyoruz yine 1988... Neyi Sayın Bakan?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - İç üretimi nasıl koruyacaksınız?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Uretimi?...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Evet.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Uretimi korumak için dölaysız vergileri artırma diyen yoktur sana. Kazananlardan al. Sen...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Hayır.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Gerçekten kazanan yerlere gitmiyorsunuz.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - İç üretimi korumak zorundayım. Tarımı, ticareti.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Gitmiyorsunuz. Yani bugün bu ülkenin ithalatı belli, ihracatı belli, ticari erbabı belli, kaç kişi ticaret yapar bu ülkede, kaç kişi ihracat yapar belli, kaç kişi ithalat yapar belli, sen pekalâ bir Vergi Dairesi'yle istediğin zaman, hele sene sonunda bir stok sayımı yapıp da onun bir yıl içerisinde ne satış yaptığını bulabilecek kadar olanaklara sahipsin. Hele kompütör çağında yaşıyoruz şimdi. Bir kompütör kurulmak suretiyle gümrük yerlerine, bir düğmede bir sene içerisinde bir şahsın ne kadar ihracat, ne kadar ithalat yaptığını size beş saniye içerisinde verebilecek durumdasınız. Bu olanaklara sahipsiniz, Stoku da belli, satış kârı da belli, çıkan, orda olan miktar size ne kadar satış yaptığını bu insanların pekâla verebilecek olanaklara sahipsiniz.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - O değil sorduğum sana.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bunun yanında... Bunun yanında...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yerel üretimi korumak için gümrük duvarı koymayacak mısın?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bunun yanında... Efendim?...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yerli üretimi korumak için, yerli sanayiye korumak için gümrük duvarı koymayacak mısınız?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Tabii koyacaksınız. Biz koyma... Aksini bizim söylediğimizi söyleme bize. Biz onları söylüyoruz size de siz kaldırıyordunuz zamanında. Siz hovardaca kaldırıyordunuz.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yok. 18,000,000,000 küsur toplandı bugün.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bugün bu enflasyonun en büyük nedenlerinden olan gayrimenkul ticaretinin bu ülkede ne hızla yükseldiğini hep birlikte yaşıyorsunuz ve bu ülkede oturduğu yerden değer kazanmak suretiyle bir arsadan milyarlar kazananlar da var. E, bu bunların üzerine ne gitmiyorsunuz? Niye hep kontrol altına almıyorsunuz bu satışları, bu alışları, bu satışları? Gayrimenkulun bu ülkede giderek enflasyonda en büyük kâr getiren yer olduğunu hepsi biliyor, herkez biliyor ve işte leblebi satılır gibi arsalar satılıyor, olduğu yerde oturuyor adam, milyarlar oturtuyor cebine ve siz onlara yönelmiyorsunuz, geliyorsunuz bana kuruluşlarla burda vergi artırarak ve üretimi koruyacakmış. Neyi üretimi koruyacaksınız sen? İşte sana kaynak. Kaynak dolu. Ararsan daha çok vardır. Yani bu ülkenin nasılsen övünüyorsun ben artırdım diyorsun, nasıl artırdın sen yerel gelirlerini? Bunu artırdığın gibi pekalâ kaynak vardır.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Sigorta şirketinden...

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Geleceğiz ona da, onlara da geleceğiz.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Onlar eski hikâyeye.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Eski hikaye? Geçen yıl bu konu gündeme geldiğinde, sigortalar gündeme... Tabii konudan da saptırıyor bizi ama...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ben saptırmadım, arkadaşınız saptırdı.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Onu da söyleyeyim açılmışken. Sen Maliye Bakanısın, sana sigorta şirketleri geldi ve astronomik fiyatlar belirledi, sigorta şirketleri için astronomik fiyatlar belirledi ve siz kanun vardır diyorsunuz ki vatandaşa mecbursun sen, mutlaka bu sigortayı çıkaracaksın. Yani adamı mecbur ediyorsun sigorta çıkarmaya ve sana elinde büyük bir kaynak. Devletin yalnız sen araçlarını...

İSMAIL BOZFUĞ (Gazi, Başosa) (Yerinden) Mal ve Hizmetler Yasasıyla düzenlenebilir. Fiyat, yani onu da kontrol eder.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Söyleyeceğim. Bir sigorta şirketi kursa da yalnız devletin araçlarının sigortasını yaptırsan işte dünya kadar tasarruf sağlayacaksın, bir.

İkincisi; dayatıyor kendilerine sigorta şirketleri, düşünün siz dayatıyor resmen ve Sayın Maliye Bakanı övündü geçen yıl, ben diyor onları hep indirmeceğim aşağıya primleri şu koydular, çünkü süper prim...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Maliye Bakanı değil, Ekonomi Bakanı dedi.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Süper prim koydular adamlar Hükümete rağmen. Hiçbirini dinlemiyorlar. Övündü. Nerdeydin ya Sayın Mehmet Bayram? Ne yaptın ya?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ben görüşmedim Ekonomi Bakanlığıyla.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sen idin görüßen ve sen idin övünen indirtceğim kendilerine dediydin. Ne indirmedin ya?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Hayır, yanlışın var Erdal. Yanlışın var o konuda, görüştüler.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Yani görüşme meselesi değil, sonuçtur bizi ilgilendiren.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Görüştüler ama benimle değil.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Yani Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün bu ülkede kaynak arasanız çok. Bir sigorta şirketi kurabilir devlet veya sigorta fiyatlarını, primlerini Hükümetin gücü yetmez mi, her şeyi kontrol altına alır, domatese varana kadar, kontrol edebilir de sigorta şirketinin belirlediği sigorta primlerini kontrol edemez mi?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Edebilir tabii.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - E, niye etmiyorsunuz? Süper primler yapıyorlar. Süper zam yapıyorlar ve demiyorsunuz da vatandaşa, ya yalnız üçüncü şahsı, mecburi sigortayı olsun belli bir noktadatsanız ve desenez vatandaşa, işte biz Hükümet olarak buna sınır koyduk ve mecburidir çünkü, herkesi mecbur ediyorsunuz gelip sigortalayacak. Başka türlü kânuna aykırı hareket eder, arabasını süremez, motorunu süremez, arabasını süremez. Ona olsun bir sınır koyun. Onu bile yapmıyorsunuz ve herkesi sigortacıların keyfi zamlarına, keyfi fiyat belirlemelerine mahkûm ediyorsunuz. Ama kaç para ödüyor size vergi bu sigorta şirketleri? Onu da söyleyin. Ödüyorlar mı? Belki hiç ödemiyorlar.

ÖZFER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden) - Ya bilir mi ödeyip ödemediğini?

FADIL ÇAGDA (Girne)(Yerinden) - Ülkeyi sigorta tekellerine peşkeş çekiyorlar. Hükümetin görevi odur.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Yani Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu ülkede gelir kaynağı...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Ne zeki şeylerin var ya. Kitaplık.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Gerçek olan budur.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu ülkede gelir kaynağı...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Senden önce okudum Fadil.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Beraber okuduk, beraber okuduk.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Senden önce okudum.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Eczacılık Fakültesinde beraber okuduk.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Beraber okuduk, evet, beraber başladık. Sonra yollarımız ayrıldı. Ben başka tarafa gittim, sen başka tarafa gittin.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Bu da İstanbul'dan nasibini almayanlardandır.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bu sola gitti fazla, biz fazla gidemedik o tarafa.

HUSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Pağusa)(Yerinden) - Dokunamaz sigortacılara bunlar, sigortacılar başlarındadır.

ERLAL SUREÇ (Devamla) - Kime dokundular da ona da dokunacaklar? Bu ülkede gelir kaynağı istedikten sonra vardır ve bize göre bu gelir kaynaklarının üzerine gidilirse dolaylı vergilere yönelmeden de dolaysız vergilerle, direk vergilerle bu konudaki sorunlar rahatlıkla aşılabılır. Şimdi 1988 bütçesine bakıyoruz. Hükümet ve ilgili Bakan övünüyor, diyor ki artıyor vergilerimiz, dolaylı vergilerimiz de dolaysız vergilerimiz de arttı ve geçti diyor dolaylı vergileri. İşte siz eleştiri yapıyordunuz. Ama şimdi dolaysız vergiler arttı diyor ve rakamları gösteriyor. Ama 1988 bütçesine baktığımızda bu artan miktarlara ve dolaysız vergilerin dolaylı vergileri rakam olarak geçmiş olmasına rağmen bu yıl için, 1988 için dolaylı vergilerin %104 oranında artırılması öngörülürken, dolaysız vergilerde %50.7 oranında bir artış öngörülmektedir. İzliyorlar, dolaysızlar da sınıra geldi artık. Dolaysız zaten verenler bellidir. Onların üzerine bir hız daha yapacağız ve %50 bir artış öngörüyor, ama dolaylı vergilerde %104 oranında bir artış öngörülmektedir. Bu da bellidir ki önümüzdeki yıl önemli dolaylı vergi artışlarıyla gelir dağılımı yönünden yine rahatsızlıklar artacak ve bu konuda önlem alınsın derken daha da büyük yük getirilmiş olunacaktır. Oysa biz diyorduk ki enflasyon madem ki bu ülkenin sorunudur ve bu enflasyon sonucunda gelir dağılımı belirli, özellikle ücretli kesimler, maaşlı kesimlerin gelir dağılım yapısını bozmaktadır, bu tür vergi yöntemlerini düzelterek bu gelir dağılımındaki bozukluk giderilsin ama görüyoruz ki dolaylı vergilerin vergi gelirlerindeki payı 1987'de %39 iken, 1988'de %46'4'e yükseltilmesi, dolaysız vergilerin vergi gelirlerindeki payı ise 1987'de %61'den %53.6'ya düşürülmesi hedeflenmektedir. Yani hem vergi gelirlerinde önemli bir artış dolaylılar için hem de yine vergi gelirleri içerisindeki payın da dolaylı vergiler %39'dan %46'ya yükselirken dolaysız vergilerde %61'den %53'e düşürülmektedir. İşte burda, bu konuda KLV konusu sorun olarak gündeme gelmektedir.

Sayın arkadaşlar; bu biraz önce de söylediğim gibi bu ülkede gerçekten yeni vergi kaynaklarına veya yeni vergi yöntemlerine yönelebilmek için öncelikle bir hususun açıklığa çıkması gerekmektedir. Hükümet elindeki mevcut vergi yasalarıyla, o vergi yasalarını işletmek suretiyle, o vergi yasalarını yürürlükte etkili bir şekilde uygulamak suretiyle bu ülkeden gerekli vergiyi alabilmiş midir? Çıkarılmıştır, gelir vergisi vardır, kurumlar vergisi vardır ve daha bu konuda bir hayli mevzuat mevcuttur. Şimdi Sayın Bakan biraz önce söylediğimiz çok kazananların belirlenmesini öngören kaynaklar da ortada iken bize açıklık getirmesi gerekmektedir. Yani bu ülkedeki mevcut vergi yasalarıyla herkes hakkı olan ve vermesi gereken nisbette vergisini vermiş midir ki yeni vergiler gündeme getirilmek istenmektedir. Hele bu ülke için çok yabancı olan ve bu kadar küçük bir ülke için büyük sorunları da gündeme getirecek olan herhangi bir hazırlık ve önemli oranda vergi kaybının, vergi alınmadığı gerçeği ortada dururken bu KDV'yi gündeme getirmekte amaç nedir? Bakıyoruz ve listeler ilân ediliyor, çeşitli isimler, kuruluşlar ve kişilerin bu ülkede gerçekten kazanma durumunda olan kesimlerin isimleri ve ödedikleri yıllık vergiler yayınlanıyor. Gazetede, Resmî Gazete'de çıkıyor, yerel basın da bunu alıyor ve yayınlıyor. Gerçekten o rakamlara baktığımızda bu insanların ödedikleri vergi mevcut yasalar çerçevesinde ödemeleri gereken vergi oranında mıdır? İşte değildir. Hükümet bunlara yöneleceğine, yani yasaları etkili bir şekilde uygulayıp gereken kişilerin vergilerini tam olarak ödemesini sağlayacağına şimdi önümüze yeni vergilerle çıkmak suretiyle vergi ödeyen kesimlere bir nevi ceza mahiyetinde yeni vergiler getirmeye çalışmaktadır. Ve ondan sonra da buna diyor Ticaret Odası da karşı çıkmaktadır. Ticaret Odasının karşı çıkış nedeni bizim karşı çıkış nedenimiz arasında dağlar kadar fark vardır. Demagoji yaparak bu konuyu geçiştirmeyin. Bu ülkede siz belli kesimleri korumak uğruna vergi almayı, vergi toplamayı bir alışkanlık haline bile getirmemişsiniz. Yani normal ülkelerde normal vatandaşın kazancını belli oranında bir vergi vermesi gerektiğini bilmekte ve yasalar ne öngörüyorsa o vergiyi

ödemektedir. Ama siz, bu vergi ödeme durumunda bunu benimseyip ödeyen belli bir zümre vardır. O zümrenin üzerine habire vergi yükletmek suretiyle devamlı onlardan sağıar gibi vergi almaya çalışıyorsunuz. Ama yeterli vergi oranı da ortaya çıkmayınca o Yasanın öngördüğü diğer maddeleri uygulayıp da müeyyide maddelerine takviye ederek onları cezalandırmak yönüne gitmek yerine, bu defa ödemeyenleri cezalandıracağına, ödeyenleri daha fazla vergi vermek için tuzaklarla yeni vergi formüllerleriyle, yeni yasalar getirmek suretiyle onların üzerine oyunlar oynamaya yönelinmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bize göre KDV konusu gündeme gelmeden, öncelikle mevcut vergi yasalarının etkili bir şekilde kullanılmasının sağlanması lâzımdır bir. İkincisi, bu ülkede kazanç olarak elde edilip de vergilendirilmeyen birçok kaynaklar vardır, bunların aşırı kazançları vergilendirilmelidir, bunlar üzerine yürünmelidir. Bakıyoruz 1988 Bütçesine, Hükümet kolay vergi yöntemlerine sarmakta ve dolaylı vergilere bu yılki Bütçesinde önemli artışlar öngörmektedir. Motorlu Araçlar ve Seyrüsefer Yasası altında Pazartesi göreceğimiz Yasayla %30 dolayında bir artış.

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - %15.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - %15, şeyinde %30'dur, global miktarında öngördüğün ondan bahsederim. Arabana %15 gelebilir Sayın Bakan, biz arabanın, senin arabanın artacağı seyrüsefer ruhsatından bahsetmiyoruz. Biz genel gelecek olan miktardan bahsediyoruz.

İthalattan alınan gümrük vergileri %38.4 oranında artırılması öngörülmüyor. İthalat vergisine bakıyoruz %91.1 oranında bir artış öngörülmüş. İthalat vergisi %91 artırılıyor. Gümrük ve istihsal vergilerinde %83.3 oranında bir artış öngörülmektedir. Yani açıkca Hükümet bu...

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Vergi kaçağı var sıkacağız.

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Sıkacağız diyor, zaten bu yöntemlerle yine esas kazanç sağlayanlar üzerine değil, diğer dolaylı vergiler suretiyle, dolaylı vergilerle halkın omuzlarına yeni külfetler getirmek suretiyle dolaylı vergileri artırmayı hedef olarak seçmiş durumdadır. Şimdi vergi ödeyen kesimler yönüne baktığımızda ise özellikle dolaysız vergilerin %70 oranında maaş ve ücretliler tarafından bu verginin ödendiği açıktır. Ve Hükümet bu politikasını o kadar acımasız bir şekilde sürdürmektedir ki, konuşmamın başında söylediğim ücret ve fiyat dengesizliğine, bu politikası nedeniyle önemli bir de darbe indirilmektedir. O da nedir? Biliyorsunuz çeşitli ülkeler, ülkelerindeki pahalılık ve ekonomik duruma göre belirli dönemlerde maaş ve ücretleri fiyatlara göre düzenlemektedirler. Bizde de Hükümet, yıllardan beri bir yasal gerek olarak benimsediği eşel-mobili bu ülkede uygulamaya koymaktadır. Maaş ve ücretli kesime her üç aylık dönemler sonunda ortaya çıkan hayat pahalılığı tahsisatı oranında o ülkenin fiyat artışları gözönünde bulundurularak bir artış yapmaya gitmektedir. Ama yaptığı bu hayat pahalılığı ödeneğinden dönüp önemli oranda vergi kesmektedir. Dolayısıyla vergi ödeme yönünde maaş ve ücretli zaten bordroda, kaynakta bir şekilde kesilen ve hiçbir zaman geciktirilmeden anında kesilen bu kesim, her ilave bir artışını Maliye Bakanlığının vergi giyotinine çarpmakta ve kesilmektedir. Dolayısıyla, biraz önce söylediğim gibi maaş ve ücretli kesim, vergiyi ödeyen kesimdir. Ama, her ilâve kazancı da önemli oranda vergi kaybı olarak devlet kasasına gitmektedir. Halbuki,

yıl içerisinde önemli oranda kazanç sağlayanlar bundan bir nevi muaflik kazandırılmış, bunlara bir nevi muaflik kazandırılmış ve onların kazançları ancak yıl sonunda çıkan hesaplarına göre ve itiraz ederlerse hatta, çok daha sonraları ödemek suretiyle bu enflasyon gidişinden, o yönden de kâr ettirmek suretiyle yararlandırılmaktadırlar. İşte, ülkemizdeki vergi anlayışı ve vergi politikası Hükümetin budur. Gerçek vergi ödemesi gerekenlere hem daha az vergi bahşedilmekte ve toplanmakta, hem de ödeyen kişilere dönüp bir nevi ceza yapılır şekilde her aldıkları ücret vergiye sayılmak suretiyle onlara yeni külfetler getirilmektedir. Ama, yıl içerisinde kazananlar bundan kurtarılmaktadır. Bakıyoruz, kurumlar vergisine ise, Hükümet Kurumlar Vergisinde her yıl düşme gündeme getiriyor şimdi. Kurumlar Vergisinin oranı düşürülmüştür. Bunun yanında...

BAŞKAN - Sayın Erdal Süreç Bey...

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Efendim?

BAŞKAN - Konuşmanız uzayacaksa...

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Uzayacak Sayın Başkan.
On beş, yirmi dakika daha ister.

Başkan - Bitirebilecek durumda mısınız bire kadar?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Yok bitmez. Bire bilmez, beki bitebilir.

Başkan - Bitebilir. Beki, devam edin.

OZNER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Bitmeyecekse öyleden sonra devam edebilir .

Başkan - Bitermiş.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bire bitirmeye çalışıyor.

HUSEYİN ENGELMELE (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bitmezse kalsın.

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANLIĞI DEĞİŞİM BAYRAM (Yerinden) - Biter de hiç olmazsa öyleden sonra metne geçelim.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Evet.

OZNER OZGUR (Devamla) - Birek adamı konuşsun ya da. Ne istersin?

DEĞİŞİM BAYRAM (Devamla) - Konusun efendim.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sayın Başkan on dakikada bitmeyebilir. Çünkü unuttuğum bir not vardı.

Başkan - Yani bitebileceğine inanıyorsun ama vermiyorsun. Beş dakika geçerse önemli değil.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Neyse, bir deneyeyim sayın Başkan.

Başkan - Bitirmeye çalışın.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Evet.

Başkan - Devam ederiz.

İBRAHİM SUREÇ (Devamlı) - Sayın Başbakan, sayın milletveilleri; özellikle vergi konusuna da değinmek...

İBRAHİM SUREÇ (Devamlı) (Yerinden) - Evet, mevceklik işçilerden de bahset. Başbakan, on iki ay da vergi öder.

İBRAHİM SUREÇ (Devamlı) - Sayın Başbakan, sayın milletveilleri; vergi konusunda tabii ki belli hususlar korunursa, esas vergi ödemek zorunda bırakılan ve devamlı güncellenen mevceklar da bütçe ortada rakatsız edilecek ve balyozlar onların sırtına inecek. Biraz önce sayın arkadaşımın söylediği gibi.

İBRAHİM SUREÇ (Devamlı) - Mevceklik işçilerinde olduğu gibi.

İBRAHİM SUREÇ (Devamlı) - Yani, vergi kazancına yerlere, vergi alınması gereken ve diğer işçi yerleri dışında, başbakan, on iki ay üzerinden vergilendirilen mevceklik işçiler söz konusu mesela güncellenen mevcekte, bunu geçmişte de konuşmuştu. Vergi Dairesi, gelirler dediği, bu işi devletin. Başbakan, yine sınıksızlığın devam ettiği ortaya çıkmaktadır. Kooperatifler bekliyoruz bu ülkede, tartışması çok oldu. Ama hükümetin vergi alması da bu. Kooperatifler de özel bir şirket gibi düşünülürken ve görülmekte ve kooperatifler de hem kurumsal vergisine tabi kılınmış hem PUL Yasası tabi kılınmış, hem gelir vergisine tabi kılınmış. Üzeri ve hem de Kooperatif Hukukunun Yasası tabi kılınmış. Bu şekilde de onlar önemli bir dibe indirilmek istenmektedir. Mevceklik işçisi de indirilir, kooperatifler de indirilir. Ama esas kazanç sahiplerine ise bir türlü düşülmez, onları başbakanlık ve bu işi de onlar muafiyet de de serbest kullanan olmaları sağlanır ve devamlı olarak sağlanır. Gidince mi yeni bu hükümet? Herkes biliyor, herkes biliyor bu kazanç sahiplerini, kazanç yerlerini görüyor ve bu hükümet gitmez. Neden gitmez?

İBRAHİM SUREÇ (Devamlı) (Yerinden) - Gidecek aklımda, gidince...

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Citevez, geçtiğimiz günlerde bu Bütçe görüşmelerinde de şahit olduğumuz gibi bu tür konuların zaten tartışılmasından daha rahatsız oluyor. Örneğin Sayıştay Konusunda, Bütçesinde olan tartışmalar sonrasında özellikle basın yansıyan ve dıştaki temsilciliklerin olağanüstü, dıştaki temsilciliklerin olağanüstü harcamalarında bulunduğu ve devletin borç altına sokulduğuna ilişkin yayınlar yapılmaktadır, yapılmıştır.

MEHMET ALTINAY (Gazi Meclis.) (Yerinden) - Hangi gazetede?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Halkın Sesi'nde. Bugün çarşı mesele önünde Halkın Sesi Gazetesi mevcuttur ve bu konuda yayınlar yapılmıştır. Ama biz dönüyoruz ve Sayıştayın bu tür araştırmalarını yapmasını engelliyoruz. En önem için bütçeye tahsisatını kesiyoruz, yani cezalandırıyoruz gitmesini araştırmalar olmasını ve bunlar ortaya çıkmasını istiyoruz. Ama çıkmış olanlar var. En ön örneğin Londra'yla ilgili, Londra'da yapılan bir teftişle ilgili mürakabe raporları geldi ve gördük ki orda hatalı uygulamalar var, çıkıyor demek orda gerçekten. Halkıyı zarara sokan, devlet kazinesini zarara sokan bazı hareketler olmuştur. Şimdi bunun yanında daha başkaları da olduğu yönünde iddialar mevcuttur. Ama biz dönüyoruz Sayıştay'ı cezalandırmaya yöneliyoruz. Şimdi vergi konusunda da aynı paralellik var. Vergi konusunda da esne korunması, kazanan ve onların üzerine gidilmesi gerekenler ortada dururken biz dönüyoruz ve korunması gerekenler üzerine gidiyoruz. Bir kooperatifler bugün bu ülkede ne kadar bu ülke tüketicisine, bu ülke üreticisine ne oranda fayda sağladığını hepimiz bilmiyoruz? Ama hedef madem ki kooperatiflerdi, kooperatifler de sindirilmelidir, kooperatifler de bir ticaret sektörü veya ticari anlayış içerisinde denge unsuru olabilmelidir zihniyeti kaldırılmamalı ve onlarda bu rekabet düzeni içerisinde vergi cendresi alın sokulmalıdır ki onlar devreden çıkarılsın ve kooperatifler devreden çıkarıldıktan sonra da ticaret arbabı eskiden olduğu gibi, isveçliler gibi bu fiyat artışlarında et oynatabilsin. Arç oğur ve kooperatiflerin ısrarla üzerine gidilme nedeni budur. Bunun sonucunda tabii yine halkın üzerine yakılacaktır bu yük, çünkü kooperatifler de ayakta durabilmek için ne yapacaklardır, Kooperatifçilik

anlayışını terk edeceklerdir, o da bu çark içerisinde kâr amacıyla çalışan yöntemini deneyecektir ve iş yaptık zannederken gerçekte bu halkın birkaç kuruş ucuz aldığı birçok malın tüketiciye daha üst fiyattan gitmesini de sağlanacağına inanıyor. Vergi konusuna, gelir vergisi veya kurumlar vergisiyle büyük oranda bir artış mı gelecektir? O da kendini ona göre ayarlayacaktır. Nasıl tüccar şimdi her türlü masrafını punduna getirip defterine uydurmakta ve defterine geçirtmektedir ve o anlayış içerisinde ne topluyorlar, ne kurumlardan, yarın kurumsallaştırılan kooperatiflerden de aynı anlayış içerisinde aynı şeyi topluyacaktır. Yani bir şey olacak değildir. Ama dediğim gibi hem bu gelenegi ortadan kaldıracaksınız, gelenek kalkacak, kooperatifçilik kalkacak ve bu ülkede referin poh poh biz kooperatifleri de kurumlar vergisine aldık ve devlete yarar sağlayacağız zihniyeti de galip gelmiş olacaktır. Bunun sonucunda devletin özellikle vergi gelirlerine herhangi bir katkı sağlanacağı yoktur. Amaç da zaten o değildir, çünkü amaç olsaydı vergicilerimiz kafayı başka türlü, başka yerlere yorarlardı Vergi Dairesimiz, o yıllardan beridir bu ülkede ilk kurulan Dairelerden olmasına ve bu ülkenin en köklü Dairelerinden biri olmasına rağmen yıllardır beri çalışan ve bir türlü istenen düzeyde vergi toplayamayan bir Dairenin bu tür yerlere kafa yorması ve gerçekten gelir sağlamanı, vergi toplanması gereken yerleri bulup çıkarması ve üstüne üstüne gitmesi gerekirken gitmeyen, gitmezken, şimdi her şeyi biriktiren bir yana, her gün Bütçe Komitesine kooperatiflerle ilgili yasaları sunmaya başladılar. Yok gelir vergisiydi, yok kurumlar vergisiydi. Ne, temizlesinler onları da ortadan. Ondan sonra uzun bir süre artık Vergi Dairesinde birşey gelmeyecektir, rahatlıkla çalışsın, çünkü onları da temizledikten sonra, yok öyle reorganizasyon, Vergi Dairesine düzenlenmiş de daha çok gelir toplansın, öyle birşey niyetleri yoktur. Oyle bir düşünceleri de yoktur zaten. Uygulamaları da bunu göstermektedir.

Sayın Başkan, sayın arkadaşlar; kitapçılar, örneğin gümrük ithali konusunda bir sorun nedeniyle, kitaplar vergi uygulanması nedeniyle, kısa bir süre önce kitap satışını boykot ettiler, durdurdular. Henüz Vergi Dairesinin memurları, gel bulmuş mağrubi gibi hepsi gittiler ve kitapçıların stoklarını saymaya başladılar kitapçıların. Kitapçılar ne vergi ödermiş de, şimdi onun ödeyeceği vergileri satabacaklar ne gözüde verecek orda kitapçıya. Bir hareketinde bulundu ya, başta da söylediklerimiz gibi,

hareket, kurumların, kuruluşların, insanların hareketi Ürdüğüne bizim iktidarını. Onlar da nedense öyle bir boykot yaptılar, her şey cezalandırılmı kendilerini anlayışıyla kitapçıkların üzerine gittiler ve kitapçıkların stok sayılarıyla onların vergi Ürdüme listelerini gündeme getirildi. Ama...

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI HESRET BAYRAM (Yerinden) - Birçok şirketin üzerine gittik.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Hangi şirketin üzerine gittin?

HESRET BAYRAM (Devamla) - Vereceğim sana rakamları şimdi. Şimdi söyleyeceğim sana.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Söylen, söylen sen hep.

HESRET BAYRAM (Devamla) - Vereceğim rakamları.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Evet, evet, bu ülkede bu vergi anlayışıyla hiçbir yere gidemezsiniz. Siz, bu stopaj vergisi diye bir vergi getirdiniz. Bu stopaj vergisi yıllarca bu ülkede tartışıldı, eleştiri yapıldı, eleştiri konusu yapıldı ve stopajın susuncu'nun tartışıldığı ve insanların sırtına bir mülkellefiyet olarak, maliyetleri eklenerek aktarıldığı size söylendi ama, sigorta konusunda olduğu gibi, yine gık demediniz, sesinizi çıkarmıyorsunuz. Oturuyorsunuz. Çünkü orda hazır bir para buldunuz. Kullanıyorsunuz diye, bu ülkenin sırtına bindirilen ve direkt olarak haksız olan böyle bir vergiyi göz yumuyorsunuz. Ne kaldırmasanız stopajı? Veya stopajın stopaj gibi kullanılmasının önlemini niye almıyorsunuz? Adan stopaj vergisini öder, döner faturasına şık ekler üdediği stopaj oranındaki maliyet der ve her malına stopaj oranındaki yüzdeliği eklemek suretiyle stopajın da üzerinde alıcıya transfer eder bu vergi yükünü ve ödettirir. Bizim maliye de bu yönde stopaj adı altında aldığı para miktarı nedeniyle buna göz yumar ve sesini çıkarmaz ve kalan yine halkın omuzlarına yüklenerek, halkın sırtında kalır.

Bunun yanında Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yine... Sayın Başkan ben bitiremeyeceğim biraz daha sürer. Bir yarı saat daha, toparlayamadım.

SESLER - Ara verelim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Peki. Sayın milletvekilleri; kaldırıma gider de vaktin etnek üzere, saat 14,30'a kadar ara veriyorum. Teşekkür ederim.

Kapama Saati: 15.00 / 15/11/2016

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.30

Başkan - Meclis Başkanı Bekki Atun

Başkan - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin 1'inci Dönem, 3'üncü Yessane Yılı'nın 23'üncü Birleşiminin 2'inci oturumunu açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

Başkan - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Program 05 İktisadi ve Gümrükler Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesine devam ediyoruz. Söz sırası Sayın Süreç'teydi. Buyurun Sayın Süreç.

ORDAL SUREÇ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sabahki konuşmamız vergiler üzerindeki tartışma aşamasında kısıldı. Ben, kaldığım yerden sürdürüyorum. Hükümetin vergi politikasının yanlışlığı üzerinde duruyor ve örneklerle bu tür politikanın devamı sonrasında bu ülkedeki gelir dağılımı bozukluklarının giderilemeyeceği, aksine büyük gelir dengesinin daha da bozulacağına vurgulama çabışta. Bunun yanında yine, bu konuda Hükümetin müteaddit defalarda yapmış olduğu uygulamalarda, önemli hatalar içerisinde olduğunu ve bu hatalar sonrasında haksız yere belirli zümrümlere kazançlar sağlandığını da söylemiştim. Örneğin, son Bakanlar Kurulu kararıyla gümrük vergileri belirli mallarda %5 artırıldı. Bu artırılma sonrasında gerek yerel basın, gerekse dışta halk arasında çeşitli yayın söylentiler yayıldı. Bu bilginin, Bakanlar Kurulunda tespit edilen ve belirli malların gümrük oranlarının artırılacağı yönündeki karar, daha önceden dışarı sızdırıldığı, dışarıya bilgi aktarıldığı ve bu konuda belirli kişilerin bunu kullanarak önemli kazançlar elde ettikleri yönündeydi. Bu madalyonun bir yüzü, bir de ellerinde gümrüğü artırılan mal bulunan ithalatçılar veya ticaret erbabı, bu gümrük vergisini bahane ederek, bunu örnek göstererek ellerinden stokta bulunan mallara önemli, %5 oranında önemli artışlar yaptılar. Bunu da satacağı mal üzerine hemen yansittiler.

Bu tabii açık bir haksız kazançtır. Hükümet bu konu başında da yer almasına rağmen hiç ilgili Bakanlıktan ne bir ses çıktı, ne bir nefes. Ama belli ki bu karar sonrasında belirli kişiler, önemli oranda haksız kazançlar elde etmişlerdir. Özellikle enflasyonun büyük rakamlara ulaştığı günümüzde, bu tür yöntemlerle vurgun vuranların bir hayli çok olduğu ve yaygın bir durumda olduğu gerçeği bize, ülkemizdeki haksız olarak büyük oranda kazanım sağlayanların Devlete vergi yönünden önemli katkıda bulunabilecekleri gerçeğini göstermektedir. Ama Hükümet maalesef bu gerçekleri bilmesine, gazetelerde resmi olarak ilan edilmesine, yazılmasına rağmen üzerine gitmekten kaçınmakta ve bu haksız yere kazanç sağlayanlara önemli oranda kâr ve kazanım sağlama olanağı verilmektedir. Tabii ki rahat ve oturduğu yerde bu haksız kazanç yolu ile kazanım elde edenler de bundan memnun kalmaktadırlar ve enflasyon sonrasında kat be kat artan gelirlerine bu uygulamalar sonrasında yenilerini eklemek suretiyle daha da mali durumlarını düzeltmiş olmaktadır. Küçük bir ülkede yaşamaktayız ve özellikle vergi gelirlerini kontrol edebilme olanakları çok rahat ve kolay olmasına rağmen, Hükümet bu yöntemler üzerine de gitmemektedir. Çeşitli defalar ilgili Bakanlık demeçler de vermiş, açıklamalarda bulunmuş ve örneğin bir basit etiket zorunluluğunu, bir makbuz kullandırma zorunluluğunu, bir fatura kullanma mecburiyetini dahi bu ülkede bir türlü yerleştirmemektedir bu Hükümet. Oysa bu tür yöntemleri geliştirip uygulama alanına koyabilse, rahatlıkla gerçek kazanç sahiplerinin kazanç durumları da ortaya çıkacaktır. Bu basit gibi görünen ancak özellikle vergi yönünden önemli olan konular üzerine gitmekten kaçınan Hükümet de hem haksız yere büyük oranda kazanç sağlanmasına yardımcı olmakta, hem de kazanılan bu gelirlerin vergisiz kalmasını, vergi dışında bırakılmasına da omuz vermekte ve yardımcı olmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemizde süratle yükselen enflasyon nedeni ile rakamlar da, Vergi Kanununda, Vergi Yasasında yer alan rakamlar da güncelliğini büyük oranda yitirmiş bulunmaktadır. Bu gerçeğe rağmen Hükümet ısrarla bu Vergi Yasasında kendi lehine olan ve vergi veren kişilere daha fazla yük getirecek konulardaki değişiklikleri bu Meclise getirip değiştirmekte ama bir muafiyet konusunu yıllardan beridir Meclisin

gündemine getirmekten kaçınmaktadır. Vergi muafiyetlerinin yükselen gelirler ve rakamsal yükselmeler nedeni ile önemli oranda küçüldüğü ve güncel durumdan uzaklaştığı bir gerçektir. Buna rağmen vergi muafiyetleri konusunda Hükümet, gelir vergisi ve kurumlar vergisinde gelir artışını artırmak için çok sık bir şekilde getirdiği değişiklik önermelerini bu muafiyetlerden esgirmemektedir ve gündeme getirmemektedir. Bunun sonucunda da esas vergi ödemek mükellefiyeti altında bırakılan maaş ve ücretli kesimin çok küçük artışları bile, ücret artışları bile vergi kapsamı içerisinde hemen girerek %50-%60 oranında Maliyece vergi akışı, vergi kaynağı olmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yine Bütçe Yasamızda gerek Komisyondaki tartışma aşamasında, gerekse ondan önceki tartışmalarda üzerinde sık sık durduğumuz ancak kaale alınmadığımız bir kalem vardır. O da yine bu seneki Bütçe Yasasına 25'inci madde olarak girmiştir. "Yurt dışına yapılacak nakil ve atamalar Bakanlar Kurulunun onayı ile gerçekleştirilir" denmektedir, ilgili Yasanın maddesinde, bu Bütçenin maddesinde. Oysa gerek Anayasa, gerekse ilgili yasalar atamaların nasıl yapılacağını, nakillerin nasıl yapılacağını açık ve net olarak söylemektedir. Ve bağımsız organlarca üstlenilen bu görevin bu Bütçe Yasasına nasıl Bakanlar Kuruluna yetki verildiğini anlamak çabası değildir. Bunu komisyonda da söyledik ve burda da çıkarılması gerektiğini söyledik. Ama bu söylediğimiz daima birçok konuda olduğu gibi olumlu eleştirileri dahi görmezlikten gelen bir iktidar bu konudaki eleştirilerimizi de es geçmektedir. Bir yurt dışı görevine atanacak kişi kamu görevlisi olduğuna göre bu kamu görevlisi ister yurt içindeki atamasında, ister yurt içindeki naklinde olduğu gibi, yurt dışına yapacağı atama ve naklinde de bağımsız organ olan Kamu Hizmeti Komisyonunun ataması ile bu durumun gerçekleştirilmesi lazımdır. Bunun dışında Bakanlar Kurulunun ne bir nakil yapması ne de bir atamayı gerçekleştirilmesi sözkonusu değildir. Zaten geçmişte bu konuda Sayıştayla ilgili bu konuyu kendi yasasına çeşitli uyarılarımıza rağmen koyup da gerçekleştiren Dışişleri Bakanlığı arasında Yüksek Mahkemeye kadar giden bir olay da olmuştur. Bu bilinmesine rağmen ve açık ve kesin olarak atamaların Kamu Hizmeti Komisyonunca yapıldığı da bilinmesine rağmen yine bütçeye yurt dışında yapılacak nakil ve atamalar

Bakanlar Kurulunca yapılır denerek madde konmaktadır. Bize göre bunun ne Anayasaya, ne de ilgili yasalarla bağdaşır bir yanı yoktur ve bu Bütçe Yasasından bu maddenin çıkması gerekmektedir. Burda personel ayırımı da yapılmamaktadır. Yani yurt dışına yapılacak bütün nakil ve atamalar Bakanlar Kurulunun onayına veriliyor.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yine bütçenin 26'nci maddesinin (2)'nci fıkrasında bir kamu görevlisi esas görevi dışında yalnız bir Kamu İktisadi Teşebbüsü İdare Meclisinde görev alabilir diye madde konmuştur. Şimdi belli ki Kamu İktisadi Teşebbüsü Yönetim Kurullarında kamu görevlileri görev yapmaktadır. Fakat izliyoruz ve görüyoruz ki buna karşılık bir de ödenek kendilerine öngörülmektedir. Devletin mesai saatleri içerisinde hem devlet kendisine bu maaşı ödemekte, hem de mesai saatleri içerisinde gerçekleşen birçok toplantısına katılan bu kamu görevlilerine ekstra bir ücret ödemesi yapılmaktadır. Bu da kesinlikle yanlıştır. Böyle bir ödeme yapılacaksa dahi ancak normal mesai dışında toplantılara katılabilme durumunda olan görevler için sözkonusu olmalı idi. Yoksa mesai saati içerisinde zaten devletten maaş alan bir kamu görevlisinin, mesai saati içinde görevli bir kamu görevlisinin gidip başka bir yerde görev yaparken ona ekstra bir ücret düşünülmesi ve öngörülmesi kesinlikle yanlıştır ve maddenin de yalnız görev alamaz şeklinde değil, bu maaş düzenlemesi yönünden de yer alması gerekirken bu da önerimize ve eleştirimize rağmen gözardı edilmiştir ve edilmektedir. Tabii ki bol, sırası geldiğinde bol parası olduğunu görev ve o yönde harcama yapan Maliye Bakanı, sırası geldiğinde de cimri olarak tavır almakta ve borçok kişinin hakkı olan parayı vermekten kaçınmaktadır. Burda büyük bir cömertlik vardır ve o cömertliğini...

MALİYE VE GUMRUKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Konuşun biraz daha, aylıkları da ödeyemeyeceğiz.

İÇİŞLERİ, KOYUNLARI VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Bu ay aylıkları ödeyecek mi acaba? Fazla konuşma da bakan aylıkları da ödemezler.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yine Yasanın 30'uncu maddesinin (2)'nci fıkrası devamlı bu bütçe tartışmalarında eleştirilmektedir. O da kesin hesap yasa tasarıları ve ekli hesap cetvelleri ile ilgili oldukları mali yılın sonundan başlayarak en geç bir yıl içinde Bakanlar Kurulunca Cumhuriyet Meclisine sunulur demektir. Ancak bu maddenin de zamanında gerçekleştiği hiç vaki olmamaktadır. Biz daha Bütçe Komitesinde çok yıllar ötesinin kesin hesapları ile karşı karşıyayız. Bir yıl sonra diye buraya cümle konuyor, yasa maddesi oluyor ama bunu dinleyen ve bu yönde hareket eden ne bakanlık, ne de Bakanlar Kurulu kararı görme olanağı yoktur.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bütçe tartışmalarında yine en fazla üzerinde durulan konulardan birisi de bu resmî hizmet araçları konusudur. O konuda da yoğun şikâyetlerin ve istismar konusu yapılan geçiştirmeleri hepimiz gözlerimizle görmekteyiz. Buna rağmen bu yıl uzun şeyler söylenmiştir bu konuda ve bütçeye ilave bir madde konmuştur. Dileriz bu maddenin gerçekleşmesi ve yalnız diğer söylediğim cümleler gibi bu Yasa içerisinde kalmış olmamasıdır. Bu konuda gereken önlemlerin süratle alınması gerekmektedir. Gerçekten istismar edilmektedir ve resmî hizmet araçları kişisel araçlarından, kişisel araçlarını kullandıklarının çok daha kötü bir şekilde kullanılmakta ve resmî hizmet görevi dışında kullanılmaktadırlar. Buna acil önlem getirilmesi gerekmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bütçede yer alan BRT konusunda Sayın Ergün Vehbi sabahleyin üzerinde durdu. Gerçekten 706,000,000'lük bir katkıda bulunmaktadır bütçeden ve bu bütçeden gereken katkıyı alan bir kurumun tüm vatandaşların istekleri doğrultusunda yayınlarını da düzenlemesi gereği vardır. Halbuki bugün halkımız bu kurumdan özellikle yayınlar açısından önemli şikâyetleri vardır, şikâyet etmektedir, BRT ise bu şikâyetlere kulak tıkamaktadır. Zaten son zamanlarda bazı yargılar da dejenere edilmektedir. Hiçbir eleştiri olumlu dahi olsa belirli kesimler tarafından kaale alınmamakta ve düzeltilme yönünde de herhangi bir adım atılmak istenmemektedir. Oysa bir kurum, özellikle BRT gibi halkla devamlı içiçe olması gereken bir kurum, bir anket yapsa ve halkla, halkın ne düşündüğünü ve kendisi hakkındaki, programları

hakkındaki yargıyı bir öğrenibilme çalışması yapsa, bu söylenen eleştirilerin ne kadar gerçek payı olduğunu kendileri de saptayabilecekler ve yayın faaliyetlerini de ona göre düzenleme olanağına kavuşacaktır. Ama BRT bu eleştirileri es geçmektedir. Bunu da tabii doğal olarak iktidardan güç olarak yapmaktadır. İktidara, ona öncelik tanımak suretiyle bunu gerçekleştirmektedir. Çünkü düğmeyi çeviriniz, BRT televizyonlarında yalnız iktidarın sesini duyarsınız ve görüntüsünde de onların her faaliyetinin haber niteliği olmuş olur ama muhalefetin asla olmaz. Şimdi son günlerde, bütçe görüşmeleri oldu ve muhalefet daha fazla konuştuğu için biraz onlara yer veriliyor ama...

İÇİŞLERİ, KOYUŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Biraz değil adamakıllı.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bütün samimiyetimle söyleyeyim, onda bile artınlılıkla hareket edilmektedir.

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Çok güzel resmini koydu.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Yani gerçekten artınlılıkla hareket edilmektedir. Çünkü konuşmaların dahi...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Ziya Beyi gösterdi.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Müsaade et anlatayım. Konuşmaları dahi o kadar çarpıtılarak getiriyor mikrofona ki ben bir gün kendi, tesadüfen radyoyu arabada gelirken dinlemek zorunda kaldım ve kendi kendime acaba ben buğları söyledim mi söylemedim mi diye...

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Unuttun tabii sen.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Kendi kendime tereddüt ettim. Çünkü adam şöyle yapıyor, alıyor bandı hiç lüzumu olmayan yerden şey ediyor kendi bandına çekiyor, durdurtuyor cümle bitmeden, öbür yerinden alıyor, çekiyor biraz daha ileriye bir de oradan basıyor ve konuşmam bu kadar teşekkür ederim diye bitiriyor. Yani komik bir havaya da sokuyor. Biz tabii bu tür hareketler...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Televizyonda güzeldi ben seyrettim geçen gün.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bizim veya onun vermesi konusu değil Sayın Atasayan.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Televizyonda yalnız sizi verir.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Ziya Beyi seyrettim ben televizyonda, birinci sınıf.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sayın Atasayan...

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Sen de Ziya Bey'le uğraşın.

ZIYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - Sabahtan birşey söyledim size, siz anlamadınız.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - İftihar ederim.

ZIYA RIZKI (Devamla) - Lazım sıfatınızı da koyasınız orta yere. İki sıfatınız var. Hangisi?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Vatandaş. Vatandaş Taşkent.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; konu...

OZKER OZGUR (Devamla) - Bir kitaplık laftır bu anlayan anlarsa. Anlarsan bir kitaplık laf etti sana.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Kişilerin...

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Anladığı için cevap verdi o da.

OZKER OZGUR (Devamla) - Anlarsan bir kitaplık laf etti sana

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Vatandaş Taşkent.

BAŞKAN - Devam edin Sayın Süreç.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Önemli olan kişilerin gözükmesi veya sesinin duyurulması değildir. Bizim üzerinde durduğumuz BRT'nin özerk bir kurum olarak siyasal partilere özellikle yer verilecekse dengeli bir yer verme ile gündeme gelmesi. Biliyorsunuz buru Güneyde yasa maddesi haline bile getirdiler ve Hükümetin daima iktidarda olanın avantajına olduğu için Güneyde de iktidar azınlıkta olduğu için Meclis de bunu muhalefetin oyları ile geçirip yasa maddesi şekline çevirdiler ve televizyonda dengeli bir şekilde görülebiliyoruz. Gerek muhalefet gerekse iktidarda olan

partilerin düşünce ve görüşlerini dinleyebiliyoruz. Yani kişileri ekrana çıkarmak veya onların sesini vermek değil, konuları tartıştırmak. Bir bütçe görüşüyoruz bugün 170,000,000,000. Halk gerek iktidarın gerek muhalefetin gerçekleri onların ağzından, onların düşüncelerinin ne olduğunu açık ve net olarak duyabilmelidir. Bunun yanında birçok konu vardır. O konular gündeme geldiğinde de BRT'nin dengeli bir yayın yapması gereği vardır. Bugün Türkiye'de muhalefet çok eleştirmektedir ama biz bakıyoruz ki biz, onların da çok çok gerisinde bulunmaktayız. Onlar bizi çok öne geçmişlerdir bu konuda. Bu nedenle BRT'nin gerçi bugün 24'üncü yılını da kutlamaktadır, hayırlı olsun, biz de kutlarız, yalnız bu kutlama içerisinde bu kurumun çok daha iyiye ve halkın istekleri doğrultusunda programlarla düzenlenmesi ve dengeli bir yayın politikasını gündeme getirmesi zorunluluğu vardır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir de ülkemizde Sosyal Sigortalar konusunda devamlı şikâyetler yapılırken bütçede yine Hükümetin Sosyal Sigortalara devletin borcu olan miktar konusunda önemli bir katkıda bulunmadığını ve artan milyarlık borçlarını ödemek niyeti olmadığını da üzülmeye görmekteyiz. Bu konunun da bir an önce ciddiye alınması ve sonuç getirilmesini dilemek isteriz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ben sözlerimi bağlarken şöyle söylemek istiyorum. Gerçekten ülkemizde özellikle enflasyon nedeni ile önemli rahatsızlıklar mevcuttur ve Hükümet bu yönde olumlu tavırlar içerisinde değildir. Özellikle son ilan edilen asgari ücret konusundaki tavır hiç de benimsenecek bir tavır değildir. Asgari Ücret Komisyonunda, asgari ücret komisyonundaki Hükümet temsilcileri gerçekleri saptırarak, tüketim kalıplarını değiştirerek insanların gıda ile ilgili ihtiyaçlarına ters yüz etmişlerdir. Şimdi gerek Hükümet Başkanı, gerekse bakanlar ülkemizin iyiye gittiğini devamlı söylemektedirler ve her

geçen gün ülkemizin daha iyi günlere ulaştığını söylemektedirler. Halbuki biz bakıyoruz bu maaş tespiti gündeme geldiğinde bunun tam tersi bir uygulama içerisine gidilmiştir ve asgari ücrette gıda ile ilgili harcama yekünü %43.62'den %51.2'ye, gıda dışı harcamalar ise aile bütçesi içerisinde gıda dışı harcamalar ise %56'dan %48'e düşürülmüştür. Oysa bizim bildiğimiz gelişen ülkelerde giderek iyiye giden refah düzeyi yükselen ülkelerde gıda ile ilgili harcama tutarı bütçe içerisinde düşmektedir. Bizde ise yükselmektedir ve Hükümet bunun yükseldiğini söylemektedir ve asgari ücret tespitinde bunu öngörmektedir ve bu değiştirme sonrasında da asgari ücreti kendi hayat pahalılığı rakamının da altına düşürmüştür. Dolayısıyla ileri ülkelere baktığımızda ise gıda ile ilgili harcamalar %35'lere kadar inmiş durumdadır. Bu terslik nedeni ile ülkemizde fiyat ve ücret dengesizliği bir o kadar daha artırılmaktadır. Şimdi bakanlar arasındaki paslaşmalar sonucu esas tüm büyük bir kesimin maaş ve ücretinin konusu görüşme aşamasına gelmiştir. Maliye mi görüşecek, Ekonomi Bakanı mı görüşecek tartışmasından sonra nihayet karar verildi Ekonomi Bakanı görüşecek. Şimdi merakla bekliyoruz. Önümüzdeki günlerde başlayacakmış ve takip ediyoruz. Çünkü Hükümet burda da bir kurnazlık içerisine girdi. Devamlı ilanları vardı, basına açıklamaları vardı ve deniyordu ki biz fiyat tespitini 25'inde yaparız ayın. Şimdi baktık ki ayın 25'i Cuma'ya düşer. Cuma günleri biraz bazı mallarda fiyat yükselmesi olur, bir kurnazlık yapalım fiyatları 24'ünde alalım dediler ve bu defa da 25 rakamı 24'e geçti. Eskiden 30'unda alırlardı ayın sonudur maaşlar o gün ödenir. Dolayısıyla bir suni pahalılık olur diyerek 25'ine çektilerdi. Şimdi 25 Cuma'ya düştü, onu da çektiler Perşembe günü aldılar ve 24'ünde fiyat tespiti yapıldı. Tabii ki böyle yöntemlerle Türkiye'de enflasyon %40'ları geçmiş iken, %50'lere dayanmış iken, bizde 38-40'larda gözükmektedir. Suni ve gerçek olmayan bir rakam. Onun da altına inme yarışı yapılmaktadır. Oysa biz kendi kendimizi kandırmayalım. Bugünkü ekonomi politikası ve para uygulaması ile enflasyon Türkiye'deki rakamın kesinlikle üzerindedir ve mal ve hizmet düzenlemeleri Sterlin ve Dolara göre olduğuna göre, Marka göre olduğuna göre kesinlikle bize o döviz rakamları gerçek durumu

yansıtmaktadır. Bu nedenle ülkemizdeki enflasyonun da söylenen rakamlar olmadığı gerçektir. Bunun aksini savunanlar nasıl enflasyonu aşağıya çektiklerini de somut ve net olarak anlatmaları lazımdır. Bunu ise anlatmaktan acizdirler tabii ki.

RASİH KESKİNER (Girne)(Yerinden)- Anlatamadılar.

ERDAL SÜREÇ (Devamla)- Bizim istediğimiz tabii bu bütçe ile ülkemizde yeni zamlar, yeni sorunlar gündeme gelmektedir, Hükümetten talebimiz bunları hafifletecek tedbirleri de beraberinde gündeme getirsin, her hâlükârda bu yapı ile ülkemizdeki fiyat tırmanışının ve enflasyon hızının süreceği kesin ve açıktır. Eğer bunu bir politika olarak benimseyiyorsa Hükümet, onu da açık olarak ortaya koymasını ve savunmasını bekleyeceğiz. Ama bütün bu gerçekleri söyledikten sonra da Maliye ve Gümrükler Bakanlığı Bütçesi de tüm bütçede olduğu gibi geleceğe umutla bakmamıza engel olmaktadır. Dinlediğiniz için hepimize teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Süreç, teşekkür ederim. Sayın milletvekilleri; başka söz almak isteyen?... Sayın Bakan buyurun.

OLGUN PAŞALAR (Lefkoşa)(Yerinden)- Hiç üzmedin de memnundur.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden)- Tatlılandı.

BAŞKAN - Tatlılandı sonuna doğru.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla)- Dağıtıp dağıtmayacağı belli değil.

BAŞKAN - Dur bakalım şimdi ne yapacak?

MALİYE VE GUMRUKLER BAKANI MEHMET BAYRAM - Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; uzun bir süredir bütçe görüşmeleri Meclisimizde devam etmekte ve muhterem arkadaşlar çeşitli bakanlıkların teker teker eleştirisi yanında genel olarak da Hükümetin uyguladığı genel ekonomik politika ve Bakanlığımızla ilgili çeşitli uygulamaların ve neticelerin tenkitleri yapılmıştır. Tabii ki bu tenkitler içerisinde Hükümetin daha iyi icraat yapması konusundaki öneriler ve görüşlerin bir kısmına katılmak mümkün değildir. En fazla bu konudaki yapılan tenkitlerde ve bakanlık olarak da bizim de bu konudaki yaklaşımımız ve düşüncelerimiz arasında adaletli gelir dağılımı, adaletli gelir sağlanması konusundaki arkadaşların tavsiyelerinin birçoğuna katılmak mümkün değildir. Bununla ilgili uygulamamız ve girişimlerimiz devam etmektedir. Ben kısaca konuşmamın bir yerinde bu girişimlerle ilgili ve adaletli verginin sağlanması konusunda son yapmış olduğumuz uygulamalarla ilgili kısa bilgi vermeye çalışacağım.

Herşeyden önce bir muhterem arkadaşımız konuşmasında bütçe bir araçtır, bütçe sermaye iktidarının elinde sermaye birikimini çabuklaştırmaya, emekçilerin yaşam düzenini düştürmeye, emekçilerden alarak sermaye sınıfına vermeye yarayan bir araçtır demiştir. Bütçe bir araçtır, ifade doğrudur. Ancak sayın milletvekilinin daha sonra söylemiş olduğu ifadeler yanlıştır. Çünkü bütçe ulusların ekonomik, sosyal ve kültürel yönden kalkınmasını, toplum refahının en üst düzeye çıkarılması için kullanılan bir araçtır, bütçelerin üç temel karakteristik özellikleri vardır. Bunlar bütçenin sosyal karakteri, bütçenin iktisadi karakteri ve bütçenin mali karakterleridir. Sayın milletvekili yukarıda az önce okuduğum iddialara yanıt vereceğim için ben yalnızca bütçenin sosyal karakteri üzerinde kısaca görüşler ifade etmek isterim.

Bilindiği üzere devletlerin en önemli vazifesi fertlerin emniyet içerisinde, huzur içinde yaşamalarını, sefalet düşmemelerini bunun için de sermayeden veya kazancı yüksek kurum ve kişilerden vergi toplamak suretiyle belli hizmetleri yapmakta ayrıca muhtaç vatandaşlara maddi imkanlar sağlamaktadır.

OMER DEMİR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Neden hep Özker Bey'e söylüyorsunuz?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Eskiden BRT hep bu tarafta dururdu. O tarafa doğru bakar herkes ama BRT'yi hiç göremiyoruz. Arkadaşlar şikâyetçidirler. Biz de esasında bugün bütçe görüşmeleri sonuçlanıyor biz de göremedik. Biz varsayarak, BRT'nin orada olduğunu varsayarak o tarafa doğru bakıyoruz ama birşey gördüğümüz yok.

ERGUN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Meydanda yok.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Medeniyet ve refah seviyesi yüksek olan memleketlerde bile geçim zorluğu çeken, az gelirli insanlar mevcuttur. Ekonomik yönden gelişmemiş ülkelerde bu durumda bulunan fertlerin sayısı hiç şüphesiz daha fazladır. İşte, Devlet denilen büyük otorite, bir taraftan, kazanan ve refah içinde yaşam sürdüren fertlerin çoğalmasına hizmet ederken, diğer taraftan emeğini kâfi derecede değerlendiremeyen ve bu yüzden birçok mahrumiyet ve fedakarlıklara katlanan fertleri de düşünmek mecburiyetindedir. Aynı topluluk içinde yaşayan insanların kabiliyet, zekâ ve çalışkanlık dereceleri ile bir türlü yaşam seviyesine ulaşmalarını kolaylaştıran tedbirleri almak devletin başlıca görevleri arasındadır. İşte devletler, bu sosyal vazifelerini bütçelere koydukları tahsisatlar ile yerine getirirler.

Bütçenin genel görüşülmesi sırasında yapmış olduğum konuşmada, Eğitim, Sağlık, Sosyal hizmetler, Sigortalar ve buna benzer diğer hizmetler için 1988 Bütçesinde yeterli kaynaklar öngörüldüğü için bu bütçenin muhtevasında, bu bütçenin sosyal tarafının zengin bir tarafı olduğunu vurgulamak isterim.

Yine arkadaşlar bu konuşmaları içerisinde vergiler konusunu gündeme getirdiler ve "dolaylı vergiler 1988'de %45.7 oranında artırılacaktır. Dolaysız vergilerin artış oranı %7.7 olarak dikkat çekicidir. Vergi gelirlerinin yapısı böylece dolaylılar, yani sermaye lehine ve emekçiler aleyhine değiştirilmektedir" demiştir.

1988 Bütçesinde öngörülen 76,300,000,000 liralık yerel gelirler içinde en büyük pay, adil olarak bilinen dolaysız vergilere aittir. Geçen yıl oranla size ifade ettiğimiz %7.7 yerine %50.7 artışla öngörülen dolaysız vergiler için bütçede 33,880,100,000 lira öngörülmüştür.

İfade ettiğim gibi adil olmayan vergi türleri arasında yer alan dolaylı vergiler için öngörülen 29,292,900,000 liradan bu yıl yeni olarak öngörülen 9,000,000,000'lük katma değer vergisi düşüldüğü zaman kalan 20,292,900,000 Türk Lirası geçen yıl dolaylı vergi toplamı ile mukayese yapıldığında bu vergi türünde geçen yıl olan artış sadece %41'dir.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Katma değer vergisini niye düşürüyorsunuz?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Katma değer vergisi daha Mecliste görüşülecek, yasalaşacak bir vergidir. Dolayısıyla istatistiklere şimdiden koymak suretiyle rakamları değiştirmek için onu şey ediyoruz.

OZKER OZGUR (Devamla) - Öngörüyorsunuz onu.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Görülüyor ki 76,300,000,000'lük yerel gelirlerin içerisinde dolaysız vergilerin payı %44, dolaylı vergilerin payı ise %38.3'tür. Yine bir arkadaşım konuşmasında "bu bütçe ile personel ve transfer giderleri gerçek olarak azaltılırken, yerel gelirlerde gerçek olarak %18.8 oranında artırılmaktadır. Yerel gelirlerin ana kaynağı vergi gelirleri de buna bağlı olarak %22.5 oranında çoğaltılmaktadır" denmiştir.

Daha önce ifade ettiğim gibi personel giderleri geçen yılın aynı kalemi ile mukayese edildiğinde 17,619,000,000 civarında bir artış öngörülmüştür. Bu artışın yüzde olarak ifadesi %39.7'dir. Transferlerin ise geçen yılın bütçesi ile mukayesesi yapıldığında 1988 bütçesinde öngörülen artış 8,920,000,000 civarındadır. Bu artış ise %28.9'dur.

Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinde bu rakamları verdik. Aynı rakamları Mecliste yaptığım konuşmada da ortaya koydum ve arkadaşlar hâlâ daha personel ve transfer harcamalarında gerileme var deniyor. Ayrıca yerel gelirlerdeki artışın da sizin iddia ettiğiniz gibi %16.8 olarak değil, %66.4 olduğu açıkça ortadadır. Tekrar ifade edeyim ki 1987 Bütçesinde 45,858,000,000 olarak öngörülen yerel gelirlerin 1988 bütçesinde 30,442,000,000'lük bir artışla 76,300,000,000 olarak öngörülmüştür. Basit bir yüzdelik hesabı ile yerel gelirlerde yapılan artışı bir daha hesap edersek, göreceksiniz ki söylediğimiz hesaplarda, bir yüzdelik oranında bir farklılıklar vardır. Yerel gelirlerin ana kaynağı vergi gelirleri olduğu yönündeki ifadenize kesinlikle katılmadığımı ifade etmek isterim. Zaten bu görüşten hareket ettiğiniz içindir ki 1988 Bütçesinde bu vergi türünün %50.7 oranında artırılarak Bütçeye 33,880,000,000 Türk Lirası gelir öngörülmüştür.

Yine konuşmaları arasında "bu Bütçe, geçmiş yıl bütçeleri gibi enflasyonist, gelir dağılımını bozucu bir bütçedir. Cari değerler bütçenin hacminin %54.5

oranında büyümüştür. Ancak bütçenin gerçek büyüklüğü
günümüzdeki yıl, yani 1988'de enflasyon %40'ın altında
olmayacağına göre, bütçe hacmi gerçekten sadece %10
artırıldığı görülür demektir.

Bir kez daha ifade edeyim muhterem arkadaşlar;
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Bütçesi, 1977
yılından beri plan program bütçeleme sistemine göre
düzenlenmektedir. Bu bütçe sistemi, günümüzde birçok
ülke tarafından benimsenmiş ve geniş bir uygulama
alanı bulmuştur. Kaldı ki Anayasamız bu sistemi öngör-
mektedir. Peki, bu sistemin esası nedir? Bu sistemde
önce plan hazırlanır. Biz de bunu yaptık. 1988-1992
ikinci Beş Yıllık Kalkınma Planının bu Meclisten geç-
tiğini hatırlamamanıza imkân yoktur. Çünkü daha bundan
bir ay önce görüşülüp yürürlüğe konmuştur.

İkinci kademede yıllık programlar hazırlanır.
Hükümetimiz, İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planının
birinci dilimini teşkil eden 1988 yılı programını
öncelikle dikkate alarak hazırlamış ve %7'lik bir
kalkınma gerçekleşebilmesi için kamu ve bütçe denge-
lerinin programda belli bir ahenk içinde öngörülmesi
sağlanarak 1 Ekim 1987 tarihli Resmî Gazete'de yayın-
lanmış ve yürürlüğe konmuştur.

Üçüncü kademe, yıllık programda öngörülen hedeflere ulaşmada Devletin yapması gereken yatırım projeleri, mal ve hizmet alımları ile bu harcamaların karşılanabilmesi için takip edilecek finansman politikaları değerlendirilir ve Bütçede yer almaları sağlanır. Bizim de yaptığımız budur. Dolayısıyla 1988 yılı programında öngörülen dengeler, 1988 Bütçesinde öngörülen dengeler, tamamen bir paralellik göstermektedir. Yani 1988 bütçesinde öngörülen ödenekler, hem enflasyonla mücadele edilecek, hem sosyal ve ekonomik harcamalar yapılacak, hem adil bir gelir politikası izlenecek, hem eğitim, sağlık, su, yol, telefon ve benzeri hizmetler aksatılmadan yürütülecek, hem de %7'lik bir kalkınma sağlanacaktır. Bu hedeflere ulaşmada belli birtakım veriler esas alınmakta ve uygulamalara bu çerçevede içerisinde yön verilmektedir. Bu bakımdan 1988 Malf Yılı Bütçesine oranla %55.5 oranında büyütülmüştür. 170,000,000,000'lik bütçe hacmi ile 1988 yılı programımızda öngörülen hedeflere ulaşabileceğimize inanmaktayım.

"1988 Bütçesi daraltıcı bir özellik taşımaktadır" denmiştir. "1988 yılı cari giderleri 1987 fiyatları ele aldığımızda, yani gerçek değerlere ulaştığımızda, personel giderlerinin %0.3, diğer cari giderlerin %8.9, transferlerin %8.6 oranında geriletildiklerini görürüz. Bu oranlar bütçeye daraltıcı bir nitelik kazandırmaktadır" demıştır.

1988 Bütçesi hedeflerinden birinin enflasyonla mücadele olduğunu daha önce vurgulamıştım. Feki enflasyon nedir? Bir cümle ile ifade etmek gerekirse enflasyon, ekonomideki arz-talep dengesinin talep lehine bozulması demektir. Bu duruma göre enflasyonla mücadelede ya devlet, bütçe vasıtasıyla harcamaları asgariye indirecek, dolayısıyla talebi geriye çekecek; ya da piyasada yüksek fiyatla arz edilen belli malların yüksek fiyat artışlarını geriye çekecek önlemler alacaktır. Bizim de yaptığımız budur. Bilhassa cari nitelik taşıyan ödenekleri asgariye indirmek ve üretime yönelik belli yatırımlara ağırlık vermek suretiyle enflasyonla mücadeleyi amaçlamaktayız. Ancak hemen ifade etmek isterim ki, cari giderlerde iddia edildiği gibi %8.9'luk bir gerileme yerine %28.7 civarında bir büyüme, transferlerde ise iddia edildiği gibi %8.6 oranında bir gerileme yerine gerçekten %28.9 civarında büyüme mevcuttur.

Yukarıdaki oranları nasıl bulduklarını bilmiyorum, ancak şu anda verdiğim bilgiler 14 Aralık günü bütçenin genel görüşmesi esnasında yapmış olduğum yazılı metinde tüm milletvekillerine dağıttığımız raporda mevcuttur. Eğer o dağıtılan rapordaki rakamlar irdelenirse, orda bu rakamların aynı rakamlar olduğu görülecektir.

Yine muhterem arkadaşlarımızın konuşmaları sırasında, muhtaç kesimler için yapılan transferlerde %10 oranında bir azalma, sermaye sınıfına ödenen diğer transferlerde %86 oranında bir çoğalma sözkonusudur, denmiştir. 1988 yılında sosyal transferlerin bütçe harcamaları içindeki payı %21'den %16'ya düşürülecektir, denmiştir.

Şehit, hadise kurbanı aileleri, dul, yetim ve yoksullara yapılan yetersiz ödemelerin her yıl biraz daha azaldığı rakamlarla ortadadır, dendi. Bu yaklaşım Anayasanın öngördüğü sosyal devlet anlayışı ile bağdaşmamaktadır, dendi.

Anayasamızda ifadesi bulunan sosyal adalet anlayışı; partimizin ve Hükümetimizin gerçekten benimsediği ve uyguladığı bir politikadır. Devletin himayesinde olan muhtaç vatandaşlarımıza; şehit ve hadise kurbanı aileleri ile dul ve yetimlerinin kendi politik çıkar ve politikaları doğrultusunda alet etmeye kimsemizin hakkı yoktur.

Ayrıca bu kapsama giren vatandaşlarımız 1974'ten bu yana Kıbrıs Cumhuriyetine sosyal sigorta primleri yatıran ve bilâhare Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde emekliye ayrılan tüm sigortalıların maaşları için bu bütçede yeterli ödenek öngörülmüştür. Geçmiş yıllarda olduğu gibi, 1988 yılında yapılacak artışlar da bu ödenekler içerisinde öngörülmüştür.

1988 Bütçesinde 23,485,000,000 liralık sosyal transfer ödeneği öngörülmüştür. 1987 Bütçesinde öngörülen sosyal transfer ödenekleri 15,647,000,000 lira olduğu dikkate alındığında, 1988 Bütçesinde öngörülen sosyal transfer toplamı geçen yılın, sosyal transferler toplamı mukayeseşi ile bu yılın bütçesinde

%50.1 oranında bir artış öngörüldüğü ortadadır. Kaldı ki, 1987 mali yılı toplam transfer toplamı içindeki, sosyal transferlerin payı %59.8 iken, bu pay 1988 Bütçesinde %58.3 oranında azaltılarak %59.1'e yükseltilmiştir.

Ayrıca 1988 Bütçesinde 267 malül gazi; 230 eş, 267 çocuk; 115 malül; 62 eş, 46 çocuk; 318 şehit ailesi, 367 çocuk; 410 hadise kurbanı ailesi ve 87 çocuk; 518 şehit ve hadise kurbanı ebeveyni; muhtaç yoksul adı altında 3837 kişi, 696 aile reisi ve 4533 çocuk; maaşlarının %63'lük kısmı devlet bütçesinden, geriye kalan kısmı, %37'lik kısmı ise sosyal sigortalardan ödenen 3828 kişi; 1450 civarında öğrenciye yüksek öğrenim bursu ve okul kayıt ücretinin ödendiği; ortaokul, lise ve mesleki teknik okullarındaki yatılı muhtaç öğrencilere yurt ücretleri; şehit ve hadise kurbanı ile muhtaç ve orta öğretim, mesleki teknik okullara gidiş-dönüş masrafları ve okulu olmayan köylerdeki ilkokul öğrencilerinin çevre okullara taşınması için yeterli ödenekler bütçede öngörüldüğünü söylemekte yarar görmekteyim.

Dolayısıyla bu bütçede sosyal transferlere yer verilmemiştir, yeterli değil deyişine katılmak mümkün değildir.

Yine bir muhterem arkadaşım konuşmasında 1988 Bütçesinin 93,821,129,000 Türk Lirası açık olarak bağlandığını ifade etmiştir. 1988 Bütçesi 170,121,129,000 Türk Lirasına bağlandığını daha önce söylemiştim.

Bütçe finansmanı ise, 76,300,000,000 Türk Lirası mahalli gelir, 57,000,000,000 Türk Lirası Türkiye Cumhuriyeti yardımları, 36,821,129,000 Türk Lirasının ise borçlanma olduğunu söyledim. Biz bunları söylüyoruz ama sayın arkadaşım 1988 Bütçesinin açığının 93,821,129,000 Türk Lirası olduğundan bahsediyor.

Oyle anliyorum ki 57,000,000,000 Türk Liralik Türkiye Cumhuriyeti yardımları da Bütçe finansmanında açık olarak mütalâa edilmek istenmektedir. Çünkü bu açığın olmadığını bu arkadaşım herhalde değerlendiriyor ama bu değerlendirmeyi yapmasına rağmen bu 57,000,000,000'ı gözardı etmek suretiyle Bütçe açığı olarak gösteriyor. Kalkınmakta olan ülkeler bakımından kalkınmanın finansmanında dış kaynakların da önemi aşikârdır. Zira kalkınma için gerekli faktörlerin başında gelen sermaye bu ülkelerde kıttır ve kısa vadeli sermayenin iş kaynaklarını artırma olanağı yoktur ve çok sınırlıdır. Bugün dış finansman imkânı sağlayamayan muhtelif milletlerarası kuruluşlar vardır. Birincisi; uzun vadeli kalkınma kredisi veren Dünya Bankası ile Avrupa Yatırım Bankası.

İkincisi ise, kısa ve orta vadeli kredi veren Milletlerarası Para Fonu'dur. Peki, biz bu kurumlardan kredi ve yardım alabiliyor muyuz? Bunun cevabını gayet iyi biliyoruz. O halde kalkınma hamlemizde Anavatanımız Türkiye Cumhuriyeti'nin sağlamış olduğu yardımlara mutlak surette ihtiyaç vardır ve bu 57,000,000,000 Türk Lirası da Türkiye Cumhuriyeti Anavatan yardımları ile karşılanacaktır. Eğer 1974 öncesi dönemi bir tarafa bırakacak olursak, 1974'ten bugüne kadar geçen süre içinde ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmamız için gerekli tüm yatırım projeleri ile milli savunma giderlerimiz ve gerekli harcamalar, her zaman şükranla andığımız Anavatan Türkiye Cumhuriyeti tarafından karşılanmıştır. Bu katkıların tümünün tamamen karşılıksız yardım olduğunu, bütçelerde borç olarak işlem görmediğini de gayet iyi bildiğinizden eminim. Kaldı ki 1988 Bütçesinin geçmiş yılın bütçesine göre %46 oranında artırıldığı iddianız da doğru değildir. Bu oranın %55.5 olduğunu söylemekle geçmek istiyorum.

Yine bir arkadaşım dolaylı vergiler, dolaysız vergilere değinmişlerdir. Ama bir diğer arkadaşımın konuşması içerisinde rakamlar olduğundan dolayı yalnız 1977 yılları ile 1988 yılları tahmini oranındaki dolaylı ve dolaysız vergileri vermek istiyorum. Rakamsal olarak, 1977 yılında 135,900,000 dolaysız vergi toplanırken, dolaylı vergiler 272,000,000. 1981 yılında 990,000,000 dolaysız vergiler, dolaylı vergiler 1,602,000,000'a çıkmıştır. 1982'de 1,515,000 dolaysız vergiler, 1,974,000 dolaylı vergiler, 1984 yılında 5,004,000,000 dolaysız vergi, dolaylı vergiler ise 5,500,000,000 civarındaydı ve bu rakamlar devam ediyor ve 1987 tahmini tam olarak kesinleşmiş değildir. Biliyorsunuz sene sonu daha bitmemiştir. 22,475,000,000 dolaysız vergi, 14,365,000,000 dolaylı vergi öngörülmüştür. 1988 tahmini rakamlarımız da 33,880,000,000'le 29,292,000,000. Bu rakamlardan çıkan netice kısaca şudur. 1983 mali yılına kadar dolaysız vergiler, dolaylı vergilerin gerisindeydi. Alınan tedbirlerle 1984 mali yılından bu iki tür vergi dengeleme noktasına getirildi. 1985 yılından itibaren, ki sistematik biçimde dolaysız vergiler dolaylı vergiler üzerine çıkarıldı ve 1988 Bütçesinde de bu durum mevcuttur. Rakamlar eğer iyice tetkik edilirse, görülecektir ki bu rakamlar söylediğimiz gibidir.

ERGUN VEHİ (Lefkoşa)(Yerinden) - KDV'yi saymazsan.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yine bir arkadaşım konuşmasında sosyal transferlerle ilgili rakamların küçüldüğünü ifade ettiler. Yine bir arkadaşımın konuşmasında cevap verdiğim için orda buna değinmeyeceğim.

Yine bir arkadaşım konuşmasında "Bütçe %7'lik kalkınma hızına göre yapılıyor, yatırımlar Bütçe içindeki payı, büyüklüğü saklı bir kaynak değildir. Projeler, Türkiye Cumhuriyeti kaynaklı olduğu için her yıl gerçekleştirilmeyeceği belli bile değildir" demiştir.

1988 Mali Yılı Bütçesi 1977 mali yılından itibaren uygulamasına başlanan plan, program ve bütçe sistemi esas alınarak hazırlanmıştır. Yine bu konuda sayın arkadaşımıza yine kalkınma hızı ve dengelerle ilgili bilgi verdiğimden dolayı bu yanıtı aynı anlam taşımaktadır. Dolayısıyla bunu atlayacağım.

Yine arkadaşların konuşması içerisinde "üretici sektör için sübvansiyon politikası olması gerekirken sübvansiyonlar tamamen kalkmış durumdadır" demiştir.

Bu bütçe politikası ile Hükümetimiz pahalılıkla uğraşmaya niyeti yoktur diyor arkadaş. Hükümetin elinde önemli mali kaynaklar olmasına rağmen bunları pahalılığı önlemek amacıyla de kullanmak istemiyor. Fiyat İstikrar Fonuna kesilen ve kâğıt üzerinde önemli rakamlara ulaşan para miktarının bu amaç için kullanılmadığı da açıkça görülmektedir, demiştir.

Bilindiği üzere hayat pahalılığında ağırlığı olan temel gıda maddelerini tüketiciye, istikrarlı fiyatla arzını sağlamak amacıyla tarımsal ürünlerin ihracının geçerli düzeyde planlanmasında ve üreticilerin gelirlerinde yeknesaklık ve istikrar sağlamak amacıyla, 1978 yılında Fiyat İstikrar Fonu yürürlüğe konmuştur.

Ekim 1978 - 31 Aralık 1986 sonuna doğru fonda gereken tüketicileri korumak, gerekse üreticilerimize destek sağlamak üzere yapılan harcamalar şöyledir; Toprak Ürünleri Kurumuna 3,231,000,000; likit petrol gazına 455,000,000; süt ürünlerine 1,055,000,000; süt ürünlerine ihracı 88,000,000; dana ihracı 90,000,000; şeker ve toprak olarak devam etmektedir.

Ayrıca, 1 Ocak 1987 - 30 Kasım 1987 tarihli olarak on bir aylık fiili uygulama sonuçları şöyledir; süt ürünleri ihracatına 145,567,000; likit petrol gazına 34,399,000; ekmekçilere 2,076,000; Toprak Ürünleri Kurumuna 594,000,000; inek ve davar yemine 340,000,000; zeytinyağı ihracı için 94,000,000.

Son olarak da kuruçlıkla ilgili tazminatların ödenmesinde ayrıca yine bu Fondan, Tarım Sigortası Fonunun 260,000,000 civarındaki parasına ek olarak 600,000,000 da bu kaynaktan verilmek suretiyle kuruçlık çeken ziraatçılarımıza, köylerimize kaynak aktarılmıştır.

Bütün bunlara ek olarak üretim ve sulama sistemlerinin geliştirilmesi, gerek hayvan popülasyonunun geliştirilmesi ve hayvansal hastalıklarla mücadele, gerekse küçük esnaf ve zanaatkâra yönelik projelere her yıl bütçemizde yer verilmektedir.

Konuşmamın başında adaletli vergiyle ilgili ve vergi uygulamasıyla ilgili arkadaşlarımızın söylemiş olduğu ve bize yardımcı olacaklarını da ifade ettikleri ifadelerde

adaletli verginin sağlanmasında mutlak surette vergiyi kazanan kesimlerden ve kaynağından alabilme konusu ortadadır. Bu edilecek olmak üzere 1986 yılı hesaplanan kurumların ve şirketlerin hesapları incelemeye alınmıştır ve kısa süre içerisinde yapılan incelemede öncelikle zarar eden şirketler konusu ele alınmış ve bu zarar eden şirketlerin hesapları kontrol edilmiştir. Yapılan kontroller neticesinde ki bu kısa bir süre önce başlatılmış bir çalışmadır, iki çalışmaya çalışılıyor. Bir, bir taraftan zarar beyan edip de 1986 mali yılı içerisindeki vergi ile ilgili inceleme, bir tanesi ise yine aynı ekiplerin yapmış olduğu stok sayımlarıdır. Bu hesaplama süreci içerisinde yapılan yirmi şirketin, zarar beyan eden yirmi şirketin hesaplanması neticesinde bu yirmi şirketin hesaplarında 110,000,000, 111,000,000 matrik farkı tespit edilmiş ve bu şirketlere 20,000,000 kurunlar vergisi, 8,000,000 gelir vergisi ve 14,000,000'ün ceza kesnek suretiyle kendilerine gönderilmiştir. Bunun yanında Kasım ve Aralık 87 ayları toplam yüzde boş şirketin de bütün stoklarının sayımları yapılmış ve şu anda sayımları, maliyetlerini tutturup hesaplamaların maliyetleri yapılacak ve beyan ettikleri vergi oranlarına göre kendilerinden farklı vergiler talep edilecektir. Vergi Dairesindeki faaliyetleri ve vadedilen adaletini sağlamak ve gelirleri toplamak açısından Vergi Dairesini ve vergi geliştirme için bu yıl Bütçemizde 100,000,000 Türk Lirası bir ödenek konmuştur ki bu konunun ödenek, geçen yıl 40,000,000 TL bir ödenekimiz vardı, bu ödeneklerle Vergi Dairesinin geliştirilmesi ve Vergi Dairesinin kompüterize bir sistem içine girerek suretiyle vergi kaybını önlemek için gerekli tedbirlerin alınması için bu yıl Bütçemizde gerekli ödenekler konmuştur.

Sayın Ergün Vehbi konuşmasında sabahleyin, çift vergilemeyi önleme anlaşmalarından bahsettiler.

Şimdi mühterem arkadaşlar; tabii ki uluslararası anlaşmalarda vergi, çifte vergilendirme veya bu tip benzeri iadeyi mürjimin veya diğer sosyal amaçlı veya kültürel amaçlı anlaşmalarda bazı esas ana prensipler ortaya konmaktadır.

Bu çift vergilendirmeyi önleme anlaşması da AET Ülkelerinin birbirine uygulanmasında, çift vergilendirmeyi önleme anlaşması uygulamasındaki teknik kurulların hemen hemen birçok kısmını ihtiva eden bir anlaşmadır. Yalnız sayın arkadaşımızın bu anlaşma ile ilgili vurguladığı husus doğrudur. Biz, Türkiye Cumhuriyeti'nden tek yardım alan ve bu yardımları çeşitli kanallarla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kalkınmasında kullanılan bir ülke ile, Türkiye Cumhuriyeti ile yapmış bulunuyoruz. Burada getirilmek istenen husus, yalnız şunu ifade edeyim. Tabii ki bu ikili anlaşma içerisinde Türkiye Cumhuriyeti'nde ikale edilen ve ödemesi orda üstü açık dediğiniz projelerdeki stopajla ilgilidir. Burada kurumların veyahut kazancı temin eden şirketlerin vergi vermeyeceği anlamında değildir. O ülkede ödeme yapıldığından ve o ülkede kazancın bir kısmının orda kazanıldığından hareketle ve Türkiye ile olan münasebetlerinizi de ortaya koymak suretiyle bunu biz Hükümet olarak kabul etmiş bulunuyoruz. Ama bunun yanında yine AET ülkelerinin birbirleri ile imzalanmış olduğu anlaşmalarda uygulanmış oldukları bazı karşılıklı hakların bir kısmı da bizim tarafımıza olarak da düzenlenmiş olduğunu da ayrıca ifade etmek isterim.

MUSTAFA HACIHAĞIĞOĞLU (Girne) (Yerinden)- Sayın Bakan ; çok uzatıyorsun bu işleri

İŞİMLER BAYRAM (Devamla) - Sayın arkadaşımın birkaç tane özel sorusu oldu. O sorulara da cevap vermek isterim. Antrepolarla ilgili soruları oldu. Evet, bazen antrepolarındaki kontrollerle ilgili rakamlarda uyumsuzluklar ortaya çıkmaktadır, doğrudur. Denetim altında olmasına rağmen, sayımlarda bazen hata olmaktadır ama burada bir kart sistemi tutulduğundan ve sistem kontrol altında olduğundan dolayı tekfer baştan hesaplar ortaya konmak suretiyle, ki şunu da ifade edeyim. Bu farklar çok büyük farklar değildir. Ama yine de küçük küçük bazı farklar ortaya çıkmaktadır ve sonuçta eksik çıkan mal olursa, bunun tekrar baştan vergilendirilmesi yapılmakta ve gerekli izahat da ilgili memurdan istenmektedir. Yani bu hatanın nerden doğduğunu eğer mantıklı bir izah ve eğer mümkün

olan bir hatadan dolayı ise, gerekli düzenlemeler yapılacaktır, eğer bir suiniyet veya herhangi bir sistemden dolayı ise, mutlak surette gerekli soruşturma ve kovuşturma da yapılmaktadır.

Yine muhterem arkadaşlarımız; burada gündüştaki açıklamaları bahsettiler. Biz de takdir edersiniz ki gündüştaki açıklamalar normal görevinin dışında bir gayret ve bir veriyle çalışmanın ürünüdür. Çünkü gündüz raporunun görevidir kaçakçılığa önlemek, kaçak bir mal varsa bunu bulmak ve değerlendirmek, gerekli gündüz vergisini tahsil etmek görevidir. Bunun yanında bu ödenekler daha fazla ülkemizin çok hassas olduğu ve sizlerin de ifade ettiğiniz gibi uyuşturucu ve bu tür maddeleri taşıyan kişileri yakalayanlara verilen bir ödüdür. Bu daha önce uygulanmıştır ve bu uygulama neticesinde de birçok kişi bu ödünden istifade etmişlerdir. Sayın Vehbi her ne kadar konuşmasında uyuşturucu konusunda yalnız İngiltere'de ve başka ülkelerde yakalanmakta, bizde yakalanmaktadır demekle beraber bunu ifade ederken daha geçen günler üç kiloluk bir paket, bir vatandaşta bulunmuş ve gerekli yasal kovuşturma ve gerekli tedbir alınmıştır. Tabii ki tür konular gazeteler ve polis bültenleri içerisinde geçmektedir, orda belirtilmektedir. Dolayısıyla biz bunu Meclis kürsüsüne getirip de işte bugün de polis veyahut da filan bu kadar eder, bu kadar şey yakaladı demekle yani bunu buraya getirme lüzumunu hissetmiyoruz. Onu gerekli organlarında yayınlıyorlar.

Sayın arkadaşın devlet kefalet fonunun ansızın on milyondan beşyüz milyona çıktığı dediler. Bu netamen izahını vermişse memnun oluruz dediler.

Şunu söyleyeyim muhterem arkadaşlar; biliyorsunuz devlet kefaletiyle belediyelere, belediyeler bir çok bankalardan ve kurumlardan borçlanmışlardır. Belediyelerimizin durumu bunları ödeyecek durumda değildir. Mahkemeye gidilmiştir. Ayrıca fırınlar için verilen bir kredi vardır. Dolayısıyla biz devlet olarak kefil olduğumuz için bu borcu eğer borçlanan taraf ödeyemeyecek durumdaysa tabii ki mahkeme sonuçta kefilden alır. Biz dolayısıyla bu borçların ödenmesi için bütçede beş yüz milyonluk bir tahsisat koymak suretiyle belediyelerin mahkemede kesinleşen borçlarının ödenmesiyle ilgili bir ödenek olarak öngördüğümüz için beş yüz milyonluk ödenek ortaya koyduk. Yani bu rakamın artması maksattan dolaydır.

Sayın arkadaşımın Bütçe Yasasındaki bir maddeden bahsettiler. Bu konu biliyorsunuz hâlâ daha Kamu Hizmeti Komisyonu tarafından mahkemeye götürülen bir konudur. Dışişleri Bakanlığıyla ilgili, meslek memurlarıyla ilgili atamalarda bir prüz mevcuttur. Eğer o mahkeme sonucu ortaya çıktıktan sonra alınacak karar doğrultusunda eğer öyle bir karar alınırsa Sayın Süreç, bizde bu maddeyi...

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - O yalnız Dışişleri ile ilgili değildir.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - O karar doğrultusunda, madde 25, yurt dışındaki atamalarla ilgili maddeden bahsediyorsunuz.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Evet.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Eğer mahkemede o şeyle ilgili sonuç alınırsa biz de aynı şekilde bu maddeyi ortadan kaldırmak suretiyle gerekli düzenlemeyi yaparız.

Bir de şunu söyleyeyim, yine konuşmalar içerisinde gayri menkul satış vergileri, bunlar gayri menkul satış vergileri muhterem arkadaşlar, bilindiği üzere bir vatandaş bir malı aldığı zaman Tapu Dairesine gider. Tapu Dairesine o aldığı malın kıymetini bildirir. Eğer Tapu Dairesi tabii o vatandaşın, ya kişinin gösterdiği fiyatı kabul etmek durumunda değildir. Kerdisi

ona bir bedel biçer ve bu bedelin karşılığı olan vergiyi de Vergi Dairesine iletir ve Vergi Dairesi bunları takip ediyor ve bu konuda Yasamız da mevcuttur ve gerekli uygulama da bu yönde yapılmaktadır. Yalnız bedellerin gösterilmesi ve bedellerdeki rayiç bedellerde bazı güçlükler çekilmekte ve gerçekten gösterilen bedellerle esas bedellerde farklılıklar mevcuttur. Bunların tespiti halinde tekrar baştan bunların üzerine gidilmektedir.

Benim kısaca söylemek istediğim bunlardır. Eğer bu uzun görüşmeler içerisinde mümkündür tabii sormuş olduğunuz veyahut da değindiğiniz bazı hususlara cevap verme imkânını bilmedim. Eğer öyle bir husus varsa bunu Meclisin başka toplantılarında veyahut da kişisel olarak da arkadaşlarla eğer yanıtlamadığım, yahut da atlayabildiğim sorunlar varsa, ki bilgi veremediğim hususlar vardır, herhalde mutlak surette olacaktır bu uzun görüşmeler sonucunda, onları da her zaman için vermeye hazır olduğumu belirtmek isterim ve teşekkür ederim.

BAŞKAN - Zannedersen Sayın Bakana hepimiz verdiği çok ayrıntılı yanıtlardan dolayı teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri; Program 05 Maliye ve Gümrükler Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi böylece tamamlanmış olmaktadır son Bakanlık olarak. Program 05 Maliye ve Gümrükler Bakanlığı Bütçesini sayın milletvekilleri oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Tekrar kaldırın lütfen?

KATİP - 28.

BAŞKAN - Kabul etmeyenler?...

KATİP - 16.

BAŞKAN - 28'e 16 oyla kabul edilmiştir sayın milletvekilleri.

Sayın milletvekilleri; 2'nci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. 2'nci maddeyi tekrar okuyalım mı?

KATİP - Hayır efendim, gerekmez. Oylayacaksınız.

BAŞKAN - 2'nci maddeyi...

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Gelir Cetvellerini?

KATİP - Sayın Başkan cetveller var. Yalnız tam olarak okunmadık cetvelleri. Araçlar var, giderler var. 2'nci madde.

BAŞKAN - 2'nci maddeki bütün cetvelleri görüştük değil mi?

KATİP - Gider Cetvellerini bitirdik.

BAŞKAN - Daha geleceğiz efendim. Gelire geleceğiz daha. Onun için 2'nci maddeyi şimdi sayın milletvekilleri oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...

KATİP - 29.

BAŞKAN - Etmeyenler?...

KATİP - 16.

BAŞKAN - Çekimser?...

İÇİŞLERİ, KOYUŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Sayın Başkan, o cetvelleri de tabii okunmuş farzederek oyluyorsunuz değil mi? C, D, ve kadro cetvellerini.

BAŞKAN - Gayet tabii. Okuduk efendim ve zannedersen on beş günlük çalışmalar hep o cetvellerle ilgiliydi değil mi?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Hayır efendim. Kadrolar okunmamıştı.

KATİP - Hayır efendim okunmadı, Sayın Başkan...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Okunmuş farzedelim.

KATİP - Kâdrolerin listesi okunmadı. Yalnız gider cetvel-
leri okundu. Araçlar okunmadı.

BAŞKAN - Peki, program program sunduğunda.

KATİP - Özet olarak okundu Sayın Başkan.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Cetvellerin de okun-
muş olduğunu.

BAŞKAN - Evet, usul olarak, özür dilerim, o zaman usul
olarak, onları oylamamız gerekirseydi, yani program program
okurken oylamamız gerekmez miydi?

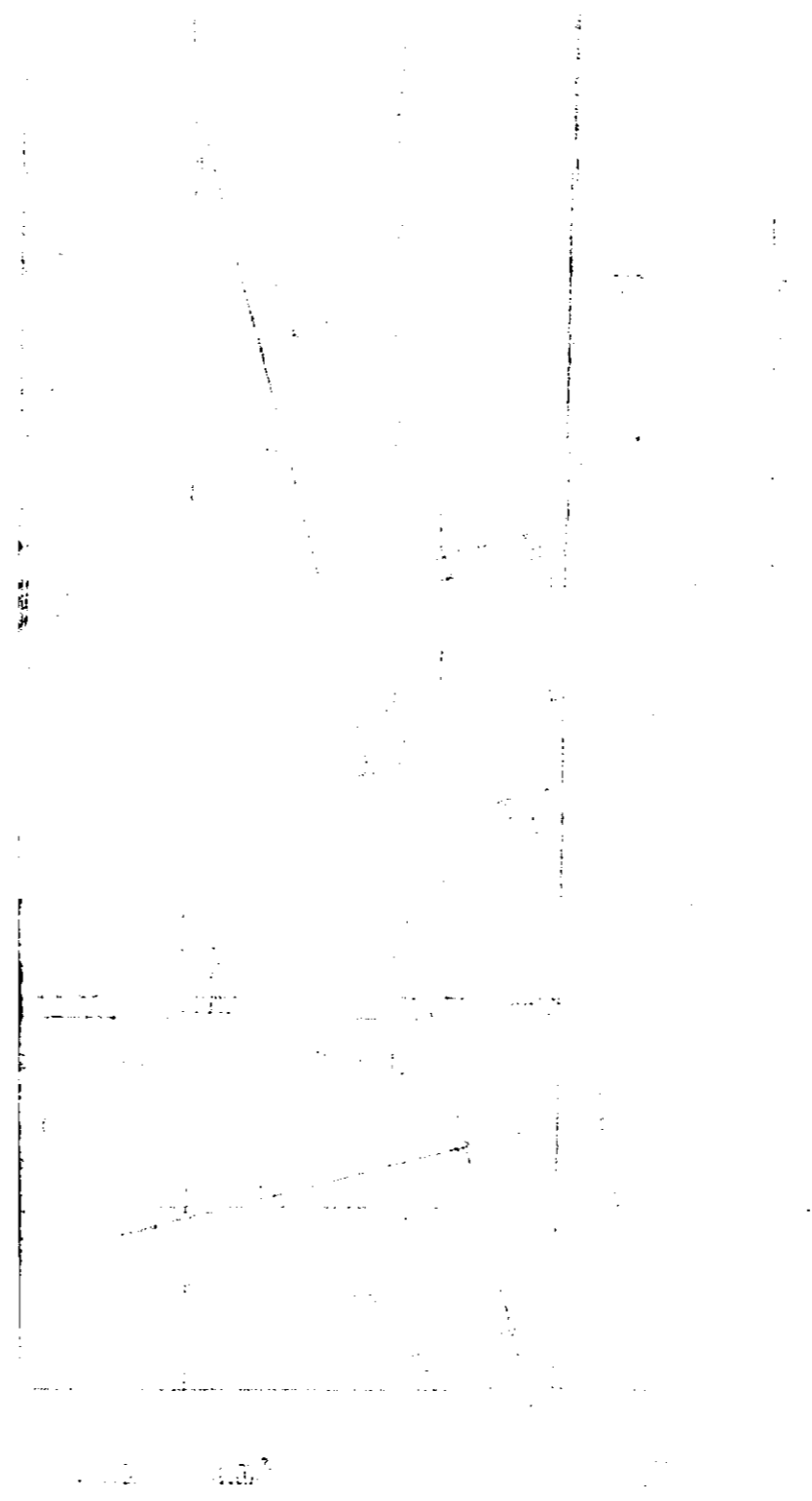
OMER DEMİR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hayır efendim madde
içindi.

KATİP - Hayır efendim. Biz gider cetvelinde program
olarak yalnız. Okunmuş kabul edebilirsiniz.

BAŞKAN - Peki efendim, cetvelleri de okunmuş varsaydığa-
mızı, ayrıca bir hata yapmamak için oylarınıza sunuyorum. Kabul
edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul
edilmiştir. Bu durumda 2'nci madde cetvelleri okunmuş farzedi-
lerek oylarınıza sunulmuş ve oylanmıştır ve 29'a 16 oyla, çekim-
ser yok kabul edilmiştir. 3'üncü maddeyi okuyunuz lütfen?

KATİP -

Bütçenin 3. Bütçenin finansmanı için; bu Yasaya ekli B
Finansmanı (Gelirler) Cetvelinde saptanan kaynaklardan
76,300,000,000 ₺ Öz Gelir, Kuzey Kıbrıs Türk
Cumhuriyeti Güvenlik Kuvvetleri ile Sivil
Savunma Teşkilâtı giderleri dahil olmak üzere
57,000,000,000 ₺ T.C.Yardımları ile 36,821,129,000 ₺
Borçlanmalar olmak üzere toplam 170,121,129,000 ₺
gelir öngörülmüştür.

-3395-

"B" CETVELİ
GELİRLER

..3396..

1993 MALİ YILI BÜTÇE YASA TASARISI VE İKİNCİ EKİ GELİRLERİ

Program	Alt Program	Madde	1993 Tahminleri	Alt Program Toplamı	Program Toplamı
01:	01:	01:			
Dolaysız Vergiler	Dolaysız Vergiler	Gelir Vergisi Şahsi	15.500.000.000		
		02:			
		Kurumlar Vergisi	11.000.000.000		
		03:			
		Gelir Vergisi, Şahsi Vergiler Geçmiş Yıl Vergile- ri	400.000.000		
		04:			
		Veraset Vergisi	60.000.000		
		05:			
		Motorlu Araçlar ve Sürüş Ehliyetleri	2.500.000.000		
		06:			
		Gayri Menkul Tasarruf Vergisi	1.600.000.000	31.160.000.000	

Program	Alt Program	Madde	1998 Tahminleri T.
	02: Resim ve Ruhsatlar	01: Damga Resmi	1.200.000.000
		02: Ateşli Silâhlar Ruhsatı	17.600.000
		03: Avlanma Ruhsatı	13.000.000
		04: Gümrüksüz Eşya Satış Ruhsatı	4.500.000
		05: Sigara Satış Ruhsatları	5.000.000
		06: Alkollü İçkilerin Satış Ruhsatları	30.000.000
		07: Radyo-TV Ruhsatları	1.200.000.000
		08: Sair Resim ve Ruhsatlar	250.000.000

Madde	1983 Tahminleri L	Alt Program Toplamı L	Program Toplamı L
01: İthalattan Alınan Gümrük Vergisi	18.000.000.000		
02: İthalat Vergisi (Posta)	172.000.000		
03: İthalât, ihracat, Rihtim Vergisi	800.900.000		
04: İstihsal Vergisi	90.000.000		
05: Gümrüksüz Eşyalar- dan Özel Vergi	230.000.000		
06: Katma Değer Vergisi	9.000.000.000		
07: Müteferrik	1.000.000.000	29.292.900.000	
			29.292.900.000

Program	Alt Program	Madde
03: Vergi Dışı Bütçe Gelirleri	01: Harçlar	01: Mahkeme Harçları 02: Tapu ve Kadastro Harçları 03: Kimlik Kartı Harçları 04: Pasaport Harçları 05: Şirket ve Ortaklık- lar Kayıt Harçları 06: Vergi Tahsilat Harçları 07: İthalat ve İhracat Belgeleri Harcı 08: Sair Harçlar 09: İTEM Puan Satış Gelirleri

1983 Tahminleri T.	Alt Program Toplamı T.	Program Toplamı T.
60.000.000		
1.700.000.000		
100.000.000		
150.000.000		
60.000.000		
50.000		
30.000.000		
57.505.000		
3.000.000	2.160.555.000	

Program	Alt Program
	02: Hizmet Karşılığ Ucretler ve diğer Gelirler

Madde	1948 Gelirleri T	Alt Program	Program Toplamı T
01: Telefon, Telgraf ve Relex Ücret- leri	5.000.000.000		
02: Posta Hizmetleri ve Ücretleri	350.000.000		
03: Tiyatro, Spor ve Kültür Faaliyet- leri Gelirleri	10.000.000		
04: Fidan Bahçeleri Gelirleri	35.000.000		
05: Aşı ve Veteriner Ücretleri	20.000.000		
06: Orman-Fidan-Odun Satış Gelirleri	130.000.000		
07: Tıbbi Tedavi ve İlaç Ücretleri	265.000.000		

Program	Alt Program	Madde
		08: Sayıştay Başkan- lığı Murakabe Ücretleri
		09: Kooperatif Şirket- leri Murakabe Ücretleri
		10: Eski Eşerler ve Müzeler Giriş Ücretleri
		11: Yurt Dışına Çıkış Ücretleri
		12: Gümrük ve Liman Fazla mesai Ücretleri
		13: Ardiye
		14: Liman ve Gemi Ücretleri
		15: Vinç Ücretleri

1988 Tahminleri	1. Program Toplamı	2. Program Toplamı
TL	TL	TL
26.000.000		
3.000.000		
30.000.000		
400.000.000		
580.000.000		
90.000.000		
475.000.000		
140.000.000		

Program	Alt Program

Madde	1988 Tahminleri L.	Alt Program Toplamı L.	Program Toplamı L.
16: Muhtelif Diğer Linen Gelirleri	25.000.000		
17: Sivil Havacılık Konak ve Konakla- ma Ücretleri	250.000.000		
18: Sivil Havacılık Yer Hizmetleri Ücretleri	150.000.000		
19: Mıarif Gelirleri	5.000.000		
20: Sair Gelirler:	22.600.000	8.000.600.000	10.167.155.000

Program	Alt Program	Madde	1999 Tahminleri E.
04: CEZALAR VE MUSA- DERELER	01: Cezalar	01: Mahkeme Cezaları	100.000.000
		02: Vergi Cezaları ve Gecikme cezası	100.000.000
		03: Gümrük ve Liman Cezaları	50.000.000
		04: Diğer Cezalar	20.000.000
	02: Müsadereler	01: Gümrük Müsadereleri	10.000.000
05: KİMYA KURULUSLARI GELİRLERİ	01: Güzelyurt Çiftlik İşletmeleri Gelirleri		40.000.000
	02: Beyarmudu Çiftlik Gelirleri		
	03: Devlet Üretim İşletmeleri Çiftlikleri		218.477.000
	04: Tarımsal Donatım Servisleri Gelirleri		162.368.000

Kit Program Toplamı L.	Program Toplamı L.
250.000.000	
10.000.000	260.000.000
40.000.000	
218.477.000	
162.368.000	

Program	Alt Program	Madde
	05: Elektrik Kurumu Gelirleri	-
06: Hazine Malları Kira Gelirleri	01: Konut Kiraları 02: Dükkan, Tesis ve işyeri Kiraları 03: Tarla, Bahçe v.s. Kiralara	
	04: Çürükçülük Eşya Satış Dükkanları ile Büfe Kiraları	
07: Muhtelif Gelirler	01: Özel Emanet (Su) Hesabından İade 02: Emeklilik Yasası Gereğince Devlet Personelinin Katkısı 03: Müteferrik 04: İhtiyat Sandığı İadeleri 05: Devlet Basımevi Gelirleri	

1997 Estimated Total	1997 Actual Total	1997 Total
300,000,000	300,000,000	720,845,000
400,000,000	400,000,000	
100,000,000	100,000,000	500,000,000
70,000,000	70,000,000	
900,000,000	900,000,000	
198,000,000	198,000,000	
50,000,000	50,000,000	
230,000,000	230,000,000	

	İhtiyaçlar	İhtiyaçlar	İhtiyaçlar
	06: Vadili Yonca Kurutma Tesisleri Gelirleri		1.000.000
	07: Dozer Çalıştırma Gelirleri		5.000.000
	08: İmtihan Harçları Gelirleri		10.000.000
	09: Telefon Rehber Gelirleri		10.000.000
	10: Emanete Alınan Paralar		-
	11: Otem Gelirleri		5.000.000
Mahalli Gelirler Toplamı			76.300.000.000
T.C.Yardımları			57.000.000.000
Borçlanmalar			36.821.129.000
Gelirler Toplamı			170.121.129.000

1001000000	1001000000
1,000,000	
5,000,000	
10,000,000	
10,000,000	
-	-
5,000,000	1,479,000,000
76,300,000,000	76,300,000,000
57,000,000,000	57,000,000,000
36,821,129,000	36,821,129,000
170,121,129,000	170,121,129,000

BAŞKAN - Özetini okudunuz değil mi?

KATİP - Evet, efendim gelirler özeti okunmuştur.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; 3'üncü maddeyi ve gelirler kalemini okuduk. Gelirler üzerinde söz almak isteyen var mı?...

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)- Konuşuldu, müşterek konuşuldu.

BAŞKAN - Konuşulmuştur. Gelirler Bütçesini önce oylarınıza sunuyorum.

İÇİŞLERİ, KOYUŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANİ
TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Cetveli ile beraber öneriyorum.
"B" Cetveli ile birlikte öneriyorum.

BAŞKAN - "B" Cetveli ile birlikte. "B" Cetveli ile birlikte Gelirler Bütçesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Kabul etmeyenler?... 29'a 16 oyla kabul edilmiştir sayın milletvekilleri.

Sayın milletvekilleri; 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimsiz?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

(B Cetveli ve Gelirler 3'üncü maddeye eklenmiştir).

KATİP -

gulama
Denetim

4. Bütçede öngörülen gelirin tarh, tahakkuk ve tahsili ile harcamaların yapılması ve denetimi, Anayasa'ya ve ona uygun olarak yürürlükte bulunan ilgili mevzuata, bu Yasa ile konan koşul ve kurallara ve bu koşul ve kurallar çerçevesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu'nun alacağı kararlara göre yürütülür.

BAŞKAN - 4'üncü madde hakkında söz isteyen sayın milletvekilleri?... Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Üzenle-
me ve
ndirim
etkisi

5. (1) Gelir tahsilâtı, nakit olanakları ile genel ekonomik koşullara göre Bütçe harcamalarını üçer aylık devreler itibarıyla düzenlemeye Maliye işleri ile görevli Bakan yetkilidir. Durum gerektirdiği takdirde, Maliye işleri ile görevli Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca Bütçe ödeneklerinde %25'e kadar indirim yapılabilir.

(2) Bütçede öngörülen cari ve transfer ödeneklerinin aylık harcamaları, ilgili ödeneğin 1/12 oranını aşamaz. Ancak zorunlu ve gerekli olduğu hallerde, Maliye ile ilgili Bakanlığın önerisi ile ilgili ödeneğin aylık 1/12 oranı üzerinde harcama yapılabilir.

Efendim; burda birşey söyleyebilir miyim? Yasanın içeriğinde "maliye işleri ile görevli Bakanlık" diye geçmektedir. Burda "ilgili" tabiri vardır. Dil ve tabir birliği olarak hepsinin "maliye işleri ile görevli Bakanlık" olarak düzenlenmesi gerekir. Komisyonunda gözden kaçmıştır efendim. "Maliye ile ..."

BAŞKAN - Hangisi?

KATİP - "Maliye ile ilgili" değil, "maliye ile görevli Bakanlığın" olacak.

BAŞKAN - Evet bir redaksiyondur.

SESLER - Aynıdır.

KATİP - Diğer maddelerde öyledir.

BAŞKAN - Standart bir ifadedir. "Maliye ile görevli Bakanlığın" olmak kaydı ile 5'inci madde hakkında söz isteyen?... Yok.

EKONOMİ, MALİYE, BUTÇE VE PLAN KOMİTESİ BAŞKANI
AHMET AKAR (Yerinden)- "Maliye işleri ile ilgili görevli".

KATİP - "Maliye işleri ile ilgili görevli".

BAŞKAN - "Maliye işleri ile ilgili görevli". Evet öyle düzelteceğiz.

KATİP - Evet efendim.

BAŞKAN - 5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Değiştirilmiş şekli ile.

BAŞKAN - Değiştirilmiş şekli ile oylamadım, redaksiyondur. Etmeyenler?... Çekimsen?... Oyçokluğu ile 5'inci madde kabul edilmiştir.

KATİP -

İKİNCİ KISIM
Gelirler ve ...

BAŞKAN - Maliye işleri ile ilgili... Birşey mi var efendim?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Birinci Bölüm Gelirlerden başlayarak, Son Kurallara kadar yan başlıklar okunarak okunmuş kabul edilmesini ve o şekilde oylanmasını öneririm.

BAŞKAN - Olmaz efendim.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Olmaz.

BAŞKAN - Olmaz efendim. Hiç böyle birşey olur mu?
Olur mu efendim?

KATİP - Olmaz efendim.

ATAY CAFER (Girne)(Yerinden)- Olur efendim. Niçin
olmaz?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Komitede de öyle
yaptık.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; yasa tasarılarının
görüşülmesine yeni bir yöntem getiremeyiz.

ATAY CAFER (Devamla)- En kıdemli arkadaşımız söyle-
yince biter efendim, olur.

BAŞKAN - Lütfen, lütfen Sayın Atay Cafer.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden)- Eski köye yeni adet
getiriyorsunuz.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne)(Yerinden)- Yan başlık-
ları okuduktan sonra tamam.

BAŞKAN - Sayın Veziroğlu burda olsa size biraz daha
ihtiyacınız var zamana diyecekti. Bize öyle dediği zamanında.
Devam ediniz lütfen. Dinleyelim efendim, sonuna geldik.

KATİP -

İKİNCİ KISIM

Gelirler ve Cari Harcamalara İlişkin Uygulama ve Denetim Kuralları

BİRİNCİ BOLUM

Gelirler

Bütçe
Gelir-
leri

6. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kaynaklarından elde edilecek bütün gelirlerle Türkiye Cumhuriyeti veya diğer ülkeler veya Uluslararası kuruluşlar tarafından yapılan nakdi ve aynı yardımlar, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bütçesine gelir kaydedilir. Bunlardan nakdi ve aynı yardımların karşılığını, Maliye işleriyle görevli Bakanlık ilgili Dairelere ödenek olarak kaydeder.

BAŞKAN - 6'ncı madde hakkında söz isteyen?... Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Yeni
Gelirler

7. Bütçede öngörülmediği halde cari yıl içinde ortaya çıkan gelirler, Maliye ile ilgili Bakan tarafından Bütçeye yeni gelir kalemi olarak eklenir.

BAŞKAN - Bunlar hep düzeltilecek değil mi Sayın Başkan, Sayın Komite Başkanı? Maliye işleriyle görevli. Evet.

EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ BAŞKANI
AHMET AKAR (Yerinden)- Evet, bütün maddelerde aynı redaksiyonun yapılması.

BAŞKAN - Bunlar hep redaksiyona tabi tutulacak. 7'nci madde hakkında söz isteyen?... Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

elir
zaltıcı
neriler

8. Bütçenin yasalaşmasından sonra, 1988 Mali Yılı içinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti gelirlerini azaltacak nitelikte yasa tasarısı ve önerileri, telâfi edici (aynı veya daha fazla) önerilerle birlikte yapılır.

BAŞKAN - 8'inci madde hakkında söz isteyen?... Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimsiz?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

İKİNCİ KISIM
Giderler

arçama-
arda Usul

9. Bütçede gösterilen ödenek miktarları aşılamaz. Harcamalar, bu Yasanın koyduğu usul, koşul ve kurallar ile bu Yasaya ekli harcama Cetvellerinde yer alan kurallara göre yapılır.

BAŞKAN - 9'uncu madde hakkında söz isteyen?... Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimsiz?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

adde içi
Şküm Yet-
isi

10. Bütçede gösterilen maddelerle ilgili dökümler, zaruret halinde, ilgili madde kapsamına uygun olması ve öngörülen ödeneğin aşılması kaydıyla, İta Amirinin yazılı talebi ve Maliye işleriyle görevli Bakanlığın onayıyla değiştirilebilir. (Harcamalara ilişkin formül "F" Cetvelinde gösterilmiştir.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that this is crucial for ensuring transparency and accountability in the organization's operations.

2. The second part of the document outlines the various methods and tools used to collect and analyze data. It highlights the need for consistent and reliable data collection processes to support informed decision-making.

3. The third part of the document focuses on the role of technology in modern data management. It discusses how advanced software solutions can streamline data collection, storage, and analysis, thereby improving efficiency and accuracy.

4. The fourth part of the document addresses the challenges associated with data security and privacy. It provides guidelines for implementing robust security measures to protect sensitive information from unauthorized access and breaches.

5. The fifth part of the document concludes by summarizing the key findings and recommendations. It stresses the importance of ongoing monitoring and evaluation to ensure that data management practices remain effective and up-to-date.

- 3412 -

"F" CETVELİ

HARCAMALARA İLİŞKİN FORMUL

01 - 09 AYLIKLIK VE ÜZLÜK HAKLARI

01-09 : Memur aylıkları, işçi ücretleri, sözleşmeli personel ve diğer üzlük hakları bu kalemden karşılanır.

10 - 19 YOLLUKLAR

11: YURT İÇİ YOLLUKLAR :

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içinde yapılacak her tür görev yolculuklarında yürürlükteki mevzuat uyarınca yapılan ödemeler ile otacıların bisiklet, motosiklet tahsisatları ve maktu yolluk giderleri bu kalemden karşılanır.

12: YURT DIŞI GÖREY YOLLUKLARI

Bakanlar Kurulu Kararı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışında yapılacak dış görev ve müzakere-lerle aydınlatma ziyaretlerinin gerektirdiği yolluk giderleri yürürlükteki mevzuat uyarınca gidiş-dönüş bilet bedelleri, iâşe, ibate, otel v.b giderler bu kalemden karşılanır.

15: YURT İÇİ VE YURT DIŞI PERSONEL NAKİL GİDERLERİ:

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yetkili makamları tarafından, görev gereği bulunduğu yerden başka bir yere nakledilen personele ilgili Tüzük uyarınca yapılacak ödemeler bu kalemden karşılanır.

../3413....

16. DAVETLİ ZEVATIN YOLLUK VE AĞIRLAMA GİDERLERİ:

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu kararı uyarınca dış memleketlerden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti davetlisi olarak gelecek zevatın ziyaretlerinde akaryakıt, taksi ücreti, otel, yemek v.b giderler bu kalemden karşılanır.

20-29 HİZMET ALIMLARI

21. POSTA-TELEFON-TELEGRAF:

- (a) Telefon-Telex Giderleri: Telefon ücretleri, teleks hat kiralama, telefer tesis ve nakil giderleri ile abone giderleri.
(b) Posta-Telegraf Giderleri: Posta-Telegraf ücretleri ve bunlara ilişkin giderler bu kalemden karşılanır.

22. KİRALAR:

Daire binası olarak kullanılan Hazine mülki dışındaki her türlü bina, arazi, v.b. ile Dış Temsilciliklerin daire ve ikametgâh kira giderleri bu kalemden karşılanır.

23. GEÇİCİ HİZMETLER:

Hizmetin gerektirdiği hallerde devreyi olarak, belirli süreler için ve tamamen geçici nitelikte mahallen temin olunan her nevi temizlik, elektrik ve su tesisatı yaptırma ile bağ, bahçe, bakım ücretleri ve bunlar gibi çeşitli hizmet alımları bu kalemden karşılanır.

29. DİĞER HİZMET ALIMLARI:

Taşıt kiralama, her türlü ilan ve reklam giderleri, kayıt ücretleri, sigorta giderleri ile her türlü alet, makine, taşıt bina ve sair küçük onarımlar ile ilgili işçilik ve diğer hizmet alımı niteliğindeki tüm giderler bu kalemden karşılanır.

30 - 39 TÜKETİM MALLARI VE MALZEME ALIMLARI

31. KIRTASIYE-MATEBA-NEŞRİYAT-ABONMAN:

- (a) Hizmetin gerektirdiği kırtasiye, basılı kâğıt, defter ve benzeri alım giderleri ile daire ihtiyaçlarına ilişkin her türlü tüketim malzemesi alımları ve basılı kâğıt ve defterlerin alım ve yapım ile bunlara ilişkin diğer giderler.
- (b) Hizmetin gerektirdiği her türlü cilt giderleri.
- (c) Mesleki ve teknik yerli ve yabancı neşriyat ile gazete alımları bu kalemde karşılanır.

32. AYDINLATMA-ISITMA-SU

Aydınlatma ve havalandırmaya zorunlu ve yararlı her türlü malzeme alımları, elektrik ücretleri, ısıtma, içme ve kullanma su bedelleri ve bunlara ilişkin giderler bu kalemde karşılanır.

33. TEKNİK MALZEME ALIMLARI:

Hizmetin gereği olarak demirbaş niteliği taşımayan ve kullanılıp tüketilen malzeme alımları bu kalemde karşılanır.

34. AKARYAKIT-YAG:

İşletmelere, hastahanelere, OTEM ve sair gibi hizmetin gerektirdiği yerlere pişirme ile ilgili yakıt satın alma, makine ve taşıtların işletilmesi ile ilgili madde alımları bu kalemde karşılanır.

35. İLAÇ VE TIBBİ MALZEME:

Sağlıkla ilgili olarak kullanılacak her türlü ilaç ve tıbbi malzeme alımları, bunlara ilişkin giderler bu kalemde karşılanır.

36. YIYECEK VE YEM ALIMLARI:

Besin türükleri ve beslenme ile ilgili her türlü satın alımlar ile bunlara ilişkin her türlü giderler bu kalemde karşılanır.

37. GIYECEK ALIMLARI:

Mevzuat uyarınca belirli personele (emniyet mensupları, gardiyanlar, gümrük memurları, tebliğ ve icra memurları, posta tevziatçıları, odacılar, ormancılar v.s.) giyim ve kumaş alımları ile ilgili her türlü satın alımlar ile bunlara ilişkin her türlü giderler bu kalemden karşılanır.

38. HAYVAN ALIMLARI:

Hizmetin gerektirdiği her cins ve çeşit hayvan alımları ile bunlara ilişkin her türlü giderler bu kalemden karşılanır.

39. DİĞER TÜKETİM MALLARI VE MALZEME ALIMLARI:

- (a) Her türlü temizlik malzemesi ile bunlarla ilgili giderler;
 - (b) Eşya ve bahçelerin bakımlarında kullanılan her türlü madde ve malzeme satın alımlarıyla ilgili giderler;
 - (c) Yangınlardan korumanın gerektirdiği malzeme alımları ve buna ilişkin her türlü giderler;
 - (d) Bütçelerinde ilaç ve malzeme alımı için ödenek bulunmayan Dairelerin ilaç alımı ile ilgili giderler;
 - (e) Sabitleştirilmiş, hareketli veya taşınabilen her çeşit makine, alet, teçhizat, taşıt, bina ve saire ile ilgili onarımlarda alınacak her türlü malzeme ile yedek parça alımları ve diğer madde kapsamına girmeyen tüketilebilen her türlü madde alımları ile ilgili giderler; ve
 - (f) Baskı ve yayın giderleri
- bu kalemden karşılanır.

40 - 49 DEMİRBAŞ ALIMLARI

41. DÖŞEME DEMİRBAŞ:

- (a) Daire hizmetlerinde kullanılacak daktilo, hesap makinesi gibi demirbaş niteliği taşıyan makine alımları;
 - (b) Dairelerin donatımı ve döşemelerinde kullanılacak her türlü eşya alımları,
- bu kalemden karşılanır.

42. TEKNİK TECHİZAT:

- (a) Makine, teçhizat ve bunların yedek parçalarının satın alınması;
(b) Uzun ömürlü ve üretimin artırılması amacına yöneltilmiş hizmet istinadında kullanılan makine, alet, cihaz ve sabit tesis giderleri ile buna benzer giderler, bu kalemden karşılanır.

50 - 59 DİĞER ÖDEMELER

51. TEMSİL VE AĞIRLAMA GİDERLERİ:

Makamı icabı temsilin gerektirdiği her türlü giderler ile yetkililerce yapılacak görevle ilgili temsil ve ağırlama giderleri bu kalemden karşılanır.

- 52 - 59: (a) Toplumun kültür faaliyetlerini teşvik için, ödülleri, kaçakçılığın önlenmesi ve sair hizmetler için ödülleri, staş, eğitim giderleri, Devletçe çalışılacak uzman, müşavir giderleri ile teknik ve ilmi araştırma ödenekleri, dış memleketlerden gelecek ilmi heyet, kongre uzman giderleri, çıraklık eğitimi, festivaller ve dış ülkelerde fuar ve sergilere katılma giderleri, milli günleri kutlama giderleri;
(b) Bina, yol, atölye ve benzeri yerlerin genel (küçük) bakım - onarım ve tadilatı ile ilgili giderler;
(c) Pul baskısı;

ve Bütçede 52 - 59 sayıları arasında numaralandırılmış hizmetlerin görümesi için gerekli giderler bu kalemden karşılanır.

TRANSFERLER

81. MALİ TRANSFERLER:

- (a) Özel idarelere yapılacak her türlü yardımlar ve ödemeler;
 - (b) Belediyelere yapılacak yardımlar ve ödemeler;
 - (c) Fonlara katılma payı ve ödemeler;
 - (d) Diğer mali transferler ile ilgili ödemeler;
 - (e) Birlik ve Kurumlara yardımlar;
- ve Bütçenin 81'inci maddesinde yer alan tüm giderler bu kalemden karşılanır.

82. SOSYAL TRANSFERLER:

- (a) Şehit, kayıp, malûl, yoksul ve göçmen ailelerine aylık nakdi ve her türlü yardımlar;
- (b) Sosyal Sigorta özel uygulamacıları ile ilgili yardımlar;
- (c) Yurt içinde ve dışında okutulan öğrencilerle ilgili burs giderleri ve benzeri sosyal transferler bu kalemden karşılanır.

83. İKTİSADİ TRANSFERLER:

Ekonomimizi geliştirmek gayesi ile Kurum ve Müesseselere yapılacak ödemeler, Primler, Toprak Ürünleri Kurumu Giderleri, ve Bütçenin 83. maddesinde yer alan tüm giderler bu kalemden karşılanır.

85. BORÇLAR:

Gelir ve gelir vergisi iadeleri, ilâma bağlı borçlar, üçüncü uyumlu şahısların mallarına karşılık tazminat, geçmiş yıl borçları ile Bütçenin 85. maddesinde yer alan tüm giderler bu kalemden karşılanır.

EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ BAŞKANI
AHMET AKAR (Yerinden) - "F" Cetveliyle beraber oylanarak.

BAŞKAN - "F" Cetvelinin okunmuş farzedilmesini öneri-
yorsunuz öyle mi?

AHMET AKAR (Devamla) - Evet.

BAŞKAN - "F" Cetvelinin okunmuş farzedilmesini oy-
lariınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

("F" Cetveli 10'uncu maddeye eklenmiştir.)

KATİP -

Bütçeye Yan- 11. Harcamacı Dairelerin kendi görev alanları içine
sıyan Ek giren ve karara veya Yasaya bağlanmasını istedikle-
Konular ri konularda Bütçeye yansımaları olanlar hakkında,
Maliye işleriyle görevli Bakanlığın yazılı onayı
alınır.

BAŞKAN - 11'inci madde hakkında söz isteyen?... Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Aktarmalar

Aktarma 12. (1) Aktarma önerileri, ilgili Bakanlıklarca
Yöntem ve Kuralları Maliye işleriyle görevli Bakanlığa gönde-
rilir ve Maliye işleriyle görevli Bakanlık
bu Yasa uyarınca öneriyi gerekli işleme
koyar.

(2) (A) Program içinde yapılacak aktarma, İta
Amirinin önerisi üzerine Maliye işleriyle
görevli Bakanlığın onayına bağlıdır.
(Yeni madde ihdası dahil)

- (B) Programlar arası aktarmalar Cumhuriyet Meclisi'nin onayına bağlıdır.
- (C) Herhangi bir madde altında öngörülen bir hizmetin yerine getirilmemesi nedeniyle kullanılmayan ödenek, Bakanlar Kurulu'nun uygun görüşü alınmadıkça başka bir maddeye aktarılamaz.
- (Ç) Aktarma suretiyle ödeneği azaltılan bir maddeye sonradan aktarma yapılamaz.
- (D) Aktarma suretiyle ödeneği artırılan bir maddeden başka bir maddeye aktarma yapılamaz.
- (E) Bütçede öngörülen bir ödeneğin %50'sinden fazla miktarı Bakanlar Kurulu'nun onayı alınmadan aktarılamaz.

BAŞKAN - 12'nci madde hakkında söz isteyen sayın milletvekilleri?... Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimsen?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

- Aktarma yapılmayacak ödenekler ile aktarma suretiyle artırılmayacak ödenekler
13. Bütçede aktarmaya bağlı olmadığı belirtilen ödenekler ile adları aşağıda sayılan ödeneklerden başka bir amaç için kullanılmak üzere aktarma yapılamaz:
- (1) Maaş, ücret ve diğer özlük hakları.
 - (2) Nakdi ve ayni yardımlar.
 - (3) Acil yardımlar ve sosyal yardımlar.
 - (4) Emekli maaş ve ikramiyeleri.
 - (5) Malî, iktisadi ve sosyal transferler.

BAŞKAN - 13'üncü madde hakkında söz isteyen?... Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Maliye iş- 14. Maliye işleriyle görevli Bakanlık aşağıdaki
leriyle aktarmaları yapmaya yetkilidir.

görevli
Bakanlığın
Aktarma
Yetkisi

- (1) Emekliye ayrılan veya sevkedilen personelin maaşlarından sağlanan tasarruflardan yine bu personelin emekli maaş, ikramiye ve yürürlükteki mevzuatla saptanan özlük haklarının karşılanması için aktarma yapmak.
- (2) Yasa veya yürürlükteki mevzuatla saptanmış maaş, ücret ve özlük haklarının ödenmesini sağlamak amacıyla maaş kalemleri arasında aktarma yapmak.

BAŞKAN - 14'üncü madde hakkında söz isteyen?... Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ek Ödenek

Ek Ödenekte 15. Bütçe tanzimi ve onayı sırasında mevcut olmayan
Temel İlke ve tahmin edilemeyen bir hizmetin Bütçe yasalaştık-
tan sonra ortaya çıkması nedeniyle Bütçeye ek öde-
nek gerektirmesi halinde, Bütçeye yeni tertip veya
ek ödenek ilâvesi, Cumhuriyet Meclisi'nin onayıyla
yapılır.

BAŞKAN - 15'inci madde hakkında söz isteyen?... Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATIP -

Maliye iş-
leriyle görevli Bakan-
lığın Ek Öde-
nek Yetkisi

16. Aşağıdaki ek ödeneklerin Bütçeye eklenmesi
Maliye işleriyle görevli Bakanlıkça yapılır.

- (1) Bağışlar ve Krediler: Belirli bir hizmetin yerine getirilmesi için koşullu olarak yapılan bağışlar ve verilen kredilerin Bütçenin gelir kısmına "Gelir" kaydedilerek "Giderler" kısmında açılacak özel maddeye ödenek kaydı. Bu bağış ve kredilerin yıl içinde harcanmayan kısmı müteakip mali yıla devredilir.
- (2) 7'nci maddede belirtilen gelirin mali yıl içinde meydana gelmesinden dolayı Bütçede gelir kaydına karşılık, ilgili gelirlerle birlikte gider gereken hallerde hizmeti yerine getirecek Daire bütçesi altında gider kalemi açmak.
- (3) Gelir iadeleri, vergi iadeleri, gümrük resmi iadeleri, banka faiz ve harçları.
- (4) Emekli ikramiyelerinin ödenebilmesi için ödeneklerin yeterli gelmemesi halinde ödenek kaydı.
- (5) Program 05, Alt Program 40, Madde 85 ile Program 06, Alt Program 41, Madde 85 ödeneklerine borç tahakkuk ettikçe gerektiği halde ödenek kaydı.
- (6) Bütçe tertibi içinde, gelir ve giderleri karşılıklı olarak yer alan özel fonlara ait harcamalarla ilgili gelir ve gider kalemlerine ihtiyaca göre ek ödenek kaydı.
- (7) Kamu Görevlileri Yasası'na uygun olarak Bakanlar Kurulunca verilen hayat pahalılığı ödeneği kadar 1988 Mali Yılı Bütçesinin ilgili kalemlerine gelir ve gider kaydı.

7/1979

3/1982	50/1984
12/1982	2/1985
44/1982	10/1986
42/1983	13/1986
5/1984	30/1986
29/1984	31/1987

BAŞKAN - 16'ncı madde hakkında söz isteyen sayın milletvekilleri?... 16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir. Madde 17, devam edin Sayın Usar.

KATİP -

Bütçenin 17. Ek ödenek veya aktarma önerileri usulüne uygun şekilde kesinleşmedikçe, sözkonusu öneriler harcama-
Borçlan- cılara esas alınamaz ve bütçe borçlandırılmaz.
dırılması

BAŞKAN - 17'nci madde hakkında söz isteyen?... Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Şartlı 18. Bütçede belirli koşulların gerçekleşmesine
Harcamalar bağlanan harcamalar, ancak bu koşullar gerçekleş-
tiği takdirde yapılabilir.

BAŞKAN - 18'inci madde hakkında söz isteyen?... Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

BEŞİNCİ BÖLÜM
Personel Rejimi

- Tayin, Terfi, 19. (1) Bütçede kadrosu ve ödeneği olmadan herhangi
Barem Değişik- bir tayin, terfi ve barem ayarlaması yapıla-
likleri ve Ek maz. Ancak, 1 Ocak 1988 tarihinden başlayarak
Kadro İhdası Cumhuriyet Meclisi tarafından onaylanıp yü-
rürlüğe girecek olan yasalarla ihdas edilecek
kadro ve baremler ile mevcut yasalarda yapı-
lacak kadro ve/veya barem düzenlemeleri, yü-
rürlükteki Bütçe Yasasında herhangi uygun
bir ödenekten ödenme olanağının bulunması
durumunda, münhal kadrolar doldurulup kullan-
dırılabilir ve/veya barem ayarlamaları ya-
pılabilir.
- (2) Bütçede öngörülen veya yıl içinde herhangi
bir sebeple münhal düşen mevkiler karşılama-
da "Münhal" sözcüğünün yazılı olup olmadığına
bakılmaksızın, mali olanaklar elverdiği "1-
çüde ve Maliye işleriyle görevli Bakanlığın
içten veya dıştan olmak üzere vereceği onaya
bağlı olarak doldurulabilir.
- (3) Bütçede öngörülen münhallerin (2)'nci fıkrada-
daki kurallara bağli olarak doldurulmasını
müteakip ortaya çıkacak münhal mevkilerde
kademeli olarak atama yapılamaz. Ancak,
çok ivedi durumlarda hizmetin aksamasına
neden olabilecek hallerde, mali olanakların
uygun olması koşuluna bağli olarak, Maliye
işleriyle görevli Bakanlıkça münhal yerlere
atama yapılması için yetki verilebilir.

BAŞKAN - 19'uncu madde hakkında söz isteyen?... Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Yatırım Proje- 20. Yatırım projelerinin gerçekleştirilmesi amacıyla
lerinde İstih- Kamu Görevlileri Yasası'nın 6'ncı maddesinin (2)'nci
dam Koşulları fıkrası uyarınca tamamen geçici olarak ve proje süre-
7/1979 29/1984 since, proje' amacına göre istihdam yapılabilir. Geçici
3/1982 50/1984 nitelikli bu atamalar ile esas kadrolar arasında hiçbir
12/1982 2/1985 koşul altında ve hiçbir şekilde bağlantı kurulamaz.
44/1982 10/1986
42/1983 13/1986
5/1984 30/1986
31/1987

BAŞKAN - 20'nci madde hakkında söz isteyen?... Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Arizi veya 21. Maaş veya ücret ödenekleri hangi program altında
Geçici Per- olursa olsun, arizi veya geçici olarak istihdam edilen
soneli Ak- personeli başka bir Bakanlık veya Daireye aktarmaya
tarma Yetkisi ilgili Bakanlığın talebi üzerine Maliye işleriyle
görevli Bakanlık yetkilidir.

BAŞKAN - 21'inci madde hakkında söz isteyen?...
Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Atamalarda 22. Hizmet Şemalarında ilk tayin mevki olarak belir-
Öncelik lenen kadrolardaki münhallere halen Bütçeden maaş
22/1984 alan ve Geçici Personelin Kadrolanması (Öze
36/1984 Kurallar) Yasası uyarınca istihdam edilen perso-
37/1984 nelden gerekli niteliği taşıyanlar öncelikle
8/1985 atanır.

1111 1111

- 3425 -

BAŞKAN - 22'nci madde hakkında söz isteyen?... Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Geriye Dönük 23. Sebep ve gerekçesi ne olursa olsun, geriye
Atamalar dönük atama yapılamaz ve herhangi bir adla
ödemede bulunulamaz.

BAŞKAN - 23'üncü madde hakkında söz isteyen?... Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Personel 24. Personelin ödenekli veya ödeneksiz izinleri
İzinleri Bütçeye mali külfet yüklemeyecek şekilde prog-
ramlanır ve uygulanır.

BAŞKAN - 24'üncü madde hakkında söz isteyen?... Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Yurt Dışı 25. (1) Yurt dışına yapılacak nakil ve atamalar
Atamalar Bakanlar Kurulu'nun onayı ile gerçekleştirilir.
53/1977
12/1980
7/1981
5/1982
24/1983 (2) Üst kademe yöneticilerinin nakil ve
43/1983 atamaları Üst Kademe Yöneticileri
2/1984 Yasası kuralları çerçevesinde gerçek-
20/1986 leştirilir.
4/1987
49/1987
50/1987

../3426....

BAŞKAN - 25'inci madde hakkında söz isteyen?... Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

- Ek Ücretler 26. (1) Bütçeden maaş veya ücret alan kişiler, birden fazla görevlerde çalıştırıldıkları takdirde, sadece atanmış buldukları kadronun maaş ve ücretini alabilirler. Resmi çalışma saatleri dışında kurs veya seminerlerin yönetici ve öğretmenlerine veya öğretim görevlileri ile kamu yararına olmak koşuluyla Bakanlar Kurulunca öngörülen diğer geçici hizmetleri görenlere, Bütçede kabul edilmiş ödenekten verilecek ücretler bu kayıt dışındadır.
- (2) Bir kamu görevlisi esas görevi dışında yalnız bir kamu iktisadi teşebbüsü idare meclisinde görev alabilir.

BAŞKAN - 26'ncı madde hakkında söz isteyen?... Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

- Emeklilik 27. Yasaların öngördüğü esaslar dışında hiç hakkı kimseye emeklilik hakkı tanınamaz.

BAŞKAN - 27'nci madde hakkında söz isteyen?... Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

ALTINCI BÖLÜM
Finansman

Bütçe Dışı Fonlar 28. Bir Yasa uyarınca belli amaçlarla kurulmuş olan Bütçe dışı fonların cari ihtiyaçlar üstündeki nakit mevcutları, vevne birliği esasına göre Maliye işleriyle görevli Bakanlıkça septanacak yöntemler çerçevesinde değerlendirilir ve yönetilir.

BAŞKAN - 28'inci madde hakkında söz isteyen?... Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir

KATİP -

YEDİNCİ BÖLÜM
Denetim

Denetim Yöntemleri 29. Denetim aşağıda belirtilen esaslar çerçevesinde yapılır:

- (1) Maliye işleriyle görevli Bakanlık: Harcamaların Bütçeye uygunluğu, ödemelerden önce veya ödemeler sırasında Maliye işleriyle görevli Bakanlık ile Bakanlığa bağlı daireler ve yetkili elemanları tarafından denetlenir. Bu denetimler sırasında Bütçeye, Bütçe esas prensiplerine, yürürlükteki mevzuata uygun olmayan veya belgeleri eksik olan ödeme talepleri yerine getirilemez. Doğrudan veya Mutemetler eliyle yapılan ödemeler sırasında hak sahiplerinin kimliklerinin denetimini ödemeyi yapan Dairenin kamu görevlileri yapar.

53/1982

- (2) Teftiş ve İnceleme Kurulu:
Maliye işleriyle görevli Bakanlık bünyesi içerisinde Teftiş ve İnceleme Kurulu, Maliye Teftiş ve İnceleme Kurulu Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları Yasasına bağlı olarak inceleme ve denetim yapar.
- (3) Sayıştay:
Sayıştay, denetim yasalarının koyduğu yöntem ve kurallarla, bu Yasa ve ekinde öngörülen kuralları gözönünde bulundurmamak suretiyle, harcamalar ile gelirlerin Bütçeye ve Bütçe prensiplerine, karar ve belgelere uygun olup olmadığını denetler ve her üç ayda bir Cumhuriyet Meclisine rapor verir.
- (4) Meclis:
Bütçe kesin hesapları Cumhuriyet Meclisinin denetimine sunulur.

BAŞKAN - 29'uncü madde hakkında söz isteyen?... Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Bütçenin Uygulama ve Denetimine İlişkin Sonuçlar

Kesin Hesap Yasa Tasarıları ve Raporlar 30. (1) Uygulama ve denetim sonuçları, Maliye işleriyle görevli Bakanlığın üç ayda bir düzenleyeceği raporda gösterilir. Bu raporlar en geç müteakip ayın sonuna kadar, Bütçe kesin hesap cetvel ve raporları ise mali yılın sona ermesinden başlayarak üç ay içinde Bakanlar Kuruluna sunulur.

(2) Kesin Hesap Yasa Tasarıları ve ekli Hesap Cetvelleri ilgili oldukları Mali Yılın sonundan başlayarak en geç bir yıl içinde Bakanlar Kurulunca Cumhuriyet Meclisi'ne sunulur. Sayıştay genel uygunluk bildirimini, ilişkin olduğu Kesin Hesap Yasa Tasarısı'nın verilmesinden başlayarak iki ay içinde Cumhuriyet Meclisine sunar.

(3) Uç ayda bir düzenlenen ve Bakanlar Kuruluna sunulan raporlar Cumhuriyet Meclisine gönderilir.

BAŞKAN - 30'uncu madde hakkında söz isteyen?...

Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...

Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Usulsüzlük- 31. Kontrol, iç ve dış denetim sırasında, lerde Yapılacak İşlem usulsüz ödeme, ödenek aşması, avansların zamanında kapatılmaması, ihtiyaç dışında fuzuli harcamalar gibi mali mevzuata ve Bütçe Yasasına aykırı bir durum rastlandığı takdirde, hatalı işlemler düzeltilir ve gerekirse soruşturma açılır. Soruşturma sonucu saptanacak suçlar için yasal işlem yapılır ve usulsüz fuzuli ödemelerle ödenek aşmaları müsebbiplerinden tahsil edilir.

BÄŒKAN - 31'inci madde hakkında söz isteyen?...
Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Ovcokluęuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

UÇUNCU KISIM

Yatırım Harcamalarına İlişkin Uygulama ve Denetim
Kuralları

Projenin Uygulanması 32. Yatırım Proje harcamaları, proje Termin Flânları ile bu Yasada öngörülen kurallar çerçevesinde yapılır.

Türkiye Cumhuriyeti Yardımları ile finanse edilecek yatırım projeleri (*) için ilgili Bakanlıklarca hazırlanacak Proje Termin Flânları Maliye işleriyle görevli Bakanlık ile Devlet Flânlama Orgütünce değerlendirilerek Türkiye Cumhuriyeti Yardım Heyeti'ne intikal ettirilir. Bu Heyetin değerlendirmelendi Bakanlar Kurulunun onayına sunulur.

.. / 3431

BAŞKAN - 32'nci madde hakkında söz isteyen?...
Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...
Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Aktarma
ve Yeni
Projeler

33. (1) Türkiye Cumhuriyeti Yardımları ile finanse edilmesi öngörülen Yatırım Projelerinin uygulama seyirine göre projeler arasında aktarma yapılmasına ve finansmanı ayrıca sağlanan yeni projelerin mevcut projelere eklenmesine veya başlanmamış bir kısım projenin kaldırılmasına, Türkiye Cumhuriyeti Yardım Heyeti'nin olumlu görüşünün alınması kaydıyla Bakanlar Kurulu yetkilidir.
- (2) Mahalli kaynaklarla finanse edilmesi öngörülen Yatırım Projeleri ile ilgili aktarma işlemlerinde bu Yasa'nın 12'nci maddesindeki kurallar uygulanır.

BAŞKAN - 33'üncü madde hakkında söz isteyen?...
Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Yok. Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Kredi
ve
Yardımlar

34. (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne Türkiye Cumhuriyeti Hükümetince verilecek kredi ve yardımların kullanım biçim ve koşullarıyla, denetim esaslarını ve geri ödeme biçimini Türkiye Cumhuriyeti yetkilileriyle saptamaya Maliye işleriyle görevli Bakan yetkilidir.
- (2) Maliye işleriyle görevli Bakanlık bu yolla sağlanacak krediler için ayrı bir Fon açar. Fonda toplanan paralar tahsis edildiği amaçlar dışında kullanılamaz.

BAŞKAN - 34'üncü madde hakkında söz isteyen?...
Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Taahhüde 35. Maliye işleriyle görevli Bakanlıktan onay
Girişme alınmadan Yatırım Projelerine ilişkin harcamaya
yol açabilecek taahhüde girilemez.

BAŞKAN - 35'inci madde hakkında söz isteyen?...
Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Sermaye 36. Bütçede kurumlara katılma ve sermaye teşkili
Katkısı için, öngörülen ödenekler ile Devlet ekonomisinin
ve için, kalkınmasını desteklemek amacıyla Türkiye Cumhuri-
Krediler yeti Hükümetince sağlanacak yardım ve krediler,
34'üncü madde kurallarına bağlıdır.

BAŞKAN - 36'ıncı madde hakkında söz isteyen?...
Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

DÖRÜNCÜ KISIM
Çeşitli Kurallar

Kiralamaya 37. Bütçede öngörülen kira ödeneklerinin artışına
ilişkin neden olabilecek kira taahhüdüne girilemez. Bu
Kısıtlamalar kayıt Bütçeden katkı alan kamu iktisadi teşebbüsleri
ile diğer kamu kuruluşlarını da kapsar. Bu kurula
uyulması ve öngörülen ödeneklerin aşılması yönünde
Maliye işleriyle görevli Bakanlık gerekli önlemleri
alır.

BAŞKAN - 37'nci madde hakkında söz isteyen? Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATIP -

Dış 38. Bütçede dış yardım olarak öngörülen ödenekler,
Yardımların Bakanlar Kurulunca onaylanan tüzük çerçevesinde ve
Kullanılma- Bakanlar Kurulunca onaylanan tüzük çerçevesinde ve
sında İlke belirtilen amaçlara uygun olarak kullanılır.

BAŞKAN - "38'inci maddede hakkında söz isteyen? Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATIP -

Resmî 39. (1) Bakanlık, bağlı ve bağımsız daire, kurum ve
Hizmet kuruluşlarına ait resmî hizmet araçları, yalnız
Araçlarının hizmetin gerektirdiği alanlarda ve mesai
Kullanımında ilke saatleri içinde kullanılabilir. Mesai saat-
İlke leri dışında kullanımın zorunlu olduğu hallerde
ise, ilgili Daire Müdürü, Kurum ve Kuruluşun
Müdür veya Başkanının izni gerekir. Resmî
hizmet araçları hiçbir şekilde özel amaçlar
için kullanılamaz. Resmî hizmet araçlarının
denetiminden Maliye işleriyle görevli
Bakanlık yetkilidir.
(2) Devlete ait resmî hizmet araçları (Binek
araçları) her gün mesai bitiminde Devlet Emlak
ve Malzeme Dairesi merkez ve şubelerine imza
karşılığı teslim edilecek ve iş başlangıcında
imza karşılığı teslim alınacaktır.

BAŞKAN - 39'uncu madde hakkında söz isteyen? Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

.../3434....

KATIP -

Elzem
Servisler
Haricindeki
Resmî
Hizmet
Araçları

40. Elzem servis veren Bakanlık ve Daireler haricindeki tüm Bakanlık ve Dairelerdeki resmi hizmet araçları açık artırma usulüyle satılacak ve tahsil edilecek paralarla yeni araçların alın-
mında kullanılmak üzere Maliye işleriyle görevli Bakanlıkça ayrı bir Fon oluşturulacaktır.

BÂŞKAN - 40'inci madde hakkında söz isteyen? Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir..

KATIP -

BEŞİNCİ KISIM
Son Kurullar

Her
Mevkiye
Uygulanacak
Maaş
Baremlerinin
Saptanmasında
İlke

41. Bütçede öngörülen mevkilerin baremleri, bu Yasaya ekli "A" Cetvelinde Türk Lirası olarak gösterilmiştir. Ancak 1 Ocak, 1988 tarihinden sonra yeni barem cetvelinin Cumhuriyet Meclisince onaylanıp yürürlüğe girmesi halinde bu Yasada öngörülen Barem Cetveli de aynı tarihten geçerli olmak üzere tadil edilmiş sayılır.

MAAŞ BAREMLERİ

Barem Numarası	Baremler (Türk Lirası)
4	1.125.648 x 26.628 - 1.312.044
5	1.178.904 x 26.628 - 1.365.300
6	1.232.160 x 26.628 - 1.418.556
7	1.285.416 x 32.892 - 1.515.660
8	1.351.200 x 32.892 - 1.581.444
9	1.416.584 x 41.772 - 1.709.388
10	1.500.528 x 41.772 - 1.792.932
11	1.584.072 x 48.820 - 1.925.868
12	1.681.728 x 55.752 - 2.071.992
13	1.793.232 x 65.748 - 2.253.468
14	1.913.844 x 72.924 - 2.430.312
15	2.063.028 x 80.796 - 2.628.600
16	2.223.216 x 90.432 - 2.856.240
17 B	2.404.080 x 95.088 - 3.069.696
17 A	2.499.168 x 95.088 - 3.164.784
18 B	3.171.588 x 95.100 - 3.837.288
18 A	3.361.788 x 100.176 - 4.063.020
19	3.862.668 x 104.856 - 4.596.660

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; "A" Cetvelinin okunmuş kabul edilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Cetveli okunmuş olarak 41'inci madde hakkında söz isteyen? Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

("A" Cetveli, 41'inci maddeye eklenmiştir.)

KATİP -

İta ve
Tahsil
Amirleri

42. Cari Harcamalarda İta Amirleri bu Yasaya ekli "G" Cetvelinde, tahsil Amirleri de "H" Cetvelinde gösterilmiştir.

Program

- 01
- 02
- 03
- 04
- 05
- 06
- 07
- 08
- 09
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19

..CF..

-3437-

"G" CETVELİ
ITA AMİRLERİ

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Başkanı
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanı
Dışişleri ve Savunma Bakanı
Maliye ve Gümrükler Bakanı
İçişleri, Köylükleri ve Doğal Kaynaklar Bakanı
Bayındırlık, Ulaştırma ve Turizm Bakanı
Milli Eğitim ve Kültür Bakanı
Tarım ve Orman Bakanı
Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanı
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
İskân Bakanı
Gençlik, Spor ve Çalışma Bakanı
Yüksek Mahkeme: Madde 51 Yüksek Mahkeme Başkanı
Diğer Maddeler Başmukayyit

Başsavcı
Sayıştay Başkanı
Kamu Hizmeti Komisyonu Başkanı
Emniyet Genel Müdürü
Savunma
(Alt Program 01-03 Güvenlik Kuvvetleri Komutanı)
(Alt Program 04 Sivil Savunma Teşkilâtı Başkanı)

.. / 3438 ..

"H" CETVELİ -
TAHSİL AMİRLERİ

<u>Program</u>	<u>Alt Program</u>	<u>Madde</u>	<u>Tahsil Amiri</u>
1	1	1 - 6	Maliye ve Gümrükler Bakanı
	2	1,4, 5, 6	Maliye ve Gümrükler Bakanı
		2, 3	İşleri,Köyleri ve Doğal Kaynaklar Bakanı
		7	Bayındırlık,Ulaştırma ve Turizm Bakanı
		8	Maliye ve Gümrükler Bakanı, İşleri,Köyleri ve Doğal Kaynaklar Bakanı ve Baş Mukayyit
2	1	1 - 7	Maliye ve Gümrükler Bakanı
3	1	1	Baş Mukayyit
		2	İskân Bakanı
		3, 4	İşleri,Köyleri ve Doğal Kaynaklar Bakanı
		5, 7	Ekonomi,Ticaret ve Sanayi Bakanı
		6	Maliye ve Gümrükler Bakanı
		8	Maliye ve Gümrükler Bakanı, İşleri,Köyleri ve Doğal Kaynaklar Bakanı
		9	İskân Bakanı
	2	1, 2, 14-18	Bayındırlık,Ulaştırma ve Turizm Bakanı
		3, 10, 19	Milli Eğitim ve Kültür Bakanı
		4, 5, 6	Tarım ve Orman Bakanı
		7	Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
		8	Sayıştay Başkanı
		9	K.K.T.C.Başbakanı
		11, 13	Maliye ve Gümrükler Bakanı
		12	Maliye ve Gümrükler Bakanı ile Bayındırlık,Ulaştırma ve Turizm Bakanı
		20	Maliye ve Gümrükler Bakanı ile Tarım ve Orman Bakanı

..TASİ..

../3439..

<u>Program</u>	<u>Alt Program</u>	<u>Matte</u>
4	1	1
		2, 4
		3
	2	1
5	1 - 4	
	5	
6	1 - 4	
7	1	
	2-3-4	
	5	
	6, 7	
	8	
	9, 11	

-3439-

Tahsil Amiri

Baş Mukayyit

Maliye ve Gümrükler Bakanı

Maliye ve Gümrükler Bakanı ile Bayındırlık,

Ulaştırma ve Turizm Bakanı

Maliye ve Gümrükler Bakanı

Tarım ve Orman Bakanı

Maliye ve Gümrükler Bakanı

Maliye ve Gümrükler Bakanı

İçişleri, Köyişleri ve Doğal Kaynaklar Bakanı

Maliye ve Gümrükler Bakanı

K.K.T.C. Başbakanı

Tarım ve Orman Bakanı

Millî Eğitim ve Kültür Bakanı

Bayındırlık, Ulaştırma ve Turizm Bakanı

İÇİŞLERİ, KÖYİŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANLI
TAŞNENT ARASAYAN (Yerinden) - Cetvellerin okunmuş kabul edilmesi.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, "G" ve "H" Cetvellerinin de okunmuş kabul edilmesini öneren var. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimsiz?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir. 42'nci madde hakkında söz isteyen? Yok. Cetvelleriyle birlikte oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Etmeyenler?... Çekimsiz?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

("G" ve "H" Cetvelleri 42'nci maddeye eklendi.)

KATİP -

Yasenin 43. Bu Yasaya, Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu adını, Maliye işleriyle görevli Bakan uygular.

BAŞKAN - 43'Üncü m dde hakkında söz isteyen? Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...Çekimsiz?...Yok. Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Yürürlüğe 44. Bu Yasa 1 Ocak 1988 tarihinden başlayarak yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; 44'Üncü madde hakkında söz isteyen?...Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Etmeyenler?... Çekimsiz?... Yok. Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Ve böylece Tasarrufların m dde m dde görüşülmesi tamamlanmıştır. İçtüzüğün 155'inci maddesi uyarınca Bütçe Yasa Tasarısının bütününe oylanması açık oylama ile yapılacaktır. Kısa ismi okuyunuz önce lütfen.

KATİP -

Kısa 1. Bu Yasa, 1988 Mali Yılı Bütçe Yasası olarak isimlendirilir. İsim

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; oylama ad okunarak yapılacaktır. Okuyunuz lütfen. Tümünü oylarınıza sunuyorum. Ad okunur.

KATİP -

1988 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı ile ilgili oylama sonuçları:

<u>Kabul edenler:</u>	<u>Retmeyenler:</u>	<u>Oylanmaya İhtilal edenler:</u>
Mustafa Adaoğlu	Ergin Abdullah	Mehmet Cive
Ahmet Akar	Mehmet Altınay	İbrahim Koreli
Kenan Akın	Müseyin Angolewli	Ferdi S. Soyer
Kenan Atakol	İsmail Bozkurt	Naci T. Usar
Taşkent Atasayan	Fedil Çağd	Çetin Vezircioğlu
Hakkı Atun	Alpay Durduran	
Mehmet Bayran	Kemal Emirzade	
Aytaç Begeşler	Rasih Keskiner	
Nazif Borman	Peridun Onsev	
Günay Caymaz	Özker Özgür	
Salih Coşar	Ziye Rizki	
Müseyin Curcioğlu	Aktan Sadık	
Omer Demir	Hasan Sarıca	
Onay F. Demirciler	Erdoğan Süreç	
Enver Emin	Salih Usar	
Mustafa Erbilin	Ergün Vehbi	
Derviş Eroğlu		
Sait Güven		
Mustafa Hacıahmetoğlu		
Erbay Kanatlı		
Mustafa Karpaslı		
Olgun Paşalar		
Eşber Berakinci		
Vehbi Z. Serter		
Yüksel Tücceroğlu		
Emin Uzun		
Atay Cafer Urel		
Tokay Varış		
Altın Yavuz		

29 Kasım, 16 Ocak 1988.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; 29'la 16 oylu yeni oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; programa tam sadık kalarak gösterilen çabaya, özveriye ve ciddiyete yürekten teşekkür ederim.

Sayın Başbakan söz ister misiniz efendim? Buyurun.

BAŞBAKAN Dr. DERSİŞ BROGLU - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce yapılan açık oylamada, bazılarının kabul bazılarının ret diyerek çoğunlukla geçen bu Bütçenin, Suzy Hakkında Türk Cumhuriyeti'ne hayırlı uğurlu olsun dilerim ve iki hafta boyunca bir çalışmadan dolayı evet diyenlere de, hayır diyenlere de Hükümetim adına teşekkür etmek isterim. Bu iki haftalık süreç içerisinde muhalefete mensup milletvekilleri, Hükümetin Bütçesini bazan haklı, bazan haksız, bazan yerinde, bazan yersiz eleştirilerle, ağır eleştirilerle eleştirmişlerdir. Bazı görüşler de zaman zaman ortaya çıkmıştır. İyiniyetle ortaya konan eleştiriler, t bütü ki dikkate alınacaktır. Tabii ki Bütçe görüşmelerinde iktidar-muhalefet ilişkileri hiçbir zaman gözardı edilmez ve bu ilişkiler içerisinde belki bu Bütçe için söylenmesi gereken sözler de söylenebileceğinin bilincinde olarak söylenmeleri o şekilde değerlendiriyoruz. Ama tenkitler, haklı tenkitler, biraz önce belirttiğim gibi ve bazı ihbar niteliği taşıyan konular da Hükümetimiz tarafından araştırılacak ve değerlendirilecektir.

Bu iki hafta içerisinde bilhassa iktidar kanadı milletvekilleri, büyük bir sabırla Meclisin bütün Birleşimlerine katılmaya dikkat etmişlerdir. İktidar kanadı milletvekillerine, bu devamlılıklarından dolayı, fire vermeden devam edişlerinden dolayı teşekkür ediyorum. Ama muhalefet milletvekillerini unuttuklarımız da zannedilmesin. Zaten paşinen oy veren ve vermeyenlere teşekkür etmiştim. Tenkit eden arkadaşların da tenkitlerinin değerlendirilmesini belirtmiştim.

Biz gelir kaynaklarımızı artırmaya, biraz önce Maliye Bakanımızın belirttiği gibi gelir sahibi kişilerin üzerine ısrarla giderek gelir kaynaklarımızı artırmaya çalışma kararlılığındaız. Bu kararlılığımız bugün bir kere daha bu kürsüden Maliye Bakanımız tarafından tekrarlanmıştır ama, benim de hatırlatmamda yarar vardır. Kazananın vergisini vermesi ve bu bütçe gelirlerinin sağlıklı olması muhakkak ki Hükümetimizin benimsediği bir prensiptir ve bu prensipler içerisinde biz bütçeyi uygulamaya, gelirlerimizi artırmaya gayret edeceğiz. Dışa bağımlı olmaktan ne kadar kurtulursak, bütçemizin ve Hükümetimizin o kadar sağlıklı faaliyetler içerisinde olduğunun bilincindeyiz. Ama bir gerçek var ki çalışan nüfus 64,000 civarında. Bu çalışan nüfustan sağlanan gelir ortada. Bu gelirlerimizin artması için Hükümetimizin gayreti ortada. Demek ki bütün bu gayretlerimize rağmen yine Anavatanımız Türkiye ile işbirliği halinde ve onun desteği ile bütçe olanaklarımızı artırarak gerek yatırımlarımızı, gerek zaman zaman ortaya çıkan sıkıntılarımızı gidermeye çalışacağız. Özetle, biz Hükümet olarak bu yıl yapılan bütçe çalışmalarından ve bu bütçe çalışmalarına gösterilen ilgiden son derece memnunuz ve bütün arkadaşlara yürekten teşekkür ederim.

Fırsat bulmuşken bir konuya daha değinmek isterim. Dün Sayın Naci Talât Uyar konuşurken polisle ilgili benim bir resepsiyonda, Cumhurbaşkanımızın satranç ödülleri verilmesi resepsiyonunda bulunmam gerektiği için dinleyememiştim. O bakımdan Maliye Bakanı cevap vermek durumunda kalmıştı, çünkü Maliye Bakanını görevlendirmiştim. Biz bir prensibi benimsediğimizi, Hükümet olarak bir prensibi benimsediğimizi Sayın Maliye Bakanı açıklamıştı. Akşamki tepkilerden anladığım kadarı ile muhalefet bu prensibe karşı son derece hassas ve benimsememiş durumda. Fakat kişilerin prensipleri olduğu gibi ve yazılı değil o prensipler, Hükümetlerin de bazı prensipleri vardır. Eylem halinde olan kişilerle, kuruluşlarla biz görüşmelerimizi sürdüremeyiz. Ama Anayasanın vermiş olduğu tüm haklara saygılıyız. Başta grev olmak üzere her türlü eyleme saygılıyız ve bugüne kadar olan

eylemlere müdahale de edilmemiştir, öyle bir düşüncemiz de yoktur. Eğer ekonomiyi daha dar boğazlara çeken eylemler değilse, Hükümet olarak herkesin hakkını ve bu hakkını kullanmasına karşı değiliz. Ama Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikasının ilgili Bakanla görüştükten sonra, ilgili kurulun toplanmasını isteyiş ve o isteklerine tarih saat vermiş olmamıza rağmen bir gün önce eyleme geçmesi ve bu eylemini Meclise kadar getirmiş olması takdir edersiniz ki bizim bu görüşmeleri yapmamızı engellemiştir.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Verinden) - Hiç takdir etmeyiz.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Hem söz veriliyor, saatine kadar söz veriliyor, toplantı yeri tespit ediliyor, ondan sonra bir gün önce daha doğrusu bir gün önce eylemle karşı karşıya kalıyorsunuz. Takdir edersiniz ki Hükümette olan kişiler bugün vardır, yarın olmayabilir. Ama Hükümetlerin prestiji devamlıdır. Hükümetlerin prestijini korumak başta ben olmak üzere, hepimizin görevidir ve Hükümetin prestiji herşeyin üzerinde gelmektedir. Polis emeklileri ile de müteaddit defalar görüşmüş olmamıza rağmen, sanki görüşmemişiz gibi bir hava yaratıldı ve eylem esnasında Başlakana muhtıra vereceklermiş. Bu dünyanın hiçbir yerinde görülmuş bir hareket değildir ve bu hareketleri benimsemedik, prensip olarak benimsemeyiz. Ama kapılarımız herkese açıktır. İstedikleri zaman gelirler, görüşürüz hak varsa, hakları varsa, herhangi bir eylemde eğer hak varsa otururlar, görüşülür kararlaştırılır anlaşılır ve o hak verilir. Hak olmadan, hak olmadığı zamanlarda da eylem de olsa muhakkak ki o haklar, olmayan haklar teslim edilmez. Bu da zannederim Hükümette olanların görevidir. Bu düşüncelerle bu memlekette demokratik sistemi yaşatmak için Hükümet olarak, Hükümet kanadı olarak iktidarı ile muhalefeti ile tabii büyük bir özen göstermemiz gerektiği inancındayım. Bizim hedefimiz odur, düşüncemiz odur. Genç bir Cumhuriyete sahibiz. Bu genç Cumhuriyeti demokratik kurallar içerisinde yönetmek ve yaşatmak hepimizin görevidir. Biz bu görev anlayışı içerisinde görevlerimizi devam ettireceğiz. Halk bizi takdir ettiği müddetçe, sandıktan Hükümet olarak çıktığımız müddetçe bu görev anlayışı içerisinde olacağız ve imkânlarımız nispetinde her yıl Bütçeyi Mecliste hep birlikte tartışarak bu Bütçeyi de yürütmeye çalışacağız.

Ben, tekrar şahsım ve Hükümetim adına bu Bütçe çalışmalarında her gün Meclise devam ederek gayret sarfeden, Meclisi gerek eleştirmek için, gerekse Meclis çalışmalarında Hükümete destek vermek için çalışan, hazırlanan herkese teşekkür eder ve şimdiden Yeni Yılın hepimize ve halkımıza, genç Cumhuriyetimize hayırlı, uğurlu olmasını dilerim. Saygıları sunarım.

BAŞKAN - Kısaca, grup başkanlarına da söz vereceğim. Buyurun Sayın Özgür.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Başkanın da belirttiği gibi kısaca biz de bu aşamada çıkardığımız sonucu birkaç cümle ile ortaya koymakta yarar görüyoruz.

Bütçeler, kuşkusuz bir yerde Meclislerin, Hükümetleri denetlemesine yarar. Biz de Apa Muhalefet Partisi olarak, Bütçe görüşmeleri olanağından yararlanarak Hükümeti her yönü ile denetlemeye çalıştık. Hükümetin iç ve dış politikalarını eleştirdik ve Hükümetin birtakım davranışlarını eleştirirken, tutumlarını, uygulamalarını, politikalarını eleştirirken, Hükümetten izahat bekledik, yanıt bekledik. Üzülerek belirtmek zorundayım ki, Hükümet bize bu Bütçe görüşmelerinde herhangi bir konuda doyurucu yanıt verememiştir. Bu Bütçe görüşmelerinde ortaya çıkan yalın, açık gerçeklik odur ki, maalesef Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti, mümkün olduğu oranda denetimden kaçmaktadır. Hükümet ne yazık ki eleştiriler karşısında oldukça kayıtsız görülmektedir. Bütçe görüşmeleri devam ederken, öyle zamanlar olmuştur ki, salonda bir tek Hükümet mensubu bile yoktu. Bazen bir tek Bakan, ilgili Bakan vardı, onun dışında herhangi bir Hükümet mensubu veyahut Hükümet ortaklarından milletvekilleri salonda değillerdi.

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden) - Kuliste dinlemek aynı şeydir.

OZKER OZGUR (Devamla) - Bu bir kayıtsızlığın belirtisidir. Kuliste dinlenmez Sayın Bakan. Kuliste sohbet edilir, kuliste birleşimleri izlemeye pek olanak yoktur.

Gördüğümüz kadarıyla Hükümet, bağımsız organ olması gereken Sayıştay'ın, denetim gücünü de kırmaya çalışmaktadır. Bunun tartışması uzun boylu yapılmıştır, yinelenmek istemiyorum. Fakat bundan sonra, bu bütçe geçtikten sonra ki oylanmıştır, geçmiştir, Sayıştay eski Sayıştay olmayacaktır. Özellikle Hükümetin dıştaki denetimi açısından mali hicazet altında olacaktır.

Yine belirtmek zorundayım ki, Hükümet anti-demokratik bir yola girmiş bulunmaktadır ve Anayasanın çalışanlara ve tüm yurttaşlara tanıdığı toplantı ve gösteri yürüyüşü yapma, grev yapma eylemini neredeyse tanımadığını Başbakan bu kürsüden ifade etmiş bulunmaktadır. Ben, yahut biz, eylem içinde olan herhangi bir kuruluşla görüşmeyiz demiştir. Eylem, bir defa Anayasal bir haktır. Anayasa dışı, yasa dışı bir eylem sözkonusu olsa o zaman hakkınız var, bu Anayasa dışı, bu yasa dışı eylem devam ettiği sürece biz yasal bir Hükümet olarak sizinle görüşemeyiz diyebilirsiniz. Ama Anayasanın tanıdığı bir hak, eylem yapma hakkı, toplantı yapma, gösteri yürüyüşü yapma hakkı kullanılacak ve o devam ederken yurttaş size gelecek, siz de kaldırın eyleminizi, sizinle görüşeyim diyeceksiniz. Bu resmen o hakkı, o Anayasal hakkı o yurttaşa çok görme demektir. O hakkı tanımama demektir ve Hükümet bu tavrıyla maalesef demokratik olmayan bir yola girmiş bulunmaktadır. Hükümetin unutmaması gereken birşey vardır. Yurttaş durup dururken ne grev yapar, ne toplantı yapar, ne gösteri yürüyüşü yapar. Yurttaş eğer hakkını alamamışsa, yurttaş eğer hakkı verilmiyorsa greve gider, toplantı yürüyüşü yapar veyahut başka herhangi yasal bir eylem içine girer. Ve demek oluyor ki yurttaşı eyleme iten, eyleme zorlayan Hükümetin kendisidir. Sen yurttaşı hem eyleme iteceksin, eyleme zorlayacaksın, hem de ben senin bu eylemini tanımıyorum, eylemini kaldır ki seninle görüşebileyim diyeceksin. Polis örgütü, polis emeklileri çok kez Hükümetten görüşme isteminde bulunmuşlardı ve Hükümet sürekli olarak görüşmeyi reddetmiştir. Reddettiği için ...

İÇİŞLERİ, KOYUŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Konu nedir Sayın Başkan? Onu şey edelim yani lütfen.

BAŞKAN - Efendim, Hükümet Başkanı teşekkür ederken iki konuya da değindi. Herhalde onu yanıtlamak istiyorlar. Değil mi? O da ona yanıt vermek istiyor. O konuda Sayın Hükümet Başkanına söz verdiğimizize göre bu arkadaşlar da kısaca ona yanıt vermeye çalışıyorlar. Efendim?

DİŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKÖL (Yerinden)-
Kısaca mı?

FADIL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden)- Uzun da olabilir efendim. Olur mu böyle sınırlama?

BAŞKAN - Hayır, yani kısa olması gereklidir.

OZKER ÖZGÜR (Devamla)- Yani şimdi, yani yetişmez ...

BAŞKAN - Kısa olması gereklidir çünkü bütçeyi tamamladık. Konu kapanmıştır.

OZKER ÖZGÜR (Devamla)- Evet.

BAŞKAN - Yalnız usulen Sayın Başbakana teşekkür yetkisi tanıyoruz ve o fırsatı verince birkaç konu değinildiği için herhalde ona yanıt vermeye çalışıyorsunuz?

FADIL ÇAĞDA (Devamla)- Son söz milletvekilinindir efendim.

OZKER ÖZGÜR (Devamla)- Birkaç ...

BAŞKAN - Lütfen efendim, kısaca bağlayalım. Çünkü yeniden bu konulara değinilmiştir gerçekten.

OZKER ÖZGÜR (Devamla)- Evet, tabii tabii.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)- Bunlar konuşuldu.

OZKER ÖZGÜR (Devamla)- Eğer değinilmeseydi, Başbakan değinmeseydi ...

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Genel görüşmeye dönecek.

BAŞKAN - E, dönüşmesin efendim, kısa keselim.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Biz de değinme gereğini duymayacaktık. Başbakanın kendisi değindiler ve bunun üzerine biz de değinme ihtiyacını duyuyoruz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Başbakan yoktu onun için değindi. Başbakan burda değıldi.

Dr. DERViŞ EROGLU (Devamla) - Cevap vermediğim için tekrarladım.

BAŞKAN - Kısaca toparlayıp diğerk arkadaşlara da söz verelim ve bağlayalım efendim. Pazartesi günü birleşimimiz vardır.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Evet Sayın Başkan, değerli milletvekilleri....

TARIM VE ORMAN BAKANİ AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Bize de söz verecek misiniz efendim? Vermeyecekseniz bilelim.

BAŞKAN - Veririz efendim. Şimdi mi?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hayır, yani parti başkanları diye mi çağır yaptınız?...

BAŞKAN - Hayır efendim, çağrı yapmadım. Söz istedi arkadaşlar, ben yalnız Başbakana çağrı yaptım.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Biz Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ana muhalefet partisi olarak, Hükümetin çalışanlara karşı takındığı bu tutumdan vazgeçmesini istiyoruz. Bu anti-demokratik bir tutumdur, bu tutumunu Hükümetin terketmesi gerekiyor. Bütçeye biz olumsuz oy verdik, ret oyu verdik, tümü üzerinde konuşurken eleştirdik, enflasyonist bir bütçe olduğunu belirttik, vergi adaleti getirmediğini, getirmeyeceğini uzun uzun anlattık, örnekler verdik,

çalışanlara ek külfet getireceğini vurguladık, meselâ Yatma Değer Vergisi bunlardan biridir. Tüm bu nedenlerden ötürü bütçeye olumsuz oy kullandık. Yalnız konuşmamı noktalamadan önce bir serzenişte bulunmak istiyorum. İktidar-Muhalefet tartışır Mecliste. Eleştiriler yapılır, bazan hava elektriklenebilir, yumuşak, sert, tatlı sert konuşmalar söz konusu olabilir. Ancak tartışılanlar burda efendice tartışılır. Burda çıkarım ben bir konuşma yaparım, Başbakan çıkar beni yanıtlar, başka bir milletvekili beni yanıtlar ve bu tartışma bu şekilde devam eder. Ama eğer burda yapılan konuşmalar bir yayın organında "seviyesiz" diye tanımlanırsa ve bu seviyesiz sözcüğü günlerce manşetten düşmezse, o zaman oyunun kurallarının dışına çıkmış demektir. Burda benim yaptığım konuşmanın seviyeli olup olmadığını herkes kendine göre ölçer, tartar. Ama sen eğer okuyucunun, kendi okuyucunun benim konuşmamla ilgili bir yargıya varmasını istiyorsan benim konuşmamı da yayınlayacaksın, aynı yayın organında; ne söylediğimi kelimesi kelimesine yayınlayacaksınız, sen de kendi konuşmanı yayınlayacaksın, ondan sonra okuyucu ona karar verecek, hangisi seviyeli, hangisi seviyesiz. Biz Yenidüzen'de de yayınlıyoruz Meclis tutanaklarını ama...

BAŞKAN - Sayın Başkan, Sayın Ozker Özgür...

OZKER ÖZGÜR (Devamla) - Herhangi bir arkadaşın konuşmasını seviyesiz diye nitelemeyiz.

BAŞKAN - Sayın konuşmacı...

OZKER ÖZGÜR (Devamla) - Bu serzenişte bulunma ihtiyacını duydum. Ana muhalefet partisi olarak görevimizi yerine getirmeye devam edeceğiz. Meclis içinde ve dışında denetleme görevimizi yerine getirmeye devam edeceğiz. Bu bütçenin nasıl uygulanacağını da göreceğiz. Bu çerçevede konuşmamı noktalıyorum. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Yalnız sayın arkadaşlar; sayın grup başkanları; ben son söz olarak Sayın Başbakan, en son söylenecek ve teşekkür edilecek konu hakkında söz vermiştim ve bu çerçevede kalması ümidiyle ve düşüncesiyle söz vermiştim. Konunun bunun dışına çıkmaması, bilhassa on beş günlük emek verilen çalışmadan sonra gereklidir görülmüşümdüm. Aksi halde bir uygun teamül yaratabilirsek diye kendi inisiyatifimizle olmuştur. Buna özen gösterilmesi gerekir. Konunun dışına çıkılması sözkonusu olacak olur ise, bir başka birleşimde herhalde zamanımız vardır ve o zaman buna tevessül edilebilir. Bunu tekrar dikkatinize getirmek istiyorum. Yani son söz, istendiği için diğer parti başkanlarına, grup başkanlarına da söz vermek durumundayım. Yani aynı konuları tekrar tekrar işlememize gerek yoktur. Buyurun.

ERDAL SUREÇ (Lefkeçe) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 1988 Bütçesi tartışmaları noktalanırken, 1987 yılının iyi bir yöntem olarak geçmediğini, 1988 Bütçe Tasarısının da ileriye yönelik iyi şeyler vaatmediğini **defatle** vurguladık ve konuşmamızda da özellikle Sayın Başbakanın son konuşma noktasına kadar da iki önemli konunun, ülkemiz için önemli sorun olduğunu vurguladık. Şimdi biz üçüncü bir sorunun da bu toplumun gündeminde olduğunu görerek üzülüyoruz. Gerçekten üzüntü duyduk. Çünkü biz öncelikli konumuz, sorununuz pahalılık, enflasyon ve partizanlıktır derken, şimdi bakıyoruz bir de anayasal haklar konusu gündeme gelmiştir ve biz bu hakların da savunulması gerektiğine inanmaktayız ve savunulmasının zorunlu olduğunu görüyoruz. Çünkü bir teşekkür için buraya çıkılıp da yapılan hatanın ısrar edeceği yönünde beyanat verilmesi bizleri daha da endişeye sevk etmiştir.

Ortada bir eylem yok. Ortada görüşme anında bir eylem yok. Sadece bir gün sonra yapılacak bir görüşme için bir sendikanın bir eylemi neden olarak gösterilerek, ertesi günkü toplantı bile Hükümetçe sakıncalı bulunuyor. ve yapılmak istenmiyor ve bunu Sayın Başbakan da doğal karşılıyor ve ilke olarak, Hükümetin ilkesi olarak bize söylemeye çalışıyor.

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ ERCGLU (Yerinden) - Görüşmeler devam ederken eylem mi olur?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Görüşme başlamamıştır Sayın Başbakan. Ertesi gün başlayacaktır görüşme.

Dr. DERViŞ ERCGLU (Devamla) - Randevulaşma ertesi gün içindir.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Görüşme ertesi gün başlayacaktır.

Dr. DERViŞ ERCGLU (Devamla) - Anlaşmıştır.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Delayısıyla siz herkesin eylem hakkını ortadan kaldırıyorsunuz. Yani on beş gün sonra görüşme olacaksa...

Dr. DERViŞ ERCGLU (Devamla) - Eylemin usulleri vardır.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Ben on beş gün evvelden elimi, eteğimi çekeceğim...

Dr. DERViŞ ERCGLU (Devamla) - Sen sendikacılık yaptın, anlaşmaya varılmazsa greve gidilir.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Hayır Sayın Başbakan...

DR.DERVIŞ EROĞLU (Devamla) - Biz anlaştık görüşeceğiz diye.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Ben sendikacılık yaptım ve sendikam eylemdeyken oturup Başbakanla, senin Hükümetinin Başbakanıyla protokol da imzalamıştım bu ülkede. Bu ülkede gerçekleşti.

DR.DERVIŞ EROĞLU (Devamla) - Ne zaman?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Evet. 1979'da da oldu, 1980'de de, 1977'de de.

DR.DERVIŞ EROĞLU (Devamla) - Ben 1979'dan bahsettim.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Yani siz yeni adetler getirmeye çalışıyorsunuz.

DR.DERVIŞ EROĞLU (Devamla) - TKP'yle koalisyon dönemimizde de aynı yöntem vardı.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bunlar yanlış şeylerdir.

DR. DERVIŞ EROĞLU (Devamla) - ÜBF - TKF koalisyonunda da vardı.

Başkan - Lütfen sayın milletvekilleri; efendim on beş günlük çalışmamızla ilgili son sözü söyleyip kapatalım efendim.

İSMAIL BOZKURT (Gezi Mağusa)(Yerinden) - Vardı tabii, nasıl yoktu? Petrol-İş grevi varken görüşme yapılmıyor muydu?

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Bunlar yanlış yaklaşımlardır Sayın başbakan. Hükuk devletinde anayasal...

Başkan - Böyle tartışma açılması amacıyla vermedim ben size söz.

ERPAL SÜREÇ (Devamla) - Sayın Başkan, bu önemli bir konudur. Sayın Başbakan değinmiştir, Biz de mecburuz ona karşılık...

Başkan - Lütfen, kısaca lütfen. Peki bundan sonra biz de...

İÇİŞLERİ, KOYUŞLERİ VE LOGAL KAYNAKLAR
BAFANI TAŞKENT ATABAYAN (Yerinden) - Gündem dışı konuştun. Eski köye yeni adetler.

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Evet, siz getirmeye çalışıyorsunuz eski köye...

TAŞKENT ATABAYAN (Devamla) - On beş gündür sizi dinliyoruz yahu burda.

ERDAL SUNUÇ (Devamla) - Dinleyeceksiniz. Bundan sonra...

Başkan - Lütfen kısa keselim.

TAJENT ATABAYEV (Devamla) - Her şeye usul Mecliste,
Başbakan teşekkül eder biter.

ERDAL SUNUÇ (Devamla) - Hayan, Başkan teşekkül etmemiştir.

Dr. DERVİŞ İBRAHİM (Devamla) - Teşekkül ettin.

ERDAL SUNUÇ (Devamla) - Teşekkül yeminle birçok şeyler de
söylenmiştir. Usarda edin.

Başkan - Feni b. Hayan, müsaade edin Başkan efendim.

TAJENT ATABAYEV (Devamla) - Beklesin artık.

Başkan - Sayın TAJENT ATABAYEV,

TAJENT ATABAYEV (Devamla) - Usandık Sayın Başkan.

Başkan - Herinizin de... Siz bizim halimizi sorar mısınız?
Neç şattir bu küstüklü Sayın ATABAYEV.

ERDAL Ç.ÇD. (Giren) (Yeminson) - TAJENT ATABAYEV usandıysa
gidabilir efendim. Gidabilir, tutana yoktur.

Başkan - Biz dışarıya gı çıkıyoruz beyan Atasoyun. Davan edin ve buşlayın lütfen.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sayın Başkan...

Dr. DERSİŞ ERÖLÜ (Devamla) - Sayın Başkan, ben müdahale edeyim, teşekkür etmişler dediler...

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Hayır, hayır.

Başkan - Ettiniz efendim.

Dr. DERSİŞ ERÖLÜ (Devamla) - Ben oy verene de, vermeyene de, gelene de gelmeyene de hepsine teşekkür ediyorum.

Başkan - Ettik efendim.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sayın Başkan, biz teşekkür etmişler dedik. Teşekkür ettiniz ama teşekkürün dışında çok şey söylediniz.

Başkan - Esasında çok güzel bir görüşe oldu lütfen hakikaten bir...

Dr. DERSİŞ ERÖLÜ (Devamla) - Teklif olucudur, ihbar nitelikli konuşmalarınız var, onlara da inceleyeceğinizi söyledim.

BAŞKAN - Evet buyurun Sayın Süreç. Son söz milletvekili-
ERDAL SUREÇ (Devamla) - Şimdi tabii bunların aşılması
gerekmektedir ve bu sorunun, bu ülkede sorun olmaktan çıkarıl-
ması gerekmektedir.

BAŞKAN - Siz Başbakansınız.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Şimdi önümüzde çalışanları ilgi-
lendiren ve onların bir yıllık geçimini yakından ilgilendiren
maaş ve ücret düzenleme görüşmeleri vardır. Eğer bu yaklaşım
içerisinde...

BAŞKAN - Teminat verdi efendim.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Efendim?

BAŞKAN - Teminat verdi.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bu yaklaşım içerisinde...
Teminat veriliyor da geçen sene de verildi, ona bağlayacağım
işte. Bu yaklaşım içinde gidilirse yanlış bir yere ulaşılacak
ve hiçbir zaman bu ülkede demokratik kurallar çalıştırılmamış
olacaktır ki bize göre çok önemlidir. Şimdi geçmiş yılda da
çalışanların örgütleriyle Hükümet arasında görüşmelerin baş-
latılmasını ve olumlu bir hava içerisinde sürdürülmesini
temenni olarak söylemiştik, ama maalesef aynı anlayış o geçen
seneki süreyi anlaşma ile noktalamamış ve bugüne kadar gelen
çözumsuzlük ve anlaşmazlık sürdürülmüştür. Şimdi madem ki
ülkemizde pahalılık sorundur diyoruz, demokratik haklar da
vardır diyoruz, temennimiz Hükümetin bir an önce bu anayasal
haklara saygı göstererek, sendikaları diyalog örgütü olarak
karşısına alması, oturması ve ciddi görüşmelerle somut sonuç-
lara ulaşmasıdır. Biz parti olarak bunu yakından izleyeceğiz
ve Hükümetin herhangi bir Anayasaya ve anayasal haklara yönelik
hareketi karşısında da şiddetle tepkimizi göstereceğiz.

Bu bütçenin pek olumlu şeyler getirmediğini ~~ve~~le vurguladık, ama yeni yılın yine bir temenni olarak tüm halkımıza mutluluk getirmesi dileğiyle sözlerimi noktalamak isterim. Teşekkür ederim.

BAŞBAKAN Dr. DERVIŞ EROĞLU (Yerinden) - Yine de teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; bir saniyenizi almam gereklidir. Gelecek birleşim 28 Aralık 1987 Pazartesi günü saat 14.30'da yapılacaktır. Bildiğiniz gündemin maddeleri Genel Kurula sunulmuş. Özel gündem, seçimler, sorular, genel görüşme, görüşülecek iki tasarımlarımız var. Gelirler Vergisi (Değişiklik) Yasa Tasarısı ve Motorlu Araçlar Yol ve Trafik (Değişiklik) Yasa Tasarısıdır ve bu Tasarının yasalaşmasından sonra, Meclis Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının müşterek milletvekilleri onuruna düzenlediği bir yemek var. Bütün arkadaşlarımızın katılmasını, çünkü hepsinin katılacağını varsayarak hazırlıklar yapılmıştır, bilhassa sayın Bakanla birlikte sizlerden rica ederek birleşimi kapatıyorum. Teşekkür ederim.

(Kapanma saati: 16.55)

DONEM: I

YIL: 3

CUMHURİYET MECLİSİ
GÜNDEMİ

23'üncü Birleşim
25 Aralık 1987 Cuma
Saat: 10.00

GÜNDEM:

- I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI
- II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER:
1988 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı (Y.T.No:221/3/87)
(Devam)

• ...